

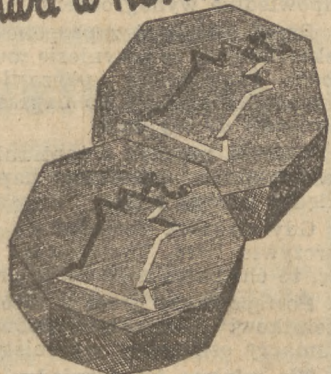
Gazeta Gdańska

18 stron - rok XLVI
cena 15 fen.

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY —
DZIEŃ KOCIEWSKI — DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA —
DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — DZIEŃ KUJAW — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21. Telefon 21494. Konto czekowe P. K. O. 210.298.

Do kawy, nawet
do najlepszej kawy:
Karo-Franck
przyprawa w kostkach!

**DBAJ O PIĘKNO NIETYLKO TWARZY,
LECZ CAŁEGO CIAŁA...**

Aby być naprawdę powabną, musisz dbać o piękno całego ciała... Nietylko twarz, lecz i ręce, ramiona, plecy, powinny być cudownie delikatne i ładne. A więc, idź w ślady pięknych kobiet całego świata. Wykorzystaj ich tajemnicę piękności: mydło Palmolive do kąpieli i dla cery! To słynne mydło piękności wyrabiane jest z tajemnej mieszanki olejków owoców palmowych i oliwkowych. Bogata, aksamitna piana mydła Palmolive wydelikatnia Twą skórę i dokładnie oczyszcza pory od brudu. Tak więc, aby być piękną „od stóp do głów” używaj mydła Palmolive dla Twojej cery i do kąpieli. Przekonaj się sama, dlaczego mydło Palmolive jest ulubionym mydłem w Polsce, jak również w 78 innych krajach.

Cały świat podziwiał tę „dziewczęcą cerę Palmolive”

Fala strajków ogarnia Francję Robotnicy okupują fabryki

Paryż, 29. 5. (PAT). Delegaci metalowców ogłosili komunikat, z którego wynika, że chcą **przewodzą walkę aż do zawarcia umowy zbiorowej**. Przedstawiciele przedsiębiorców sądzą, że wobec tego, że robotnicy strajkujący **nie opuszczają fabryk, nie można prowadzić rokowań**.

Dziś zrana strajk **rozszerzył się** na fabryki Lasmsona w Billancourt (1500 robotników), Chamsson w Asuières (1200 robotników) i Caudron w Vanves (1200 robotników).

Paryż, 29. 5. (PAT) Przedsiębiorcy zakładów przemysłowych **metalurgicznych, mechanicznych i pokrewnych**, położonych w okolicach Paryża, ogłosili komunikat, w którym stwierdzają, że w największych przedsiębiorstwach, jak wytwórnia aparatu-

tów elektrycznych Alsthom, wytwórnie samochodowe Citroen i Resengart, fabryka opon Goodrich itd. **strajkuje 40.000 robotników**.

Paryż, 29. 5. (PAT) W Marsylii robotnicy metalowcy porzucili pracę, **okupując fabrykę**. Strajkujący domagali się przyjęcia z powrotem 3 wydalonych robotników.

Paryż, 29. 5. (PAT). Na posiedzeniu rady ministrów Flandin i Paul-Boncour przedstawili sytuację międzynarodową. Rada ministrów zamianowała zastępcą szefa sztabu generalnego generała brygady Limasset.

Prawdopodobnie było to ostatnie posiedzenie gabinetu Sarraut'a.

Uroczyste obchody w dniu 3-go czerwca r. b.

**Jak uczci stolica dzieściolecie urzędowania
P. Prezydenta Rzplitej?**

Warszawa (PAT). W środę 3 czerwca odbędą się w całej Polsce uroczyste obchody z okazji 10-ej rocznicy objęcia władzy Prezydenta R. P. przez prof. Ignacego Mościckiego.

Program uroczystości w Warszawie przewiduje po nabożeństwie w katedrze św. Jana z udziałem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej **wielką defiladę wojska i organizacji P. W.** na polu Mokotowskim.

Po południu na stadionie wojska polskiego złożą hołd Panu Prezydentowi R. P. **sportowcy oraz członkowie organizacji P. W.**

O godz. 17-ej rozpocznie się w Zamku składanie życzeń **przez obywateli Warszawy**.

Wieczorem z placu Józefa Piłsudskiego wyruszy **pochód organizacji społecznych i zawodowych**, które na dziedzińcu zamkowym składać będą adresy hołdownicze i kwiaty.

Uroczystości jubileuszowe zakończone będą **widowiskiem pod gołem niebem na Rynku Starego Miasta**.

Marsz. Badoglio w drodze do Włoch a Haile Selassie do Londynu

Rzym, 29. 5 (PAT). Agencja Stefani donosi: Dziś do Suezu przybyli statkiem „Arborea” marszałek Badoglio, gubernator Rzymu Bottai i szereg innych osobistości,

witani entuzjastycznie przez zgromadzoną w porcie kolonję włoską. Statek udał się w dalszą drogę o godz. 10.30.

Gibraltar, 29. 5. (PAT). Dziś zrana przybył do Gibraltaru na pokładzie krążownika „Capetown” cesarz Haile Selassie.

6% POŻYCZKĘ NARODOWĄ i 3% POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ

przyjmujemy po kursie nominalnym jako zapłatę za nasze najnowsze modele superheterodyny „OLYMPIA” „LUXOR” oraz radiodiodiorników wysokiej klasy „ROYAL”. Informacje i prospekty wysyłają bezpłatnie **ZAKŁADY KA-RADIO, ŁÓDŹ, Pomorska 40**

2552

Największy wybór

rakiet i piłek tenisowych Slazengers, oraz wszelkich art. sportowych
C3167 „MINERWA” Mickiewicza 17

Za podstępne wciąganie Polaków do „Deutsche Vereinigung”

(o) **Poznań 29. 5. (Tel. wł.).** Starosta w Wolsztynie zawiesił działalność oddziału Deutsche Vereinigung w Mchach za podstępne wciąganie ludności polskiej do swoich szeregów. Deutsche Vereinigung w Mchach nakłaniała **bezrobotnych Polaków** do zapisywania się na członków, obiecując im **bezpłatną żywność**.

Zlikwidowanie długotrwałego strajku we Lwowie

(o) **Lwów 29. 5. (Tel. wł.).** Wicewojewoda Syske przyjął dziś delegację robotników budowlanych zorganizowanych w związkach zawodowych i oznajmił jej, że zatwierdzone orzeczenie arbitrażowe jest ostateczne i wobec tego dalsze prowadzenie strajku nie miałoby uzasadnienia.

Delegacja robotników uznała wobec tego strajk za ostatecznie zlikwidowany. Roboty będą podjęte zaraz po świętach w dniu 2 czerwca.

Lwów 29. 5. (PAT). Dziś został zlikwidowany strajk robotników zatrudnionych przy robotach drogowych i kanałowych, prowadzonych przez zarząd miejski we Lwowie.

Syn Gandhiego został mahometaninem

Bombaj, 29. 5. (PAT). Harilal Gandhi, starszy syn mahatmy, przeszedł dziś uroczystie w wielkim meczecie w Bombaju na mahometanizm. Będzie odtąd nazywać się **Abdullah Gandhi**.

POKOJE

tanie, czyste, wygodne, ciche
z wodą bież. ciepłą i zimną

blisko Dworca Głównego w Warszawie

w Hotelu Royal, Chmielna 31

Kawiarnia, bezpłatny garaż.

3128

„Lamus”

poleca oryginalne antyki jak:

meble — obrazy — perskie dywany — brązy — porcelany

— srebra — kryształ — rzeźby i t. d.

Zakup — Sprzedaż — Zamiana Małe Garbary 2.

Bożuń

Oskarżony Twardowski traci rezon, gdy trzeba odpiierać konkretne zarzuty

Podwójne rachunki - Brak kontroli - Falszywe listy płac

(OD SPECJALNEGO WYSLANNIKA).

W czasie czwartkowej rozprawy, gdy oskarżony Twardowski wyjaśniał swój stosunek do Urzędu Wojewódzkiego i do p. Wojewody Pomorskiego, obrońca Puciata postawił wniosek, domagający się od Sądu wydania zarządzenia opuszczenia sali przez biegłego dr. Banasia, który zajmował swego czasu stanowisko inspektora samorządowego w Urzędzie Wojewódzkim. Obrońca powołał się na art. 338 K. P. K. (każdego świadka wzywa się na salę osobno i przysięga się w nieobecności tych świadków, którzy jeszcze nie zeznawali), oświadczając, że oskarżony złożył szereg zeznań dotyczących dr. Banasia, tak, iż obrońca wezwie wymienionego na świadka w trakcie postępowania przewodu sądowego.

Sąd przychylił się do wniosku obrony. Po wyjściu dr. Banasia oskarżony wysunął przeciwko niemu cały szereg zarzutów.

FILIPIKA PRZECIWKO P. DR. BANASIOWI

— Kiedy stosunek nasz był jeszcze zupełnie poprawny — rozpoczął oskarżony — przybył dr. Banaś na lustrację. W trakcie obiadu w moim prywatnym mieszkaniu, wyraził się dr. Banaś nieprzychylnie o p. Wojewodzie Pomorskim. Nie zrozumiałem wówczas, czy szuka we mnie sprzymierzeńca, czy też jest prowokatorem, który chce mnie ciągnąć za język.

— W czasie lustracji doszło między nami do ostrego starcia, w trakcie którego oświadczyłem dr. Banasiowi, że uważam rozmowę między nami za skończoną. Od tego czasu szukałem w nim nieubłaganego wroga, który był duchowym podpalaczem, nastrojającym przeciwko mnie Wojewodę Pomorskiego. Posunął on się nawet tak daleko, że naprowadził Pana Wojewodę na myśl, iż jestem szpiegiem (?).

W tem miejscu przewodniczący, w wniosek prokuratora, udzielił upomnienia oskarżonemu, którego atak na biegłego dr. Banasia przekroczył dopuszczalne ramy.

Gdy po tej części wyjaśnień oskarżonego, dr. Banaś zjawiał się znowu na sali, obrońca dr. Link postawił wniosek, który wzbudził na sali dużą sensację.

— Wysoki Sądzie — oświadczył obrońca — ponieważ między oskarżonym a dr. Banasiem panują napięte stosunki, bowiem biegły nie może lubić człowieka, który go wyrzucił za drzwi, proszę na zasadzie art. 126 K. P. K. o odwołanie tego biegłego. Będąc bowiem tylko śmiertelnikiem, będzie on mimowoli składał wyjaśnienia skierowane przeciw osobie oskarżonego. Biegły pomaga sądom do stwierdzenia prawdy materialnej. Ponieważ jednak zachodzi w tym wypadku obawa pewnej stronniczości, wnoszę o powołanie biegłego z innego Województwa.

Prokurator stanowczo sprzeciwił się wnioskowi, oświadczając, że dr. Banaś jako wysoki urzędnik państwowy jest osobą zupełnie wiarogodną.

Po replice obrońcy dr. Linka, trybunał udał się na naradę, poczem ogłosił uchwałę, zarządzającą odrzucenie wniosku obrony. Następnie oskarżony przystąpił do szczegółowych wyjaśnień związanych z zarzutami zawartymi w akcie oskarżenia.

NIEJASNA POZYCJA JAPONSKA. OSKARŻONY MIESZA SIĘ.

Twardowski przechodzi najpierw do pozycji drobniejszych, a mianowicie kwoty 561 zł., stanowiącej subwencję dla L. O. P. P., kwoty 500 zł. z funduszu Towarzystwa Rodziny Urzędniczej, kwoty 590 zł. z funduszu Starostwa, sprzeniewierzonej na szkodę szofera Szolca, kwoty 106,50 zł. z lokatego Komitetu Funduszu Pracy. — Które to pozycje — jak twierdzi akt oskarżenia — zostały przez dr. Twardowskiego zużyte dla celów osobistych.

Oskarżony twierdzi, że nigdy nie starał się ukrywać, iż pieniądze te wydatkował. Wydawał je jednak nie na cele osobiste, lecz na cele związane ściśle ze sprawami urzędowymi.

— Jeżeli to było niewłaściwe — oświadcza oskarżony — że sumy przeznaczone na L. O. P. P. itp. użyłem w dobrej wierze na inne, może w danej chwili bardziej ważne wydatki, to było obowiązkiem komisji rewizyjnych, które często badały gospodarę, zwrócić mi na tę niewłaściwość uwagę. Sumy te można było uważać jedynie za sumy zwrotne, a nie za sumy sprzeniewierzone (?) gdyż pieniądze tych nie zużyłem dla celów osobistych.

Przy pozycji t. zw. japońskiej, w kwocie 187,90 zł., które Twardowski pobrał od sekretarza poselstwa japońskiego Kano, już po zwolnieniu go ze służby w Województwie Pomorskim, oskarżony miesza się i przyparty do muru pytaniami przewodniczącego, daje niejasne i mało wiarogodne wyjaśnienia. W tem miejscu opuszcza go pewność siebie i tupet, okazywane podczas składania dotychczasowych wyjaśnień.

Oskarżony przechodzi do szczegółowych wyjaśnień, dotyczących kwoty 36,528,09 zł., otrzymanej z różnych instytucji finansowych z tytułu subwencji i kredytów, a na którą rozliczał się fikcyjnymi rachunkami i listami płac.

TAJEMNICZE RACHUNKI ZA CEGŁĘ.

Bardzo niejasno wypadają wyjaśnienia

w sprawie osadniczej. Oskarżony dawał osadnikom pieniądze, na które brał weksle, następnie zaś weksle te dyskontował i uzyskane sumy rzekomo obracał na dalszą rozbudowę osadnictwa.

Mimo udzielonych osadnikom pożyczek, jest pokażna ilość rachunków za cegłę, którą zapłacono z funduszu osadniczego.

Czyni to wrażenie podwójnego rozliczania się z funduszu osadniczego, z którego raz udzielano pożyczek gotówkowych na budowę, a drugi raz wypłacono rachunki za cegłę, na którą przecież osadnicy otrzymali pieniądze.

PAN STAROSTA MEBLUJE SIĘ.

Po omówieniu tych spraw, przewodniczący zadaje oskarżonemu pytania, z jakimi meblowaniami przybył do Działdowa.

Oskarżony: — Przywiozłem starą sypialnię i gabinet, na miejscu zaś kupiłem za 600 zł. mały salon. Należność spłacałem ratami przez jeden i pół roku. W roku 1934 kupiłem za 1,325 zł. salon większy

KONDYKT NA POBORACH.

Przewodniczący: — Czy oskarżony miał zajęte pobory?

Oskarżony: — Tak.

Przewodniczący: — Ile wynosiły pobory oskarżonego?

Oskarżony: — 370 zł., poza tem 184 zł. wynosiła emerytura mojej matki, żona zaś, jako aktorka Teatru Polskiego w Poznaniu, pobierała 450 zł., z których sama się utrzymywała, oddając w ten sposób mój budżet domowy.

Przewodniczący: — A z czego oskarżony spłacił dług przekraczający sumę 12,000 złotych?

Oskarżony: — Zaciągnąłem u przyjaciół pożyczki, ponadto otrzymałem 2000 zł. z Urzędu Wojewódzkiego tytułem zaliczki.

PRZED ROZPOCZĘCIEM DRUGIEGO DNIA ROZPRAWY.

Piątkowa rozprawa rozpoczęła się z małym opóźnieniem o godz. 9.45.

Przed rozpoczęciem przewodu w kuluarach sądowych żywo komentowano sprawozdania prasowe z poprzedniego dnia rozprawy, które pojawiły się w dziennikach pomorskich.

Zarówno prawnicy, jak i sfery inteligencji, zainteresowane procesem, stanowiąc połączoną demagogię polityczną niektórych przedstawicieli prasy opozycyjnej, którzy ze zwyczajnej sprawy karnej, wytoczonej b. staroście z Działdowa, z art. 286, 264 i 134 K. K. starają się uczynić głośną aferę polityczną.

TWARDOWSKI DALEJ WYJAŚNIA.

W dalszym ciągu przewodu sądowego oskarżony wyjaśnia poszczególne pozycje cyfrowe, objęte aktem oskarżenia.

Suche i bardzo niejasne wywody Twardowskiego nie wykazują żadnych ciekawych momentów.

Rozgrywka między oskarżonym a rzeczoznawcą sądowym Pauliem, który często zbija mełne tłumaczenia Twardowskiego, rzuca charakterystyczne światło na dziwne metody rozliczeniowe, panujące w starostwie działdowskim.

PODWÓJNE RACHUNKI.

Oskarżony twierdzi dalej, że posyłał do Urzędu Wojewódzkiego całe pliki rachunków, które wykazują wyraźnie niektóre pozycje, zawarte w akcie oskarżenia.

Rzeczoznawca Paul stwierdza jednak, że rachunki te były wystawiane podwójnie na jedno i te same wydatki. Rzeczoznawca określa następnie w jaki sposób wykrył te nadużycia.

Grudziądz, piątek.

PODPISYWAŁEM TYLKO.

Oskarżony: — Ja często tylko podpisywałem, nie sprawdzając rachunków.

Przewodniczący: — Jeżeli oskarżony podpisywał, musi wiedzieć, co podpisywał i za to oskarżony odpowiada.

Na temat całego szeregu rachunków toczy się ożywiona dyskusja między rzeczoznawcą Pauliem a oskarżonym.

TRZY RAZY TE SAME RACHUNKI.

W dalszym ciągu prokurator stwierdza, że jedno i te same rachunki wysyłano do dwu lub więcej instytucji, i tym sposobem Twardowski kilkakrotnie zaliczał jedną i tę samą sumę.

Również rozchodowano kilkakrotnie te same wydatki, np. poważną pozycję na benzynę, 805 zł. na cement itp.

Oskarżony przyznaje się do tych uchybień, podając na swoje usprawiedliwienie, że brak buchalterji stworzył chaos. Nado stwierdza, że pieniądze, jakie uzyskiwał dzięki tym machinacjom, zużywał na cele polityczne.

Prokurator: — Komu oskarżony wypłacał te pieniądze?

Oskarżony: — Sekretarzowi B. B. W. R.

Prokurator: — Gdzie są kwity na te wydatki?

Oskarżony: — W rozliczeniach.

Prokurator: — A gdzie są rozliczenia?

Na to pytanie nie umie Twardowski odpowiedzieć, co nie wymaga żadnych komentarzy.

Prokurator podnosi następnie, iż oskarżony otworzył w K. K. O. aż 12 rozmaitych kont, zbliżone zresztą nazwami i przeznaczeniem.

Twardowski zgadza się na to, że liczba kont była nieco za duża, stwierdza jednak, że w tem niema żadnych cech, któreby świadczyły, że czynił to dla własnej korzyści.

Odmienne zdania jest prokurator. Oskarżyciel publiczny dowodzi, że Twardowski dlatego otwierał nowe konta, aby robić na nie rozmaite przelewy, z których mógł potem bez kontroli korzystać.

Oskarżony przyznaje, że wystawiano listy płac na wyższe sumy, niż wynosiły efektywne wydatki.

GOSPODARKA W WYDZIALE POWIATOWYM.

Następnie wyjaśnia oskarżony te pozycje aktu oskarżenia, które dotyczą przekroczeń władzy i nadużyć popełnionych w związku z gospodarką finansową Wydziału Powiatowego.

W sprawie tej wypowiadają się obszernie biegli dr. Banaś i nacelnik Zakrzewski.

SPRAWA JAPONSKA.

Po przerwie obiadowej, Twardowski wyjaśnia sprawę podjęcia pieniędzy w poselstwie japońskim. Oskarżony twierdzi, że w chwili przybycia do sekretarza poselstwa nie był jeszcze zwolniony ze służby w Pom. Urzędzie Wojewódzkim.

Sędzia dr. Pikor stwierdza z akt, że Twardowski nie był już w owym czasie urzędnikiem.

Twardowski oświadcza wówczas, że prywatnie wyłożył pieniądze za taksówki dla pary księżęcej.

Przechylnemu zeznaniu osk. Roszkowskiego, który oświadcza, że to on wyłożył 85 zł. za ową samochody.

Oskarżony, mocno zmieszany, usiłuje przekonać trybunał, że poza ową sumą 85 zł. on wyłożył dalsze kwoty na przejazd japońskiej pary księżęcej.

Prok.: Co pan uczynił z otrzymanymi pieniędzmi?

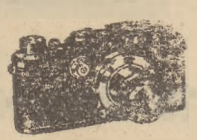
Książka

964 C

p. t.

„LEICA W POLSCE”

z 48 pięknymi ilustracjami jest już do nabycia we wszystkich składach fotograficznych. —

CENA 22.5.35

Opisy kamery Leica bezpłatnie!

Oskarżony: 120 zł. posłałem Leśniakowi do Torunia na pokrycie mojego weksła, a 60 zł. wysłałem na przewóz rzeczy.

Prok.: Z czego chciał wobec tego oskarżony pokryć 85 zł. należne Roszkowskiemu?

Oskarż.: Z moich poborów służbowych za sierpień.

Przewodniczący stwierdza, że dekret zwalniał oskarżonego z dniem 31 lipca, wobec czego nie należały mu się pobory za sierpień.

Oskarżony oświadcza jednak z całą stanowczością, iż pobory otrzymał 7 sierpnia, już po aresztowaniu, w obecności komisarza policji.

STRAŻNIK NARZUCAŁ SWE USŁUGI?

W sprawie przekupienia strażnika więziennego Twardowski twierdzi, że funkcjonariusz straży więziennej sam się mu z usługami narzucał. Zaproponował on, że przemyci kilka listów, co też rzeczywiście udało się.

Następnie zaopatrywał oskarżonego w tytoń i środki żywności, za co otrzymywał odpowiednie wynagrodzenie.

Przed świętami zaproponował strażnik oskarżonemu, że przyniesie mu zapasy żywności. Twardowski poprosił wówczas o przyniesienie skóry do naprawy obcasów i okularów do czyszczenia.

Dozorca poprosił o zapisanie tych rzeczy na karteczce. Oskarżony napisał wówczas między innymi 1 ob.

Gdy strażnik domagał się następnie natychmiastowego listu, Twardowski zorjentował się, że chodzi tu zapewne o prowokację.

Postępowanie dozorca, który złożył naczelnikowi więzienia odpowiedni raport tłumaczy oskarżony w swoisty sposób.

Nie miałem już pieniędzy i dozorca widząc, że już niczego odemnie nie wyciągnie, złożył więc raport, aby pozbyć się niewygodnego więźnia.

Na pytanie prokuratora, dlaczego oskarżony nie poszedł legalną drogą, Twardowski oświadcza, że biurokratyczną drogą formalistykę więzienną trudno się było czegoś doprosić.

Prokurator wyraża zdziwienie, że oskarżony jako b. starosta i prawnik dopuścił się czynu karygodnego i wszedł w kontakt z strażnikiem więziennym.

Oskarżony tłumaczy się bardzo naiwnie, twierdząc, że to dozorca sam zaofiarował mu swoje usługi.

Adwokat Puciata stwierdza, że rzeczywiście otrzymał dwa listy niecenzurowane przez administrację więzienną. Listy te nie zostały spalane, jest jednak gotów potwierdzić tę okoliczność jako świadek.

Twardowski kończy swoje wyjaśnienia charakterystyką Roszkowskiego i Leśniaka, o których wydaje jak najlepsze świadectwo.

TAJNA ROZPRAWA.

Roszkowski nie przyznaje się do winy i poczyną składać obszernie wyjaśnienia. Mówiąc o rozchodach oskarżony rozwodzi się o t. zw. wydatkach politycznych, któremi zasłania się stale osk. Twardowski.

W tem miejscu prokurator wnosi z uwagą na bezpieczeństwo państwa o zarządzenie tajności rozprawy.

Po krótkiej naradzie trybunał przychylił się do wniosku prokuratora.

Przez godzinę rozprawa toczy się przy drzwiach zamkniętych, poczem składa wyjaśnienia osk. Leśniak, który również nie przyznaje się do winy.

Po wyjaśnieniach Leśniaka przewodniczący odracza rozprawę do wtorku.

Choroby skóry

są przyczyną tworzenia się łupieżu, łysienia starczego, łysienia przedwczesnego, łysienia małtrowcowego, łuszczycy wyłysiającej, łamliwości włosów, siwienia, wypadania włosów i wielu innych przykrych następstw dla zdrowia i estetycznego wyglądu.

OLEUM PETRAE „GLIMAR”

zapobiega występowaniu wszelkich chorób włosów.

OLEUM PETRAE „GLIMAR”

nafta absolutnie bezwonna, szybko schnąca, usuwa łupież, nie drażni skóry, jest wysoce desyntezyjna, wymaga obieg krwi w skórę, czyni skórę miękką, a włos elastycznym, nadaje włosom właściwy naturalny połysk, pozostawia we włosach subtelny woń.

Ządać w aptekach, drogeriach i perfumeryjach.

Wytwórca: „GLIMAR”, Lwów, ul. Bałtockiego 26.

Informacje i oferty: „GLIMAR”, Lwów, i Oddziały firmy „KARPATY” w całej Polsce.

KORDONEK
ATEKASEK
MOULINE

IFIS

KOLORY
TRWAŁE
WYRÓB KRAJOWY

Szcześliwe tygodnie sprzedaży losów i kl. 36 Loterii Państw.

rozpoczęły się

3143

w znanej ze szczęścia kolekturze

PAWEŁ BILLERT

Torun

Grudziądz

ul Szeroka 26 i Nowy Rynek

ul. Stara nr. 7

w która, w poprzedniej Loterii znów padła większa wygrana

30.000 zł.

i wiele innych po 10 000, 5000, 2500 zł. i t. d.

Ceny losów: 1/4 - 10 zł, 1/2 - 20 zł, 1/1 - 40 zł. Ciągnięcia już od 18. czerwca br.

1886 — 1936

Stworzony przez pokolenie, które oszczędną pracą, ofiarnym wysiłkiem i podziwu godną organizacją potrafiło się przeciwstawić największej wrogiej potędze, doświadczony i zahartowany w walce z niejedną nawałnicą, Bank Związku Spółek Zarobkowych wkraeża w nowy okres swej historii z wiarą w lepszą przyszłość, z wiarą w zaufanie społeczeństwa, któremu służył przez pół wieku.

Dziesięć lat

Dziesięć lat upływa, gdy na Zamku Królewskim w Warszawie zamieszkał **PROFESOR IGNACY MOŚCICKI** jako Głowa Państwa.

Bezpośrednio po przełomie, dokonanym w maju 1926, wskazał **MARSZAŁEK PIŁSUDSKI** osobę profesora Ignacego Mościckiego, jako człowieka, łączącego w sobie te cnoty obywatelskie, tę powagę i autorytet, który opromieniać winien Najwyższego Dostojnika w Państwie.

Całe bowiem życie Ignacego Mościckiego upłynęło na pracy **DLA DOBRA OGÓLNEGO, DLA NARODU I PAŃSTWA.**

W zaraniu młodości widzimy go w środowisku, które wykulało zręby idei niepodległościowej. Mroki niewoli zasnuwały ziemię polską, gdy swój akces do idei Czynu zgłasza młody student. Wskutek prześladowań politycznych rządu carskiego zostaje 1 lipca 1892 zmuszony do przymusowej emigracji i udaje się do Londynu, gdzie ciężko pracować musi na utrzymanie. W Londynie, a następnie w Szwajcarii znajduje się w kręgu dojrzałych już podówczas przez Józefa Piłsudskiego przyszłych bojowników o wolność. Z dumą też mieni się Ignacy Mościcki jednym z „pierwszych piłsudczyków”.

Niebawem staje przy warsztacie pracy naukowej. Jest rok 1898. Angielski uczony Crooks alarmuje świat nauki i techniki wieścią, że już w najbliższej przyszłości odczuje świat „głód azotowy”, gdyż pokłady saletry chilijskiej — jedyne wówczas źródło związków azotowych — wyczerpują się gwałtownie. Wleść ta zapada głęboko w umysł młodego uczonego polskiego, asystenta przy katedrze fizyki uniwersytetu w Fryburgu. Od tej chwili pracuje nad otrzymaniem azotu z powietrza. Pierwsze wyniki realne zostają osiągnięte już w r. 1901, w r. 1903 powstaje pierwsza wytwórnia azotu atmosferycznego, a w r. 1910 wielka fabryczna produkcja. Odkrycie to zapisało nazwisko prof. Mościckiego złotymi głoskami w dziejach techniki nowoczesnej.

Przełomową chwilą w twórczości wynalazczej P. Prezydenta staje się powrót do kraju na stanowisko profesora chemii fizycznej i elektrochemii na Politechnice lwowskiej.

Myśl służenia rozwojowi przemysłu rodzimego staje się odąd naczelnym postulatem Jego twórczości. Wyrazi się ona w całym szeregu wynalazków, związanych z rozwojem przemysłu naftowe-

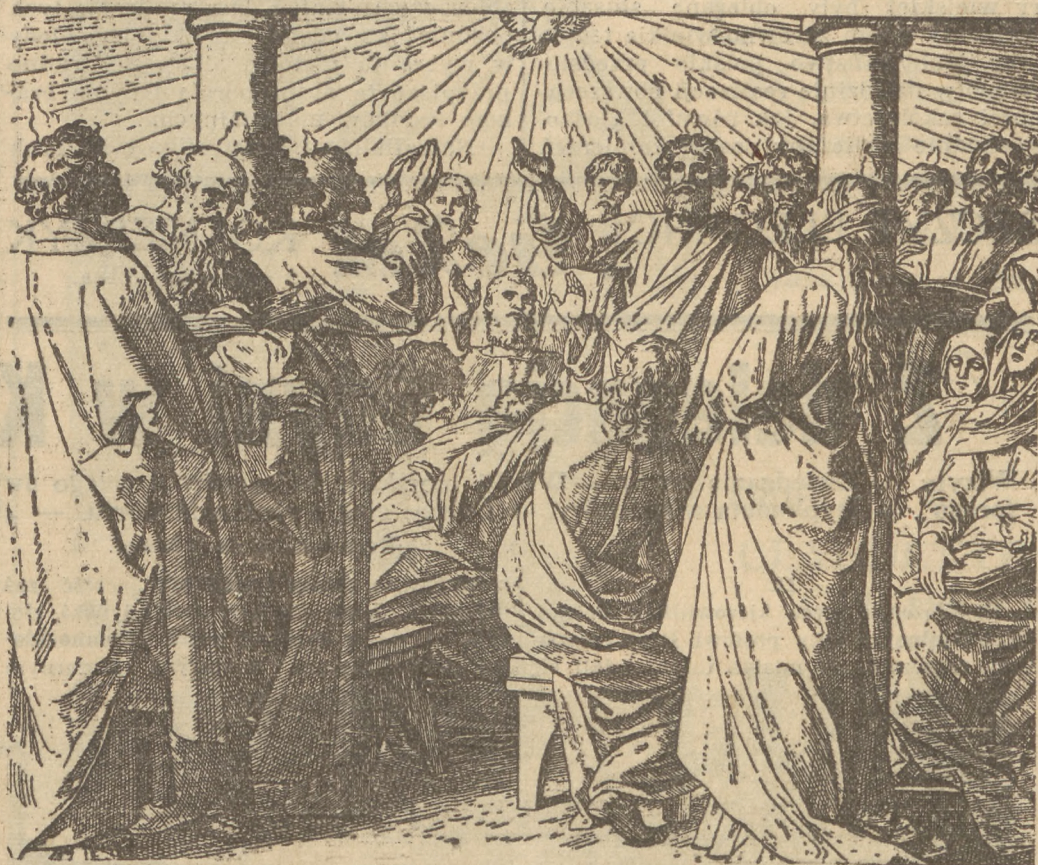
Pośród trzech największych świąt Starego Testamentu, w czasie których żydzi gromadnie napływali do świątyni jerozolimskiej, było również święto, obchodzone pięćdziesiątego dnia po świętach Paschy. W początkach swych było ono świętem dziękczynnym na zakończenie zbiorów, póź-

niej obchodzono go na pamiątkę otrzymania dziesięciu przykazań na górze Synaj. Podczas tego święta, a był to również dziesiąty dzień od Wniebowstąpienia Chrystusa, gdy tłumy wiernych zgromadziły się w Jeruzalem, dokonało się Zesłanie Ducha Świętego na Apostołów.

Stosownie do polecenia Chrystusa Apostołowie z garstką wiernych zgromadzili się w Włocławku na modlitwę i tam oczekiwali zapowiedzianego Pocieszyciela. Wśród wielkiego szumu wiatru ukazały się ogniste języki, jako symbol udzielonego daru mówienia obcymi językami i opadły nad głowami zgromadzonych.

Apostołowie poczęli przemawiać do pielgrzymów, pochodzących z najrozmaitszych krajów, ich własnym językiem, a przytem zostali tak umocnieni na duchu, że już bez obawy głosili naukę Zbawiciela, mężnie występując w obronie idei swego Mistrza, nie lękając się ani męki ani śmierci. Szczególnie mowa Piotra Apostoła wywarła głębokie wrażenie na słuchaczach, liczba wiernych podniosła się wówczas znacznie i w ten sposób dokonało się niejako założenie Kościoła, do którego rozszerzenia później po wszystkich krajach i narodach, przyczynił się otrzymany od Ducha Świętego dar mówienia obcymi językami.

Zielone Świątki jako pamiątka Zesłania Ducha św. znane są już od III wieku. Od czasu średniowiecza datują się najrozmaitsze zwyczaje, związane z tym dniem. Kościoły i domy zdobi się zielenią, na stropie kościoła umieszcza się w niektórych okolicach gołębie, jako symbol Ducha św., a rzucanie ognistych kul, praktykowane na południu, ma wyobrażać języki ogniste. Kościół obchodzi to trzecie z największych świąt roku kościelnego bardzo uroczyste. W wigilię obowiązuje post ścisły, a samo święto ma t. zw. oktawę, czyli trwa w nabożeństwach kościelnych przez osiem dni.

Zesłanie Ducha Świętego

go, przerobu gliniek krajowych na glin metaliczny, brykietowania mialu węglowego itp., jak również w organizacji zbiorowej pracy badawczej, której kulinacyjnym momentem stanowi stworzenie „Chemicznego Instytutu Badawczego”, mającego za zadanie opracowywanie nowych metod przetwarzania naturalnych bogactw Polski.

Zerwaliśmy wreszcie pęta niewoli. W tym okresie przypada wlekoopomny czyn prof. Mościckiego: uruchomienie złośliwie przez Niemców ogłoconej z ludzi, planów, surowców fabryki związków azotowych w Chorzowie. Prof. Mościcki obejmuje naczelne kierownictwo, w krótkim czasie fabrykę uruchamia, a

nawet jej urządzenia ulepsza, stwarzając olbrzymią wytwórnię, pracującą w 2-ach ośrodkach, Chorzowa i Mościc. Olbrzymia wiedza techniczna prof. Ign. Mościckiego, jej wszechstronność, systematyczność, praca bez wytchnienia, wreszcie umiejętność wzbudzania entuzjazmu wśród współpracowników — ocaliły honor zarówno starej kultury naukowej, jak i młodej odrodzonej państwowości polskiej.

Temi etapami szło ŻYCIE IGNACEGO MOŚCICKIEGO do chwili, gdy zostaje powołany na stanowisko Głowy Państwa, owego — jak nasza Konstytucja określa — czynnika w Państwie nad-

rzędnego, najwyższego arbitra potężnej Rzeczypospolitej.

Dziesięć lat upływa właśnie w tej chwili i w dniu dzisiejszym łączy się kraj cały w uczuciu głębokiej czci dla Najwyższego Dostojnika Polski, w którym widzi nie tylko Głowę Państwa, ale również męża wielkiej wiedzy i kultury — Tego, który sam sobie daje szczytny tytuł „PIERWSZEGO PIŁSUDCZYKA”, bo w zaraniu swej młodości zrozumiał wielkość Twórcy Niepodległości, był Mu przyjacielem przez całe życie, a obecnie z mocy nowej Konstytucji jest pierwszym strażnikiem powagi silnej władzy wobec wolnego obywatela Rzeczypospolitej.

O kulturę wsi

Przemówienia ministrów Świątosławskiego i Poniatowskiego

W czwartek — jak o tem obszernie donosiliśmy — rozpoczęła się w Prezydium Rady Ministrów dwudniowa konferencja, zwołana przez Rząd, poświęcona zagadnieniom kultury wsi. Na konferencji tej dłuższe przemówienia wygłosili — obok p. premiera gen. Świątosławskiego — ministrowie: WR i OP Świątosławski oraz Rolnictwa i Reform Rolnych Poniatowski. Oba te przemówienia ogłaszamy poniżej w obszernych skrótach:

— „Rozwój kulturalny i gospodarczy Polski zależy bezpośrednio od pomyślnego rozwiązania sprawy podniesienia kultury wsi.

Ministerstwo Oświaty ma bardzo wiele do zrobienia, aby kultura wsi podniosła się na wyższy poziom. Zrealizowanie powszechnego nauczania siedmioletniego, podniesienie stopnia organizacyjnego szkół powszechnych, znaczne powiększenie liczby szkół rolniczych i innych zawodowych męskich i żeńskich, zaopiekowanie się młodzieżą wiejską po ukończeniu szkoły, realizacja do kształcenia ogólnego i zawodowego oraz oświaty pozaszkolnej i podnoszenie higieny wsi przez pracę nad uczniami w szkole powszechnej — wszystko to są zadania, które spełnić musi Ministerstwo Oświaty.

Spółeczeństwo powinno sobie jednak dokładnie uświadomić, że realizacja powszechnego nauczania wymaga powiększenia budżetu gmin, gdyż zaspokojenie potrzeb budownictwa szkolnego wymagałoby znacznego stopniowego obciążenia budżetów gmin, a nadto powiększenia budżetu Min. Oświaty w latach najbliższych ogółem o blisko 100 milionów.

Stoi przed nami ogrom pracy przy ograniczonych środkach finansowych, potrzeby zaś kulturalne wsi wzrastają z dnia na dzień.

Zdać bowiem musimy sobie sprawę z tego, że pod wpływem ogólnych zmian warunków bytowania wieś zmieniła i zmienia z dnia na dzień swoje oblicze. Domaga się zdecydowanie najwyższego poziomu nauczania dla swych dzieci, przejawia wielki głód książki i pragnie czerpać z czytania przede wszystkim praktyczne wskazówki, potrzebne do realizowania zamierzeń w zakresie życia codziennego, kultury roli, hodowli i gospodarstwa wiejskiego wogóle. Wieś chce wiedzieć dziś o tem, jak budować swą własną przyszłość, przyszłość narodu polskiego i państwa.

Trzeba więc wzmacniać oświatę pozaszkolną, ulepszać już istniejące szkoły rolnicze i dostosowywać je stale do zmieniających się potrzeb wsi, trzeba zwiększyć ich liczbę, a także troszczyć się o tworzenie na wsi innych szkół zawodowych, które dostarczałyby możliwość kształcenia młodzieży wiejskiej na potrzebnych wsi pracowników fachowych. Chodziłoby przytem o wyławianie i talentów na użytek całego państwa, a także w bardzo dużej mierze o powiększenie, i to znaczne, odsetka młodzieży wiejskiej, któraby szkoły średnie i akademickie ukończyła, a następnie wracała z własnej woli i chęci oraz poczucia obowiązku obywatelskiego na wieś, zajmując te lub inne stanowiska w samorządzie, w organizacjach społecznych lub zawodach wolnych.

Powinniśmy szerzyć wiadomości o tem, co się dzieje w tym zakresie w innych krajach. Liczba kończących studia akademickie jest na Łotwie stosunkowo do zaludnienia niewspółmiernie wysoka.

Młodzież jednak po ukończeniu studiów wraca na wieś i tam spełnia swe posłannictwo, przyczyniając się do podnoszenia kulturalnego wsi w bardzo szybkim tempie.

Stoimy niewątpliwie przed nowym okresem życia polskiego, kiedy emigracja inteligencji z miast do wsi stanie się nie tylko elementarnym nakazem chwili, ale koniecznością.

Wieś ma prawo i słusznie domaga się poszanowania dla swych wartości kulturalnych, potrzebuje rady i pomocy, ale nie nacisku i przymusu, chce bowiem narówni z miastem ponosić współ-

odpowiedzialność za życie i losy państwa.

Zwołując naradę w sprawie kultury wsi, rząd ma na myśli skuteczną, rzetelną pracę nad tem zagadnieniem.

Przychodzimy z konkretnymi zamie-

Przeciwstawmy się pokusom rozproszenia

Mowa min. Poniatowskiego

Zadanie, jakie rząd stawia przed dzisiejszą konferencją nie są niewątpliwie łatwe, trudno bowiem w warunkach dzisiejszych zdobyć się na spokojną i zimną ocenę tego, w jaki sposób postępować należy. Smutny stan rzeczy w sprawie kultury wsi jest wszystkim

rzeniami pracy, z wiarą, że systematyczny wysiłek w tym kierunku wyda zdecydowanie pozytywne rezultaty.

Praca na wsi powinna stać się naszym hasłem zarówno naszym, jak i naszej młodzieży“.

znany. Sądzę, że mamy prawo, oglądając się wstecz, powiedzieć, że oczywiście w generalnym ujęciu drogi zamierzanej pracy nad podniesieniem kultury wiejskiej były obierane słusznie. Świadczy o tem zarówno wielkie tempo prac, jakie państwo polskie przedsięwzięło w dziedzinie realizacji powszechności szkolnictwa, jak również głośno, swobodnie wyliczany szereg zamierzeń

darczej zbiorowej i zamierzano zorganizować słabe, jednostkowe gospodarstwa w formację mocniejszą, zamierzano rozwinąć spółdzielczość i różne typy zbiorowych działań, lecz realizacja tych posunięć zawodziła. Musiały być błędy w wybraniu metody, albowiem trudno przypisać tę dysproporcję jedynie brakom środków materialnych.

Natrafialiśmy i natrafiamy na brak

SZCZYT ELEGANCJI **GeŻet** KOŁNIERZYK z czerwona nitką.

Z delegacją Gdyni w Kopenhadze

Wizyty — Zwiedzanie portu — Wśród morskich włóczęgów z całego świata. — Przyjęcie na pokładzie „Batorego“. — Dyplomata w spódnicy. — Dalszy ciąg zwiedzania portu. — „Batory“ odchodzi do Nowego Jorku.

(Korespondencja własna).

Kopenhaga, w maju.

II.
Po złożeniu przez kierowników delegacji oficjalnej wizyty posłowi Rzeczypospolitej, reprezentanci miasta Gdyni udali się

z wizytą na ratusz kopenhaski, część zaś delegacji, reprezentująca port gdyniński, złożyła wizytę w dyrekcji portu kopenhaskiego. Mieści się ona w starym, obszernym

Port w Kopenhadze

budynku, którego wnętrze zachowało wszystkie cechy budownictwa z połowy ubiegłego stulecia. Szerokie, drewniane schody, ciemne boazerje, sufity gęsto utkane wzorzystymi sztukateriami, wszystko to razem jakże żywo przypominało czasy, gdy na świecie nie było jeszcze warjackiego wyścigu w pracy, a po morzach kuli ziemskiej snuły się baśniowe żaglowce o smukłych masztach i białych żaglowcach, wypełnionych techniem dalekich ładów i rozległych wodnych przestrzeni.

W obszernym gabinecie dyrektora zebrali się członkowie zarządu portu i jego rady. Powitanie delegacji było zwięzłe i krótkie i stanowiło niejako wzór, jak tego rodzaju ceremonie odbywać się winny. Po wzajemnym przedstawieniu się przemówił pierwszy dyrektor portu kopenhaskiego p. Laub, w kilku prostych i bardzo serdecznych zdaniach witając przedstawicieli najmłodszego portu Bałtyku. Odpowiedział równie krótko i serdecznie dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni p. Łęgowski.

Cała ceremonia nie trwała dwóch minut, poczem wszyscy zebrani udali się na pokład, stojącego obok holownika, by zwiedzić na nim północną część portu razem z portem wolnym. Na maszcie holownika podniesiono polską banderę.

Ułan i dziewczyna

Tam na błonfu błyszczą kwiecie
Stoi ułan na wedecie.

A dziewczyna idzie drózką,
Niesie kosz i stąpa nóżką.

„Stój, poczekaj, moja duszko,
Co tak smutno stąpasz nóżką?“

„Tak mi ciężko, mój ułanie:
Mamy dzisiaj wielkie pranie.“

I choć prałam i płukałam,
Chociaż oczy wypłakałam —
Szare chusty, brudne szaty,
Aż mi wracać wstyd do chaty...“

„Jeśli pranie ci obrzydło,
Masz napewno kiepskie mydło!
Kup TUKANA! — PRZY TUKANIE
Rozkosz sprawia wielkie pranie.“

Bo kto mądry, ten wybiera

Mydło z fabryki Regera!“

„Za wiadomość o TUKANIE

Dam ci buzi, mój ułanie...“

3154

działania skoordynowanego (uzgodnionego), na rozpoczynanie tej samej pracy przez wielu, na przeciwdziałanie wzajemne. Jeżeli przeto dziś po dłuższym okresie czasu wychodzimy z założenia, że ten stan zaniedbań nie może być dalej tolerowany, że sprawa zagadnienia kultury wsi przestała być drugorzędnym, ubocznym tematem działań społecznych, a staje się zagadnieniem pierwszym, staje się zagadnieniem państwowym, — to wówczas obowiązkiem naszym jest w pierwszym rzędzie skupić myśli i nad tem, jak należy pracować, aby osiągnąć możliwie najbardziej wydajne skoncentrowanie wysiłków, zapobiec marnotrawstwu sił, aby przez należyte przygotowanie sprawnego aparatu zapewnić, że i większe możliwości i większe środki, które będą na te cele przeznaczone przez rząd i społeczeństwo, zostaną należycie użyte przez ten dobrze skonstruowany aparat.

Tó też prośba, z którą się odwołuję na wstępie do całości konferencji, polega na tem, aby umieli państwo skutecznie przeciwstawić się pokusom rozproszenia, które co krok się rodzić będą, rozproszenia na różnorodne barwne obrazowanie rzeczywistości. Niezależnie od tego, jak gwałtowny jest napływ otaczających potrzeb, trzeba się zdobyć na chwilę spokojnej myśli, gdy trzeba ustalić, co trzeba zrobić i jak. I: tą chwilą zastanowienia, chwilą tej dorady ze strony panów i wspólnego z rządem ustalenia pewnych rzeczy metodycznych ma być dzisiejsza, przez pana premiera zwołana konferencja.“

Herbaty Hozakowskiego — rozkosz znawców!

Siedząc na pokładzie holownika w wygodnych, trzcinowych fotelach i paląc znakomite duńskie cygara, delegaci z zainteresowaniem oglądali przesuającą się przed nimi panoramę rozległego i bardzo ruchliwego portu. Wśród starych śpichrzów i nadbrzeżnych kamienic, pamiętających dawne wieki, ciągną się szeroko rozgałęzione, przecinające miasto na kilka części kanały portowe. Przy nabrzeżach spoczywają statki, przybyłe ze wszystkich stron świata, albo wybierające się w daleką drogę. Smukłe, kilkupokładowe statki pasażerskie, snujące się w tej części Bałtyku w komunikacji przybrzeżnej lub przez Zund pomiędzy Danją a Szwecją, leżą obok czarnych kadłubów towarowych tram-pów. Wielkie motorowce przygotowują się do nowej podróży przez morza i oceany dwóch półkul do Indyj, do portów Dalekiego Wschodu, do Australji. Obok stoi nieduży szkuner, który raz do roku, gdy lody puszczają, udaje się w podróż do Grenlandji. Dalej na szarym kadłubie okazałego parowca powiewa bandera Islandji, dominum królestwa Danji.

Ponad kanałami portowymi przerzucono kilka mostów zwodzonych. Gdy się zbliżyliśmy do jednego z nich, potężny, stalowy jego maszyn uniósł się w górę lekko niby piórko. Następnie, szybko, w ciągu niespełna pół minuty most zwodzony połączył znowu oba brzegi kanału portowego i wstrzymana na chwilę w swym biegu lawina ludzi, samochodów, tramwajów i rowerek, przelała się przezeń w obu kierunkach.

Po zwiedzeniu basenów Wolnego Portu i jednego z magazynów portowych holownik podszedł do nabrzeża obok „Batorego”.

Na pokładzie nowego, polskiego motorowca Linja Gdynia — Ameryka podejmowała śniadaniem przedstawicieli najwyższych sfer świata politycznego i gospodarczego Kopenhagi, licznych przedstawicieli prasy oraz delegację Gdyni. Szybko nawiązała się atmosfera serdecznego zbliżenia, o czym świadczyły liczne, w gorącym tonie utrzymane przemówienia. Ze szczególnym aplauzem przyjęto przemówienie ministra Sokolnickiego, wygłoszone częściowo po polsku, częściowo zaś w języku duńskim. Jest to jedyny, bodaj dyplomata, który w ciągu stosunkowo krótkiego swego pobytu w Kopenhadze opanował znakomicie język duński, czem jak również swymi osobistymi zaletami zdobył sobie wielką sympatię Duńczyków. To też z zalem się mówi w Kopenhadze o jego przeniesieniu na nowy posterunek do Angory. Ze swadą i z humorem przemawiała druga obok słynnej pani Kollonta', ambasadorki Sowietów w Sztokholmie, kobieta, zajmująca kierownicze stanowisko w dyplomacji — posłanka Stanów Zjednoczonych w Kopenhadze Mrs. Bryan Owen. Wysoka, o mocno już szpakowatych włosach i żywych, młodzieńczych ruchach starsza pani, jest postacią niezwykle popularną w świecie towarzyskim stolicy Danji. Wdowa po zamożnym przemysłowcu amerykańskim, rozporządzająca znacznym majątkiem osobistym, poświęciła się pracy w dyplomacji i to z dużym — jak mnie zapewniano —

Przy półstronnym paraliżu uzyskuje się przez stosowanie zrana naczeczko małej szlanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa obfite wypróżnienie. Zalecana przez lekarzy. 2341

NA OSTRZU JĘZYKA.

Myszy pod miotłą

Siedzą sobie wystraszone białe myszy, brudne sadzą, i cichaczem wypatrują, czy im znowu w łeb nie dadzą.

Rozogniono je niedawno, za ogonki przytrzymano, bo — tu powiem rzecz wam znaną — pożerały nasze siano. A że brakło go niestety, przewracały się budzący.

Potem o nich zapomniano, więc pod miotłą siedzą cicho, oj, jak wstrętnie mysie licho!

Wicie państwo kto to taki? Poco macie myśleć wiele — zdradzę oto wam „rodaki”, że te myszy — to k-a-r-t-e-l-e!

Sep.

powodzeniem. Przybyła na pokład „Batorego”, jako na statek, który łączy Bałtyk z jej Ojczyzną.

Odpowiedział jej nowy ambasador Rzeczypospolitej w Waszyngtonie, min. Potocki, udający się na nowy posterunek na „Batorym”.

Serję przemówień zakończył także po duńsku kapitan „Batorego” Borkowski, który — jak się później okazało — jest w Kopenhadze równie popularny, jak w Gdyni.

Śniadanie zakończyło się przy akompaniamentem ryku syreny „Batorego”, dającej znak zbliżającego się odjazdu w dalszą drogę.

Członkowie delegacji gdyńskiej przeszli na pokład stojącego obok holownika, by kontynuować na nim zwiedzanie portu.

Ruszyliśmy przez jedno z kilku wyjść portu, pomiędzy malowniczymi wysepkami, z resztkami dawnych, obronnych fortyfikacji, ku południowej części portu.

Bezpośrednio po nas odbił od nabrzeża także i „Batory”, kierując się majestatem ku wyjściu z portu. Potężna jego, górująca nad wszystkim w porcie sylwetka, długo była widoczna na morzu, gdy pruć fale Zundu, kierując się ku cieśninom, prowadzącym z Bałtyku na Morze Północne ku Atlantykowi.

H. T.

„Skok tygrysa w dzikiej dżungli”

Charakter przyszłej wojny

Niedawno wyszła niezwykle interesująca książka p. t. „ZMOTORYZOWANA ARMJA SZTURMOWA HITLERA”, zawierająca cyfrowe dane o rozwoju niemieckich sił zbrojnych. Książka, w Polsce dziwnym przypadkiem nieznaną zupełnie, wzbudziła szerokie echo zagranicą. Ostatnio omówił ją na łamach angielskiego tygodnika „Sunday Bishop” generał-major J. F. C. Fuller.

„Książka Alberta Muellera — pisze Fuller — oparta jest na rzeczywistych danych. Lektura jej jest bardziej pasjonująca od niejednego „kryminalnego szlagiera”. Tytuł dzieła „Zmotoryzowana armja szturmowa Hitlera” idealnie oddaje ducha książki. Armja wypadowa, szturmowa, to coś, czego ludzkość nie widziała od czasów Dżingis-Chana. Dopiero ostatnie wypadki w Abisynji dały nam przedsmak tego, czem dla wolności zagrożonego kraju może stać się wyposażona we wszystkie najnowocześ-

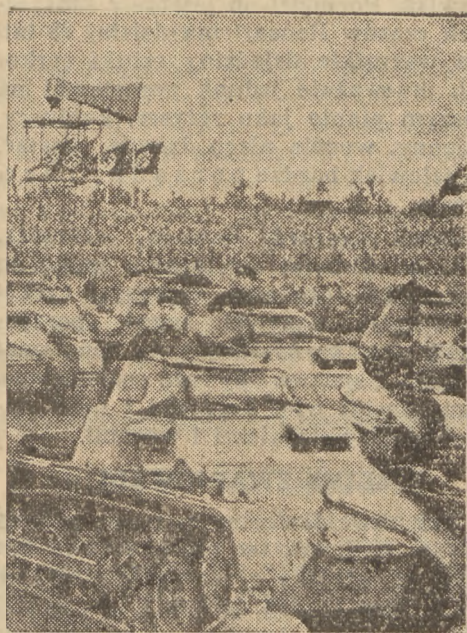
niejsze środki techniczne armja najeżdżająca.

Przed rozpoczęciem czytania książki należy sobie przypomnieć, że ostatnia wojna europejska wybuchła nagle, rozpalając krwawe swe łuny nad Europą, wierzącą w trwałość pokoju. Nast. wojna wybuchnie w chwili jeszcze mniej oczekiwanej, poprzedzona gruntowną reorganizacją całego narodu w kierunku dostosowania wszystkich jego funkcji do wojny. Nie będzie to wojna zbrojnych armij, ale w najpełniejszym znaczeniu wojna narodowa. Niedawno pokarmów dla organizmu uległa obniżeniu, zmarły uczone niemiecki Oswald Spengler w swym dziele „Upadek cywilizacji zachodniej”, wydanem przed mniej więcej dwudziestu laty, trafnie przewidział istotę przyszłej wojny, którą nazwał „wojna cesarów”. Wojna jest osią życia narodowego. Postulat ten organizowany jest dziś w 100 proc. przez niektóre na-

rody. Przyszła wojna nie będzie poprzedzona żadnym wypowiedzeniem, zerwaniem stosunków dyplomatycznych i t. p. Wybuchnie pewnego dnia odrazu w całej swej grozie. Będzie to jakby skok tygrysa w dzikiej dżungli na zaskoczonego myśliwego.

Wszyscy teoretycy przyszłej wojny podają zgodnie, że rozstrzygające znaczenie w gigantycznych zmaganiach się narodów posiadać będzie lotnictwo. Jest to broń w pełnym tego słowa znaczeniu wypadowa.

Jak przedstawiają się siły lotnicze

Tanki niemieckie w defiladzie

Niemiec? Mueller podaje w swym dziele, że w roku 1935 Niemcy fabrykowały miesięcznie 832 samoloty. W kwietniu 1935 roku Niemcy posiadały 4000 samolotów wojennych. W dniu 1 stycznia 1936 liczba ta przekroczyła 7500. A dziś? Dodajmy do cyfry tej przeciętną miesięczną produkcję przeszło 800 samolotów, a uzyskamy fantastyczne wprost cyfry, ilustrujące potęgę Niemiec w powietrzu. Gdy przed wojną 1914 roku niebezpieczeństwo niemieckie leżało głównie na morzu, dziś objęło ono dziedzinę daleko więcej niebezpieczną dla wolności innych narodów — powietrze! Już w Anglii, gdzie ludzie od stuleci nawykli myśleć kategoriami morskimi, dostrzega się groźbę skrzydeł niemieckich, rozpostartych nad Europą.

Niemiecki związek lotnictwa sportowego liczy 2500 kół i pół miliona członków, z których każdy przeszedł przeszkolenie pilota. Jaką potęgę przedstawia ta armja — nie trudno sobie wyobrazić. W połączeniu ze zmotoryzowanymi siłami wojsk lądowych armja ta może każdej chwili być rzuconą na zachód, wschód, południe, północ, wszędzie, gdzie skieruje ją wola wodza. Nie zapominajmy o tem, że obok rozwoju przemysłu wojennego, obok najwspanialszej jaką kiedykolwiek widziano reorganizacji armji. Niemcy położyły główny nacisk na rozbudowę sieci doskonałych dróg i autostrad. Na strategiczne ich znaczenie zwracano wielokrotnie uwagę. Ostatnio uczynił to generał Serrigny na łamach „Revue de deux Mondes”.

„Lux

Mydło Toaletowe zachowuje świeżość cery. Przekonałam się o tem sama w ciągu szeregu lat”.

mówi

CLAUDETTE COLBERT
(Paramount)

LUX

MYDŁO TOALETOWE

UŻYWANE PRZEZ 9 NA 10 GWIAZD FILMOWYCH
Wyrób firmy SCHICHT-LEVER S. A. Warszawa.

Dramatyczna walka o milionowy spadek

Kto zabił Jana Boltana?

Tajemnicza śmierć Jana Boltana, którego znaleziono martwego w jego pokoju, rozpętała długą i zaciętą walkę między jego spadkobiercami, walkę o milionowy spadek, który pozostawił.

O przebiegu tej walki, odsłaniającej ukrywane zazwyczaj starannie tajniki

duży ludzkiej, jak i o wynikach śledztwa w sprawie nagłej śmierci Boltana, dowiedzą się Czytelnicy z powieści A. Marczyńskiego „STRZAŁ O ŚWIECIE”, której druk rozpoczynamy już w najbliższych dniach.

Przedruk wzbroniony

Pięknym paniom wstęp wzbroniony!

Wspomnienia z areny cyrkowej — A. H. Kober

I. Ogier „Zippans“

Kiedy z cyrkiem Hagenbecka objechałem kraje skandynawskie, zjawił się u mnie w małej mieścinie norweskiej pewien człowiek i zapytał, czy nie mielibyśmy dla niego jakiego zajęcia.

— Jak pan to sobie wyobraża? — odpowiedziałem, — nie możemy przecież zatrudniać pierwszego lepszego gościa, który nam wpadnie w rękę! Ma pan papiery, dokumenty, świadectwa?... Jak pan wogóle się nazywa...?

Ale człowiek ów już mnie nie słuchał. Odwrócił się ode mnie i wolnym krokiem powlókł się przez dziedziniec cyrku. Mógł liczyć około 60 lat, był silny i dobrze zbudowany, miał charakterystyczną ostro ciosaną głowę, gładko wygoloną twarz z żywymi niebieskimi oczyma i był skromnie, ale starannie ubrany. Moje przypuszczenie, iż mam do czynienia ze starym cyrkowcem, wnet się potwierdziło, gdyż wkrótce potem rzekł do mnie główny dyrektor:

— Zaangażowałem Slimsa, starego cyrkowca, jako rekwizytora i stróża nocnego. Niech mu pan wystawi kontrakt sezonowy.

— Slims...?

— Tak. Nazywa się teraz Slims, dawniej znany był pod szeregiem innych nazwisk. Pochodzi on jeszcze z klasycznych czasów Renza, ma dzisiaj 68 lat. Zna wszystkie dziedziny sztuki cyrkowej, przeważnie jednak pozostawał na dalszym planie jako reżyser, koniuszy, stajenny, wogóle nieco dziwna postać, ale człowiek bardzo porządny i uczciwy.

Jeżeli Ryszard Sawade, człowiek, który od 40-u lat z żelaznym spokojem poskramiał cyrkowe tygrysy i cyrkowych ludzi, nazywał kogoś „porządnym“, wszelka dyskusja na ten temat upadała i sprawa bywała załatwiona. Slims dostał więc kontrakt i mały namiot między stajniami i wozami.

SLIMS ZWARJOWAŁ!

Tak zawołał do mnie nasz główny reżyser, a okrzyk ten obiegł szybko całe nasze miasteczko cyrkowe. Istotnie, historia była bardzo dziwna i niezwykła! Slims zawiesił bowiem u wejścia do swego królestwa plakat, na którym wielkimi literami wymalował:

PIĘKNYM PANIOM WSTĘP WZBRONIONY!

Opowiedziałem o tem panu Sawade. Uśmiechnął się:

— Śmieszny dziwak! Ale doczeka się pan z nim niejednej jeszcze dziwnej historii...

Nie trwało długo, a pozyskałem sobie pełne zaufanie mr. Slimsa, tak, że pewnego dnia mogłem go już bez ogródek zapytać:

— Co oznacza właściwie ten dziwny napis na pańskim namiocie?

Slims — siedzieliśmy przy butelce wina — roześmiał się krótkim, urwanym śmiechem, — śmiechem, jakiego już potem nie słyszałem u żadnego człowieka: podobnym do beku gazeli. Potem ujął silnie swoją fajkę między lśniące białe zęby i odparł półgłosem:

— Za dużo nieszczęść z pięknymi kobietami już... widziałem. Chcę je trzymać zdaleka od siebie. Raz na zawsze!

Ostatnie słowa wyrzucił gwałtownie ze siebie. Spojrzałem na niego pełen oczekiwania.

— Zna pan historię z Zippanssem? — zapytał wreszcie.

Potrząsnąłem głową:

— Co to za Zippans?

Mr. Slims odłożył swoją fajkę, ujął głowę między dłonie, zacisnął palce na oczach, jakgdyby chciał myśłami przenieść się w daleką przeszłość, i począł wreszcie opowiadać:

— W latach siedemdziesiątych byłem u Renza w Berlinie, dziecko jeszcze, sam jeden na świecie, z nowodów, któ-

rych nie chcę tutaj przytaczać. Byłem chłopcem stajennym. Renz znajdował się wówczas u szczytu sławy. Posiadał najpiękniejszy, najbogatszy, najwspanialszy cyrk Europy. Stary Renz był największym koniarzem, a raczej znawcą i miłośnikiem koni owych czasów. Miał w stajni około 150 rumaków, z których niejedne kosztowały do 10 tysięcy marek. Z najpiękniejszymi z nich sam się zwykł popisywać. Konie pod wierzch były u Renza w takiej formie, jak w żadnym innym cyrku, zwłaszcza konie szkolne. Jeździły na nich same kobiety, a stary Renz kładł największy nacisk na to, aby amazonki i koń były idealnie dobrane do siebie i stanowiły harmonijną całość.

Dla nas, stajennych, ustawiczne poszukiwanie nowego materiału i długie próby były oczywiście mozolną pracą.

Kiedy jednak wreszcie nowy numer pani takiej i takiej był gotów, stanowił on atrakcję w swej doskonałości. Trzeba wiedzieć, co wówczas znaczyło być woltyżerką od Renza. Był to wykwit sztuki ujeżdżania koni i wysokiej szkoły jazdy. Goście z łóż, oficerowie kawalerji, towarzystwo dworskie, wszyscy uwielbiali owe amazonki cyrkowe, a królewską manufakturę porcelany portrety ich umieszczając na wazonach i filiżankach.

Stary Renz jednak marszczył się, kiedy obsypywano go komplementami i wychwalano jego piękne woltyżerki:

— Konie są mi daleko miłsze — odpowiadał mruklując — tych przynajmniej nikt mi nie wprowadzi do ołtarza!

Istotnie, w owych czasach kariery każdej sławniejszej amazonki cyrkowej kończyła się na kobiercu ślubnym. Pamiętam, była taka jasnowłosa Ellen Kremzow, podłotek jeszcze, którą pewnego dnia porwał dosłownie z areny cyrkowej jakiś hrabia, albo smukła „Wiginja“, którą poślubił pewien baron, albo płomienna Ciniśelli, która została rosyjską hrabiną, albo platynowa, jakbyśmy dzisiaj powiedzieli, „Jenny“, zwana „marmurową damą“, która pożegnała się ze swym wspaniałym siwkiem, aby zostać panią von Rahden a później oślepnąć od kuli swego zardrosnego męża. Pamiętam wnuczki starego Renza, które również z siódmą skoczyły prosto przed ołtarz: Oceana została baronową Alweyer, Klotylda hrabiną Monroy, a Helga księżną Hohelohę.

W owych to latach pojawiły się u Renza siostry Loissets jako woltyżerki. Emilja miała wówczas 19, Klotylda 18 lat. Nie pamiętam już nawet dzisiaj, czy były blondynkami czy brunetkami, wiem tylko jedno: nigdy przedtem nie widziałem

tak wdzięcznej i pięknej pary siostr, ani nigdy potem!

I czy to bardzo skromnie ubrane przychodziły przed południem do cyrku, czy też w jasnych, wytwornych strojach letnich promieniowały na Corso w otwartym powozie, czy też wieczorem w czarnych, obcisłych kostjumach, z trenem, w surowym stylu amazonki 19-go wieku, wjeżdżały na arenę, — zawsze spełniał się ten sam cud: od obu siostr płynęło promienne światło, płynęły jakieś nieziemskie melodje, subtelna woń, jakgdyby były z jakiegoś lepszego, piękniejszego świata.

Jako amazonki obie siostry należały do najwyższej klasy. Pochodziły ze starej, sławnej rodziny jeźdźców, a uczył je ich dziadek Baptiste, najlepszy jeździec owych czasów.

Starzy cyrkowcy jednak ukradkiem

zdała od życia cyrkowego, u boku swego małżonka w książęcym pałacu. I to już od kilku lat, gdyż ślub odbył się bezpośrednio po owym pierwszym występie gościnnym siostr w Berlinie u Renza.

Nigdy nie zapomnę chwili, kiedy po raz pierwszy po tylu latach ujrzałem znowu Emilję: stała przed swym rumakiem „J'y pense“ i zdawała się wieść z nim ciche, poufne poszepty. Wydawała mi się węższą i delikatniejszą niż kiedykolwiek, ruchy jej były smutne, a duże oczy spoglądały zagubione w przestrzeń, kiedy ją witałem w przejściu. Ale potem uśmiech wspomnienia rozjaśnił jej bladą twarzyczkę i skinęła mi przyjaźnie głową.

Było to w pewną niedzielę listopada 1881 r., kiedy po raz pierwszy miała wystąpić. „Zippans“ był już osiodłany. Lecz nagle Emilja oświadczyła, iż dosiadzie innego konia. To było u Renza coś niesłychanego. Na zmianę programu stary nigdy się nie godził, i dla tego koniuszy pobiegł prosto do niego, aby donieść mu o niezwykłym zamiarze Emilji. Wbrew oczekiwaniu jednak Renz oświadczył:

— Niech robi, co zechce!

Dziwiliśmy się wszyscy: coś podobnego nie zdarzyło się dotychczas u starego Renza. Dzieją się zatem jeszcze dziwy i cuda!

I istotnie, Emilja Soisset nigdy nie dosiadała swego „J'y pense“. Ale często z nim gwarzyła, często i długo i zawsze w tajemniczych poszeptach.

— Ten koń musi posiadać dla niej jakieś szczególne znaczenie. Nie uwierzę, żeby było inaczej! — mawiał nasz koniuszy. — „Zippans“ znaczy „Pamiętam o tem“, a to ma z kochaniem coś wspólnego... Niech mówi, co kto chce... Ja wiem swoje.

Nie długo też trwało, a dowiedzieliśmy się wszystkiego: kary ogier był podarkiem księcia, z owych czasów, kiedy Emilja sądziła, iż ją kocha, kiedy jeszcze nie rozstrzygnęły się losy jej miłości.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Grupa akrobatów powiatrznych

„Upadek gospodarczy Prus Wschodnich” w oświetleniu niemieckiem

Najnowsze wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego

Najnowsze wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego, „Upadek gospodarczy Prus Wschodnich” J. A. Wildera, zwróciło na siebie uwagę publicystyki niemieckiej. Oto kilka wyjątków z dość zjadliwych uwag, które darzy to wydawnictwo jeden z recenzentów „Berliner Börsenzeitung” (cytuje według „Königsberger Allgemeine Zeitung”, nr. 223 z 13 maja):

„Gdyby Instytut Bałtycki jako wydawca książek tej nie nadawał specjalnego charakteru, można by doradzić autorowi, by zechciał poszukać sobie obiektów do takich studiów we własnej ojczyźnie. Np. wstrzymałoby autora prawdopodobnie do zwrócenia swych zapędów badawczych w kierunku „upadku Prus Wschodnich”. Choćby już porównanie standardu życiowego mieszkańców Prus Wschodnich z położeniem mieszkańców sąsiedniej prowincji polskiej (chodzi o Pomorze — przyp. Red.), z tego powodu byłoby wskazane, by w Toruniu wybierano tematy z podobną rezerwą, jak to się dzieje ze strony publicystów niemieckich w stosunku do analogicznych zagadnień polskich...”

... Nie oderwanie od „naturalnego zaplecza polskiego”, lecz od całości Rzeszy odczuwano np. jakąś najdotkliwszą ograniczenie możliwości regeneracyjnych Prus Wschodnich, i to nie tylko w Niemczech, lecz i tam, gdzie uważano to rozłączenie za konieczne. Pośród argumentów, które uzasadniają swego czasu rozdarcie bezpośrednich połączeń z Prusami Wschodnimi, znajdują się np. także zapewnienia, że

wskutek ułatwień komunikacyjnych funkcjonujących bez tarć w praktyce, nie będzie się odczuwało istnienia „korytarza”. Tymczasem właśnie ostatnio pouczyło nas doświadczenie, że jest inaczej...”

Ostatnie zdanie jest aluzją do znanego zatargu tranzytowego. Postawa władz polskich, niezwykle umiarkowana wobec gracza, na zwłokę dłużnika niemieckiego, załagodziła sprawę.

Widać jednak, że niektóre koła niemieckie nie chcą uznać dobrej woli strony polskiej, co więcej — wysuwają znowu stare i oklepane argumenty propagandy „przeciw-

korytarzowej”. Sądzą może, iż to się przyczyni do polepszenia stosunków sąsiedzkich?...

W omówieniu „Börsenzeitung” wypacza się zresztą sens spraw, rozpatrywanych w rozprawie J. A. Wildera w drodze poważnych badań, opierających się na całym aparacie naukowym, przez celowe pomijanie pewnych argumentów. Tendencja polityczna recenzji wykrzywia zatem myśl autora rozprawy, upraszczając zbytnio zagadnienia dość skomplikowane. Zwykła to metoda „ubijania” niewygodnych argumentów...

„Teka Pomorska”

Pierwsze kroki nowego pisma regionalnego

Tuż przed Zielonemi Świątkami, jakby jakiś literacki dar wiosny, ukazał się pierwszy zeszyt nowego pomorskiego pisma regionalnego, „Teki Pomorskiej”, będącego organem Konfraterni Artystów w Toruniu. Pismo, pomyślane jako kwartalnik, jest poniekąd wznowieniem solidnych tradycji „Gryfa”, choć zasięg zainteresowań „Teki” jest znacznie szerszy, obejmując cały region pomorski w zakresie zagadnień kulturalno-artystycznych.

Zeszyt pierwszy, żeglujący pod sztandarem „Wiosny 1936 r.”, przedstawia się zarówno co do treści jak i szaty zewnętrznej

dotadnio. Po krótkim wstępie „Od Redakcji”, zamieszczono obszerny artykuł prezesa Tow. Naukowego w Toruniu, ks. prałata Mańkowskiego, „O tradycji nauko-histerycznej na Pomorzu”, poczem na tematy toruńskie gawędzą Marjan Sydow („Fli-sacy na postój w Toruniu”) i Janina Głonn-Wojnarowiczowa („Legenda o pierniku w Toruniu”).

Gawędy te są przeplecione stroną poezji Jadwigi Korczakowskiej („Pejzaż” i „Zimowy poranek”), oraz krótkimi studiami biograficznymi, poświęconymi interesującym postaciom Józefa Stańcówskiego i Krzy-

PISZCZANY

reumatyzm, artretyzm, ischias
Dla Polaków wytwórny

DOM POLSKI

na warunkach taniego ryczału

Informacje i zapisy: Dyrekcja (Dp) Warszawa,
Marżałkowska 81A tel. 8.86-91

zawiera w naturalnym stanie wszystkie niezbędne dla organizmu ludzkiego składniki odżywcze: ziarno, kalcjowy, drożdża, dodatki do pieczenia, smaczny, utrzymuje długo swą świeżość.

Do nabycia w piekarni Kazimierza Janika
Gdynia, ul. Starowiejska. 3093

CZERWONY KRZYŻ NIESIE RATUNEK I UKOJENIE.

sztofa Mrongowiusza, a skreślonym przez Tadeusza Pietrykowskiego i Władysława Pnińskiego. Do głosnej nowości, powieści wodniackiej „Wisła” podchodzi z punktu widzenia regionalnej krytyki literackiej Zofia Bogusławska. W „Kronice” wreszcie omawia się kilka aktualnych wydarzeń z życia kulturalnego w Toruniu, z ostatniego półroczia.

Wartość nowego wydawnictwa podnosi staranna szata zewnętrzna.

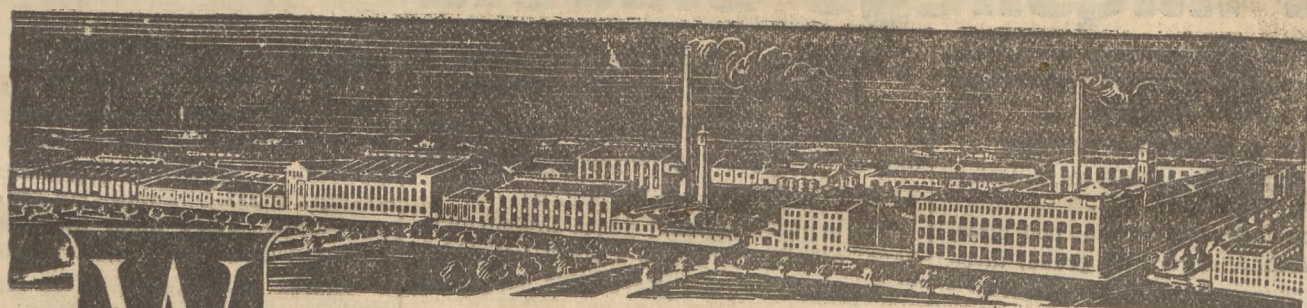
„Tekę Pomorską” redaguje Koło Literackie Konfraterni Artystów w Toruniu, w osobach pp. J. Bieniasza, Z. Bogusławskiej, W. Jagalskiego, Z. Mocarskiego i T. Pietrykowskiego. Sekretarzem Redakcji jest p. Józef Bieniasz, Toruń, Żeglarska 1 (Instytut Bałtycki) nr. tel. 18-78, do którego należy się zwracać w wszelkich sprawach redakcyjnych. Roczna prenumerata (za 4 numery) wynosi tylko 1 zł. 80 gr., cena pojedynczego n-ru 50 gr. Jest to bardzo tanio, jeśli się weźmie pod uwagę objętość czasopiśma.

Z wierzeń kaszubskich

Zwierzęta na Kaszubach dzielą się na dobre i złe i na takie, które przynoszą szczęście lub nieszczęście. Pod Puckiem twierdzą, że, jeżeli zając przebiegnie przez drogę — to nieszczęście; rybakowi jednak wróży dobry połów. Jeżeli złęcił się napotkać się po prawej stronie drogi, to szczęście, z lewej zła wróżba. Pająki i biedronki (zwane na Kaszubach i tylko znane pod nazwą „panny Maranny”), przynoszą szczęście. Jeżeli biedronka siadnie na ubraniu, nie należy jej strącać. Bocian i jaskółka są święte. Nie wolno ich zabijać. Kto im jakkolwiek krzywdę uczyni, będzie w ten sam sposób ukarany. O ile w jakiejś rodzinie spotyka się kaleki lub ułomnych, Kaszubi mówią, że to kara Boga za dręczenie zwierząt.

Na południowych Kaszubach wiara w upiory, zwane na Rybakach wieszczami znika, ale tylko zmienia się nazwa tych zmór. W okolicach Kościerzyny, Kartuz, czy Skarszew wieszczem jest człowiek w czepek urodzony. Czepek się suszy i przechowuje, by przy okazji, gdy dzieciak ukończy 7 lat, według zabobonu zetrzeć na proszek i szczyptę dać wypić. Zdaniem ludu, o ileby to się stało, to wtenczas taki wieszcz po śmierci nie zesztywnieje, ale jest gibki, jak za życia. Natomiast, gdy zostanie pochowany, w trumnie usiadzie i jeśli będzie na sobie ubranie. W chwili, gdy czynność tę skończy, wszyscy najbliżsi z jego rodziny, a nawet dalsi krewni, będą chorować i umierać. Takich wieszczów zwie się „nielap” albo „polap”. Nazwa ta urobiona została ze słowa „lopi”, w kartuskiem tak bowiem upiora lud nazywa. Zabezpieczyć się można przed „nielapem” czy „polapem” przez podłożenie zmarłemu pod język trzech małych krzyżyków, zrobionych z wosku. Inni zalecają jeden woskowy krzyżyk włożyć pod język, drugi pod pachę, a trzeci zamknąć w dłoni.

Nie tylko na półwyspie Helskim, ale również i w głębi Kaszub, zwraca się ogólna uwaga na zachowanie zwierząt, gdyż na podstawie wiekowych obserwacji ludu kaszubskiego przeprowadza się one stan pogody. Przepowiednie te są niejednokrotnie trafne. Niekiedy z nich, najpopularniejsze, notujemy: jeżeli gołębie się kąpią, czapla „krzyczy”, sroka lub czarna kawkę się pojawiają, jest to nieomylna zapowiedź deszczu. Na wiosnę, o ile pierwszy zawita na wybrzeże biały bocian, to zapowiedź suszy przez lato, o ile zaś czarny, nieomylny znak deszczów.

tych imponujących zakładach przemysłowych,

znajdujących się w Warszawie, powstają znane w całym kraju ze swej dobroci wyroby Schichta. Teoretycy i praktycy, chemicy i technicy pracują od dziesiątków lat nad utrzymaniem wysokiego gatunku wyrobów. Nic więc dziwnego, że nazwa Schicht jest symbolem towarów pierwszej jakości. Kto nie zna rozpowszechnionych od dziesiątków lat produktów.

★
**MYDŁO JELEŃ
RADION
LUX
VIM**
★

SCHICHT-LEVER S. A. WARSZAWA

Polska Pompeja

Prace wykopaliskowe na półwyspie jeziora biskupińskiego w pełnym toku

Trwające od kilku tygodni prace, prowadzone przez Ekspedycję Wykopaliskową Uniwersytetu Poznańskiego na półwyspie jeziora biskupińskiego w pow.

Prezes Koła Stronnictwa Narodowego — oskarżony o kradzież

Z polecenia Sądu Grodzkiego w Krotoszynie policja aresztowała oskarżonego o kradzież prezesa koła Stronnictwa Narodowego w Dłoni Franciszka Smolińskiego.

Smolińskiego osadzono w więzieniu w Krotoszynie.

żnińskim, w woj. poznańskim, gdzie — jak wiadomo — rozkopuje się już 3 rok z rzędu pierwszą w Europie warowną osadę bagiennej z przed 2500 lat, prasłowiańskiej kultury lużyckiej, dąty dotychczas bardzo ciekawe wyniki. Osadę odsłania się we wschodniej części półwyspu, na przestrzeni kilkuset m. kw. Tuż pod darnią natrafiono na bardzo bogatą w zabytki warstwę kulturową z okresu wczesnodziejowego z VIII—X w. Znalezione w niej m. in. brązowy ciężarek do wagi, kilkanaście noży żelaznych, ułamki sierpów żelaznych, kawałki grzebieni kościanych, szydeł rogowych, pięknie zdobione kościane okładziny od noży i a-

prawę rogową z ornamentacją, wycinaną, dużo ułamków naczyń lepiących ręcznie i toczonych na kole garncarskim. Badania tegoroczne potwierdziły przypuszczenie z roku ubiegłego istnienia na półwyspie także i osady z okresu rzymskiego młodszego (III—IV w.). Obecnie odsłania się już dolne części 2 chat osady bagiennej oraz część doskonale zachowanego muru obronnego z drzewa. Wysoki stan wody w r. utrudnia odsłonięcie przykrytej w r. ub. części osady bagiennej do tego stopnia, że trzeba było zbudować tamę ochronną. Obecnie przy robotach zatrudnionych jest 70 robotników.

Świat Kobiecy

Triumfalny pochód polskiego samodziła

Niekoniecznie trzeba kupować autentyczne materiały Rodier, żeby wyglądać ładnie i modnie. Nasze samodziły są niemniej piękne i gustowne, a przytem dużo tańsze. Samodził wełniany i bawełniany jest tkaniną najbardziej mile widzianą i przytem bezwzględnie najpraktyczniejszą: nie gniecie się, nie płowuje, nie wyciera.

Niedawno odbyła się u nas wystawa polskich samodziłów, na której mieliśmy możność podziwiać smak i kunszt naszych artystów. Obok artystycznie ułożonych stosów i zwojów tkanin, przed oczami naszem przewinął się korowód uroczych modelek z wdziękiem noszących tualet z polskich samodziłów. Widzieliśmy płaszcze w dyskretną kratę, do złudzenia przypominające okrycia angielskie, praktyczne i malownicze sukienki tenisowe, suknie wieczorowe i balowe, oraz bogaty dział bielizny. W dziale bieliznianym obok koszul dziennych i nocnych podziwialiśmy bogaty dział szlafroczków, kombinacji i pidżam. Tym razem bielizna odznaczała się nietylko przybraniem, którego było niewiele, ile krojem. Płiski, zakładeczki, marszczenia, fałdki, ukosy — oto główne cechy tej bielizny. Dzięki wykwintnemu krojowi niektóre kom-

binacjeienne leżały na modelkach niezczem najwyszukańsze toalety balowe.

Specjalny dział na wspomnianej wystawie stanowiły kostjomy sportowe. W jedną pięknniejszą i pomysłowszą od drudzieliśmy tedy około trzydziści kreacji, giej. Jeden projekt w tonie pomarańczowym przypominał krojem habit i służył jako płaszcz plażowy. Elektowny był kostjum do gier sportowych, składający się z cytrynowych spodenek, białej bluzeczki i białej rozciętej spódniczki. Bardzo gustowny był spacerowy kostjum z białego płótna z bronzowemi galonami, pozatem widzieliśmy białe granatowy strój na jacht ze stebnowanemi lampasami, kostjum dla pani, pro-

wadzącej samochód, a składający się z czerwono-czarno-białych jupe-cullota w kratę, białego saka z kraciastym kapturem i białej kamizelki. Ale gwoździem pokazu była tualeta do garden party, składająca się z powłóczystej białej sukni, przybranej białą z polnych kwiatów i kłosów.

Pokaz uzupełniał kiosk, gdzie udzielano paniom życziwych i bardzo niedrogich porad z zakresu kosmetyki. Między innemi polecano doskonały krem na noc, składający się z łyżki świeżego szmalcu wieprzowego, łyżki miodu, jednego żółtka i trzech gramów proszku salicylowego. Środek, jak łatwo osądzić, tani i ponoć skuteczny. Céline.

NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW
NIEMA PIEGÓW

może sobie powiedzieć Pani, nie dopuszczając do występowania piegów na wlosną. Zapobiega tej szpeczącej dolegliwości cery i usuwa piegi

KREM
PRECIOSA
PERFECTION

Fruwające niebezpieczeństwo

Rewizja w szafach

Ach te mole! Skądże się biorą, te małe fruwające motylki? Biegniemy za nimi, podskakując do góry opanowani chęcią upolowania groźnego wroga naszej zimowej garderoby, klaszczemy w dłonie, usiłując

go w nie złowić i patrzymy z rozpazą jak przepływa nam między palcami i leci dalej, za nim drugi... trzeci... Skądże się wzięły?

Może przyleciały przez otwarte gościnne

okna?, a może... może to z szafy wyfrunął na spacer zlocisty motylek, ojciec liczego potomstwa?

Otwórzmy więc czem prędzej nasze szafy i kufrы i przeprowadźmy tam gruntowną rewizję. — Może w jakimś zakamarku dłużej nienoszonego ubrania zagnieździło się „coś”, a teraz na wiosnę opuściło mieszkanie, wylatując w świat jako zlocisty motylek, pozostawiając po sobie jajeczka na przyszłe potomstwo. Przejrzyjmy zatem starannie wszystkie sztuki ubrania, uważając, czy przypadkiem nie znajdują się tam oprędy liszek mola. Napewno wszyscy wiedzą, że mól właściwie naszych ubrań nie dbając o złość, ale pozostawiając mnóstwo jajeczek. Z jajeczek — legną się poczwarki, czyli liszki, małe, jak ćwierć szpilki, zwyczajnej, które mają niezwykle apetyt i niszcza dość nawet duże przetrzenie.

Zdarza się czasem, że na powierzchni, dajmy na to naszej jesionki znajdujemy małe, wałeczki materiału, z którego jest zrobiona jesionka. To jest właśnie opręda mola. W ściągniętych z palta włókna tkwi oprędzona liszka, a z niej wyfrunął mól, który zostanie napewno ojcem licznej rodziny, przepadającej za wełnianym pokarmem.

Lekarstw na mole jest dużo, ale nie można całkowicie się na nich opierać. Niema lepszego na mole lekarstwa, jak szczotki, szczelne zamknięcie i papier gazetowy. Miejsce podejrzanego napuścić fitem lub terpentyną, aby zabić jeśli coś zostało. Dobrze też jest przesypywać poukładane rzeczy mielonym tureckim (czarnym) pieprzem, oraz przekładać żywicznymi drzazgami. Garderobę podejrzaną lepiej jest od innej odgródzić choćby kawałkiem płótna, dopóki nie ma się pewności czy jest ona gruntownie oczyszczona. Drobne rzeczy należy zawiązać w papier gazetowy, gdyż mole nie znoszą zapachu farby.

W czasie czyszczenia rzeczy najlepiej wszystko z szafy wyjąć, bo i szafę należy wytrzeć, uszczelnić szpary, rozpylić w niej nieco terpentyny lub flitu i do zupełnie czystej wieszać dopiero oczyszczoną garderobę.

Skarbnica energii słonecznej

Olbrzymie lasy pokrywały w praczasach ziemię. Słońce nakazywało im rosnąć, pokrywać się zielenią, rozgałęziać się. Ręka człowieka nie kierowała przyrodą. Jedynie słońce nadawało jej kształt doskonały. Mijały tysiąclecia! nasycona słońcem ziemia zapadała się w morza lub pokrywała się lodowcami. W głębi ziemi kamieniali lasy, a w kamieniu kryły się siły słoneczne. Ludzie poczęli przekopywać ziemię i wydobywać z niej węgiel. Chemia wyzwalała z węgla siły nadane mu przez słońce. Z nich człowiek tworzy liczne środki lecznicze, a zwłaszcza lek najbardziej bodaj znany, tj. Aspirinę, którą się stosuje z największym powodzeniem przeciwko bólom głowy, reumatycznym dolegliwościom i przeziębieniom. W Aspirinie zawarta więc jest siła zyciodajnego słońca.

(2940)

Uwolnijmy żołądek od mięsnego balastu

Kuchnia jarska jest bezwarunkowo kuchnią przyszłości i zyskuje sobie coraz więcej zwolenników na całym świecie. Od chwili odkrycia (przez naszego rodaka Kazimierza Funka) znaczenia witamin — doniosłość wartości kalorycznej (ciepłikowej) pokarmów dla organizmu uległa obniżeniu, bo, choć mięso jest więcej pożywne od jarzyn i owoców, to jednak możemy żyć nie jedząc nic prócz naturalnych płodów ziemi i doskonale się w zdrowiu utrzymywać, natomiast przy żywieniu się wyłącznie mięsem, po 28 dniach następuje skon. Ba! nawet ścisłe głodówki mogą być dobrze i dłużej przez człowieka znoszone, jeżeli w tym czasie wypija się dziennie dwie-trzy szklanki wody z sokiem z cytryny, pomarańczy lub marchwi, zawierającym witaminy.

Statystyka wykazuje obecnie dłuższe życie pokolenia, które przeszło okres wojny, mimo że, jak wiadomo ogólnie warunki ekonomiczne uległy pogorszeniu; przypisać to należy przede wszystkim lepszemu uświadomieniu w sprawie higieny odżywiania, a przymusowe ograniczenie w spożywaniu mięsa, chleba i cukru podczas wojny zmniejszyło choroby przemiany materji i wykazało pożytek płynący z nieprzejadania się pokarmami zbyt pożywnymi. Obecnie wzrost zwolenników jarskiego odżywiania we wszystkich krajach jest coraz liczniejszy. U nas długoletnie doświadczenia kuchni kossowskiej d-ra Tarnawskiego są wymownym dowodem jak właściwe odżywianie leczy, zapobiega chorobom, odmładza i przedłuża życie.

Sezon wiosenny zwłaszcza niezmiernie się nadaje do stosowania przeważnie jarskiego odżywiania. Zacząć należałoby stopniowo, np. początkowo 3 razy w tygodniu, gdy zaś przekonamy się na naszym zdrowiu o korzystnym działaniu tej zmiany, stosujmy tę dietę przynajmniej w okresie półroczu — przez wiosnę i lato oczyszczając gruntownie naszą krew i odnawiając tkanki.

SURÓWKI JARZYNOWE.

Dla ułatwienia zestawienia menu w jarskiej kuchni podajemy parę przepisów na doskonałe, a tak łatwe w przyrządzeniu surówki jarzynowe:

SURÓWKA Z MARCHWI.

30 dkg marchwi, 20 dkg jabłek, 2 łyżeczki chrzanu, sól, trochę cukru, 20 dkg dobrej śmietany.

Marchew oczyścić szczoteczka pod bieżącą wodą, oskrobać, zetrzeć na drobnej tarce.

Jabłka opłókać, obrać, zetrzeć. Wymieszać jabłka z marchwią, przyprawić chrzanem, solą i cukrem, dodać śmietanę.

SURÓWKA Z SELERA I JABŁEK.

20 dkg selera, 20 dkg jabłek, sól, musztarda krymska, 3 dkg oliwy.

3 selerę oczyścić szczoteczka, pod bieżącą wodą, oskrobać, zetrzeć na grubej tarce. Jabłka opłókać, zetrzeć. Wymieszać selerę z jabłkami, dodać oliwę, przyprawić solą i musztardą do smaku.

SURÓWKA Z KAPUSTY KISZONEJ W ZAPRAWIE POMIDOROWEJ.

75 dkg kapusty kiszonej, 2 dkg cebuli, 4 dkg oliwy, 4 dkg powidełek pomidorowych, sól, cukier do smaku.

Do kapusty kiszonej dodać drobno usiekanej cebuli, wymieszać z oliwą i powidełkiem pomidorowym, przyprawić solą i cukrem do smaku.

Po zdrowie do Rabki!

Zdrowie jest najcenniejszym darem natury, najwartościowszym kapitałem jaki posiadamy, czy to młodzi, czy starzy. Zdrowie nadaje życiu cały jego sens i treść pełną; choroba, zwłaszcza chroniczna, staje się wrogiem człowieka, przykuwając go do łóżka, apteki, lekarstwa.

Wiemy, jak wielką dzisiaj rolę odgrywają w lecznictwie źródła mineralne, jak dobroczynne i trwałe jest działanie wód mineralnych na schorzone organizmy ludzkie. Śród tych zdrojowisk, któremi natura hojnie obdarzyła Polskę, szczególną popularnością i zasłużoną sławą cieszy się Rabka. Zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, aczkolwiek w ostatnich latach z dobroczynnego działania wód rabczańskich zaczęły korzystać w dużej mierze i dorośli.

Niema się tu czemu dziwić. Chorób trapiących człowieka jest dużo, a wśród nich spora liczba zwalczana bywa szczęśliwie i skutecznie przez stosowanie wód rabczańskich. Kąpiele mineralne jodo-bromo-solkowe pomagają znakomicie w szeregu niedomagań, występujących u dzieci i młodzieży. W krzywicy np., która trapi organizm dziecięcy, i, zniekształcając kości, upośledza go, w niedorozwoju, w gruźlicy stawów, kości, gruczołów, w zapaleniach płucnej, otrzewnej, osierdzia, w anemji, w rekonwalescencji po chorobach zakaźnych etc. etc.

Litanja długa cierpień, jakże dotkliwych w zaraniu życia i odbijających się, w razie niewyleczenia, na całej karierze życiowej człowieka.

W tych wszystkich chorobach i niedomogach kuracja w Rabce czyni prawdziwe cuda, bładym, wyniszczonym, niedokrewnym dzieckom przywraca zdrowie, humor, rumieńce na twarzy, tężyżnę w mięśniach.

Zdrowe dzieci, zdrowa młodzież są bogactwem kraju, jego kapitałem żelaznym. Chore — klęską społeczną, stratą, niepowe-

towaną w bilansie rozwoju i pomyślności ojczyzny.

U dorosłych kąpiele rabczańskie działają nad wyraz skutecznie w wypadkach artretyzmu, sklerozy, chorobach kobiecych, w niedomogach mięśnia sercowego etc.

Jak widać z wylczenia chorób, leczonych skutecznie w Rabce u dorosłych, są to niedomogi rozpowszechnione szczególnie szeroko w różnych sferach społecznych w czasach dzisiejszych.

Choroby takie, jak skleroza, artretyzm, nerwica serca, osłabienie mięśnia sercowego panują dzisiaj nagminnie wskutek specyficznych warunków walki o byt i trybu życia. Spokój, odpoczynek, a nade wszystko działanie kąpieli, zabiegów leczniczych w Rabce wpływają zbawiennie na stan zdrowia pacjentów — dorosłych. Człowiek, który przyjechał do Rabki, jako pół inwalida, wyzerpany, niezdolny do normalnej pracy — po kilkotygodniowej kuracji wyjeżdża zmieniony do niepoznania: chory organizm przyszedł do równowagi, nerwy uspokoiły się, serce i inne organy działają sprawnie i normalnie.

Dobroczynne działanie kąpieli rabczańskich, pijałnych wód mineralnych, okładów borowinowych i szlamowych, inhalacji jodowo-solkankowych sprawiły, iż coraz liczniej, coraz częściej nawiedzają Rabkę choroby dorośli.

Wzorowe urządzenia i organizacja w Zakładzie Zdrojowym, sprawna opieka i kontrola lekarska nad wszystkimi zabiegami przyczyniają się do gładkiego przebiegu kuracji i do wytworzenia wśród kuracjuszy dobrego nastroju i zaufania, które — jak wiadomo — są niezbędnym współczynnikami wyzdrowienia.

Kto do Rabki przyjechał po zdrowie i odpoczynek, nie zawleździe się w swych nadziejach.

Kto był już raz w Rabce, ten do niej znowu powróci.

Na froncie gospodarczym

Kto wydaje zaświadczenia walutowe?

W poniedziałek, dnia 25-go bm. weszło w życie rozporządzenie ministrów: przemysłu i handlu, skarbu oraz rolnictwa o kontroli wywozu towarów zagranicę i do W. M. Gdańska. Od poniedziałku więc urzędy celne nie będą przepuszczać zagranicę towarów bez zaświadczeń walutowych. Zaświadczenia walutowe wydaje Komisja Obrót Towarowy w Warszawie za pośrednictwem następujących instytucji i związków branżowych: **Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego w Warszawie** oraz jego delegatury — zaświadczenia na wszystkie towary, **Komisja Rozdzielcza dla obrotu produktami spożywczymi z W. M. Gdańskiem w Toruniu** — zaświadczenia na produkty, których obrót objęty jest układem między Polską a Gdańskiem o obrocie produktami rolnictwa, ogrodnictwa i rybołówstwa; **Polska Konwencja Węglowa w Katowicach** — zaświadczenia na węgiel, koks i brykiety; **Związek Eksportowy Polskich Hut Żelaznych w Katowicach** — na wszystkie żelazne wyroby hutnicze; **Polski Związek Przemysłowców Metalowych w Warszawie** — na wszystkie wyroby przedmiotowe; **Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach** — na wszystkie metale prócz żelaza i na ich przeroby hutnicze, węglopochnodne oraz materiały wybuchowe; **Polski Eksport Naftowy w Łwowie** — na produkty naftowe; **Związek Przemysłu Chemicznego w Warszawie** — na wszystkie artykuły chemiczne; **Konwencja Przedsiębiorstwa Włny Czesankowej w Łodzi** — na wełnę czesankową, przedzie czesankową oraz odpadki; **Syndykat Eksportowy Odzieży w Łodzi** — zaświadczenia na konfekcję; **Związek Przemysłu Papierniczego w Warszawie** — zaświadczenia na wywóz papieru, tektury i bibuły papierowej; **Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie** — na drewno i wyroby z drewna, eksportowane przez administrację lasów państwowych; **Komitet Eksportowy Materiałów Tęczy przy Radzie Naczelnej Związku Drzewnych w Warszawie** — na materiały drzewne tarte, wszelkie iglaste i liściaste, frizy, komplety skrzynkowe, piasty, dworny, szprychy, forniry, boazerie, parkiety, wyroby stolarskie, meble gięte stolarskie, beczki do piwa oraz inne wyroby z drzewa; **Komitet Eksportowy Papierów przy Radzie Naczelnej Związków Drzewnych w Warszawie** — na papierówkę świerkową, jodłową, sosnową i osikową, w szczapach i okrągłakach, oraz kopalniaki; **Komitet Eksportowy Ślipek i Podkładów przy Zrzeszeniu Związków Właścicieli Lasów w Warszawie** — zaświadczenia na wywóz podkładów kolejowych, ślipek liściastych i iglastych i na wszelkie materiały ciosane; **Komisja Parytetowa przy Zrzeszeniu Związków Właścicieli Lasów w Warszawie** — zaświadczenia na drewno okrągłe, liściaste i iglaste, na drewno opałowe, na klepki łupane, wikliny, tytoń z drzewa i nasiona leśne; **Komitet Eksportowy Dykt przy Związku Fabrykantów Dykt i Fornierów w Warszawie** — zaświadczenia na dykty i forniry; **Polski Związek Przemysłu Ryżowego w Krakowie** — zaświadczenia na ryż łuszczone i produkty pochodne; **Związek Eksporterów Zboża w Poznaniu** — na zboża, przetwory zbożowe, słód, strączkowe, nasiona oleiste, nasiona koniczyzny i inne nasiona; **Polski Związek Eksporterów Bekonu i Artykułów Zwierzęcych w Warszawie** — zaświadczenia na zwierzęta gospodarskie żywe i białe, mięso, wszelkie przetwory mięsne, słoninę, smalec, drób bity i jajo; **Polski Związek Eksporterów Drobiu w Warszawie** — zaświadczenia na drób żywy i dziczyznę; **Związek Zawodowy Zrzeszeń Eksporterów Jaj w Warszawie** — zaświadczenia na wywóz jaj; **Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie** — zaświadczenia na wywóz masła i serów; **Zrzeszenie Producentów Spirytusu w Warszawie** — zaświadczenia na wywóz spirytusu; **Bank Cukrownictwa w Poznaniu** — zaświadczenia na wywóz cukru; **Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu** — zaświadczenia na wywóz melasy i wyśtoków buraczanych; **Centralne Biuro Eks-**

portu Przetworów Ziemniaczanych w Poznaniu — zaświadczenia na przetwory ziemniaczane.

Zaświadczenia walutowe służą do **jednorazowej** odprawy celnej i ważne są na przeciąg **trzech miesięcy** od daty wystawienia. Eksporter po otrzymaniu pokrycia z zagranicy za wywieziony towar obowiązany jest natychmiast zaoferować walutę do skupu i zażądać potwierdzenia tego faktu od banku dewizowego. O ile eksporter o-

trzymuje pokrycie z zagranicy ratami powinien z każdym razem zwrócić się do banku dewizowego o potwierdzenie.

Postanowienia o kontroli wywozu zagranicę w formie zaświadczeń walutowych nie dotyczą eksporterów, wywożących towary do krajów, z którymi obrót dokonywany jest w ramach układów rozrachunkowych: Bułgaria, Jugosławia, Niemcy, Rumunia, Turcja, Węgry.

Zastrzeżenia sfer gospodarczych w sprawie komercjalizacji portu w Gdyni

Związek Izby Przemysłowo-Handlowej złożył w Ministerstwie Przemysłu i Handlu memoriał w sprawie rozpatrywanego ostatnio projektu o komercjalizacji portu w Gdyni, podkreślający szereg poważnych zastrzeżeń co do tego projektu. Związek Izby wyraził pogląd, że komercjalizacja portu w Gdyni powinna mieć na celu przede wszystkim zapewnienie portowi takiej swobody jego gospodarki finansowej, zwłaszcza w dziedzinie stosowania opłat portowych, która dała jego władzom możliwość elastycznego dostosowania się do poziomu stawek portów konkurencyjnych. Za nieodzowny warunek należytej organizacji portu handlowego Związek Izby uważa również zatrzymanie przez port charakteru placówki urzę-

dowej i uzyskanie przez tę instytucję wszelkich cech **przedsiębiorstwa handlowego**. Zwrócono też uwagę na okoliczność, że Gdynia, jako jedyny port handlowy, leżący na polskim obszarze politycznym, ma do spełnienia w stosunku do swego krajowego zaplecza szczególnie doniosłe zadania. Budowa portu prowadzona była pod hasłem potrzeby **usprawnienia i ożywienia polskiego handlu zagranicznego**, dlatego też uważana była zawsze za wysiłek całego społeczeństwa; słuszną jest rzeczą, aby schemat ustroju tego portu przewidywał udział w jego władzach **przedstawicieli całego kraju i sfer gospodarczych**, które dotychczas pozbawione były decydującego głosu w zakresie pracy i rozbudowy Gdyni.

Elewator zbożowy w przededniu ukończenia

Budowa elewatora zbożowego na nabrzeżu Indyjskim w porcie gdynskim jest już na ukończeniu i będzie on gotowy do przyjęcia zboża eksportowego w miesiącach jesienno-ber. Jest to dziewięciopiętrowy gmach żelbetowy o pojemności 10.000 ton zboża i z możliwością w razie potrzeby dalszej rozbudowy do pojemności 30.000 ton.

Wyładowywanie zboża z barek lub wagonów, odbywać się będzie za pomocą pneumatycznego dźwigu ssącego i transporterów rozprowadzających ziarno do górnych komór składowych, gdzie ziarno podlegać ma

oczyszczaniu i sortowaniu według przyjętego standardu.

Po wysortowaniu, ziarno przy pomocy mechanicznych czerpaków i transporterów, będzie odstawiane do silosów dla czasowego przechowania, skąd będzie ładowane na statki.

Budowę elewatora gdynskiego kosztem 3 milionów złotych rozpoczęły Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe. W toku budowy został on przyjęty przez spółkę „Elewatory Zbożowe w Polsce”, która to spółka zajmie się także eksploatacją elewatora.

Reforma Banku Francuskiego

„Le Capital” donosi, że zapowiadana reforma Banku Francji nie ograniczy się tylko do roli i charakteru Rady Regenc. Banku oraz kompetencji walnego zgromadzenia akcjonariuszy, lecz obejmie m. in. także politykę kredytową Banku. Pismo zapowiada, że należy się spodziewać elastycz-

nienia polityki dyskontowej. Nie które koła polityczne uważają, że dyskonto weksli trzymiesięcznych jest w obecnej chwili niewystarczające o ile chodzi o przemysł i rolnictwo, w związku z tem podjęta będzie akcja o dopuszczenie dyskonta weksli dłuższej terminowości.

GŁOS NASZYCH CZYTELNIKÓW.

Motoryzacja kraju, budowa dróg a kwestia publicznej pomocy Państwa

Dużo mówi się ostatnio o motoryzacji Polski. Motoryzacja jest to po prostu zwiększenie ilości pojazdów mechanicznych: samochodów i motocykli. Liczba tych pojazdów jest u nas nadzwyczaj niska. Mamy w Polsce zaledwie 25 tys. samochodów i 8.300 motocykli (nie licząc samochodów wojskowych). Jeden samochód przypada na 1275 mieszkańców, podczas gdy w Stanach Zjednoczonych 1 samochód na 5 mieszkańców. Za Polską na ostatnim miejscu pozostaje jedynie Jugosławia.

Z motoryzacją kraju ściśle wiąże się rozwój przemysłu naftowego. Kraj nasz posiada pokaźne zapasy nafty. Uczeń oblicza, że na 8,5 milionów wagonów. Wzmocniona produkcja benzyny i smarów różnego rodzaju pociągnęłaby za sobą zużycie tych niewyżyskanych źródeł, jakie posiadamy. Polska pod względem zużycia benzyny na głowę ludności zajmuje jedno z ostatnich miejsc. W Polsce zużycie benzyny na jednego mieszkańca wynosi zaledwie 2 kg, gdy tymczasem w Stanach Zjednoczonych 381 kg. Stan ten niewątpliwie poprawiłby się z chwilą rozbudowy dobrych dróg komunikacyjnych. Eksploatacja pojazdów motorowych opłaca się przy dobrym stanie dróg komunikacyjnych. Potrzeba nam więc dobrych dróg. Stan dróg komunikacyjnych jest jednocześnie sprawdzianem stopnia rozwoju wszystkich nieomal dziedzin życia.

Poziom życia kulturalnego, gospodarczego, handlowego jest ściśle związany z rozbudową sieci dróg. Tymczasem u nas na ogólną długość 336.263 km dróg różnego rodzaju — drogę o twardym nawierzchni mamy tylko 58.302 km. Z tego dróg państwowych i utrzymywanych przez Państwo 17.900 km. Reszta to drogi utrzymywane z fun-

duszów samorządowych, zasiłków i pożyczek Państwa.

Na budowę, przebudowę i utrzymanie dróg o twardym nawierzchni i gruntowych w okresie od 1927 do 1934 roku wydatkowano 1.200.000.000 zł. Jednocześnie z budową dróg ożywia się handel, rozwija się ruch turystyczny i związane z nim przemysły.

Nie można również pominąć znaczenia dróg dla celów obrony Państwa. Szybkie przerzucanie oddziałów wojskowych z miejsca na miejsce, terminowa dostawa broni i amunicji, wyżywienia, możliwa jest jedynie przy dobrym stanie dróg i komunikacji. Nie około 500 milionów złotych. Tymczasem inne państwa na ten cel przeznaczają miljarady.

Żaden dział gospodarczy nie zatrudnia tyle rąk roboczych co budowa nowych dróg, która kolei, oddziałując na rozwój motoryzacji, powoduje potrzebę powstania nowych, lub rozwoju istniejących warsztatów pracy, związanych z samochodem, autobusem, motocyklem, a więc warsztatów naprawczych.

Z tego wynika, że musimy zdać sobie dostatecznie sprawę z ważności zagadnienia rozbudowy dróg. Podobno Bułgaria po wojnie światowej na rozbudowę dróg, jak również Holandia na walkę skuteczną z morzem, znalazły na to wyjście: mianowicie podatek w naturze w postaci przymusu pracy, bez wynagrodzenia za pracę. Każdy obywatel w pewnym określonym wieku zobowiązany był winien do dokonania osobistej, względnie na swój koszt pewnej ilości pracy ziemnej przy budowie komunikacji. Możeby do tej akcji dało się wciągnąć społeczeństwo?

Wł. S.

PIERWSZE KURSY PRZYRODOLECZNICZE

(dla pomocniczego personelu lekarskiego)
DOKT. I. KISIELEWSKIEJ i Dr. M. BIERNACKIEJ
Kształcą higienistki dla Zdrójowisk, 45
Zakładów przyrodoleczniczych, Lecznice, Sanatorjów i t. p. — Kurs 2 letni.
Zapisy: WARSZAWA, SZOPEŃSKA 16

Represje karne przeciw osobom szerzącym niepokój gospodarczy

Art. 170 K. K. przewiduje karę aresztu do dwóch lat i grzywnę za publiczne rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny. Jednocześnie Jan Zaremba pozbawiony został mandatu członka komisji odwoławczej przy izbie skarbowej w Poznaniu, przyczem stwierdzono, że posiada on poważne zalety podatkowe za ostatnie trzy lata.

Władze państwowe podjęły ostatnio ostrzejszą akcję przeciw osobom szerzącym niepokój przez podawanie najrozmaitszych fałszywych wiadomości, szkodzących interesom gospodarczym kraju. Między innymi prokurator w Poznaniu wdrożył w ostatnich dniach dochodzenie z art. 170 Kodeksu Karnego przeciwko Janowi Zarembie — właścicielowi przedsiębiorstwa piekarskiego oraz kawiarni — który w jednym z dzienników poznańskich zamieścił ogłoszenie, oferując sprzedaż parcel, jako „dobrej lokaty przed dewaluacją”.

Rzeczoznawcy propagandy organizują się

Przy Polskim Związku Reklamowym ukonstytuowała się autonomiczna sekcja Rzeczoznawców propagandy, skupiająca wybitnych fachowców z dziedziny propagandy i reklamy polskiej.

W skład zarządu sekcji weszli: nac. Kazimierz Dąbrowski jako przewodniczący oraz prof. Kazimierz Jabłowski i red. Ignacy Morawski.

Powstanie organizacji, grupującej ludzi, kierujących polską reklamą i propagandą, w chwili gdy na całym świecie, w każdym kraju, propaganda odgrywa coraz to większą rolę w życiu społeczeństwa, należy położyć z dużym uznaniem.

Giełdy

BYDGOSKA GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 29 maja 1936 r.

Żyto 14,75—15; pszenica standardowa 21,25—21,75; jęczmień jednolity 15,75—16; jęczmień zbiorowy 15,25—15,50; owies 15—15,50; mąka żytnia wyścigowa 0—30 proc. w. w. 22—22,50; gat. I 0—50 proc. w. w. 21,75—22; gat. I 0—65 proc. 20,50—21; gat. II 50—65 proc. w. w. 17—17,75; razowa 0—85 proc. w. w. 16,75—17,50; poślednia ponad 65 proc. 15,75—16,75; mąka pszen. gat. I wyścigowa 0—20 proc. w. w. 35—37; gat. IA 0—45 proc. w. w. 34—35; gat. IB 0—55 proc. w. w. 33,75—34,25; gat. IC 0—80 proc. w. w. 32,50—33,50; gat. ID 0—65 proc. w. w. 31,50—32,50; gat. IIA 30—55% w. w. 29,50—30,50; gat. IIB 20—65 proc. w. w. 28—30; gat. IIC 45—55 proc. w. w. 28—29; gat. IID 45—65 proc. w. w. 27,25—28,25; gat. IIE 55—60 proc. w. w. 26—27; gat. IIF 55—65 proc. w. w. 23—23,50; gat. IIG 60—65 proc. w. w. 22—22,50; razowa 0—95 proc. w. w. 25,50—26,00; otręby żytnie wymiał stand. 12,50—13,00; pszenne: młakie stand. 12,25—12,75; średnie stand. 11,75—12,25; grube st. 12,25—12,75; jęczmień 12—13; rzepak zim. bez worka 39—41; rzepak zimowy bez worka 38—39; maki niebieski 59—62; gorczyca 34—36; siemię lniane 41—43; peluska 24—26; wyka 26—27; seradela 24—26; groch: polny 20—22; wiktoria 23—25; Polgera 19—21; lubin: niebieski 10,50—11; żółty 12,50—13; kopryna: żółta, odłuszczona 70—80; biała 85—105; czerwona surowa 110—120; czerwona czyszczona 140 do 150; szwedzka 170—185; ziemiaki jadalne: nadnoteckie 4—4,50; fabryczne za kg 19—19,50; rzepak ziemniaczany 16—17; makuch: llniany 17,85—17,90; Wiedeń 100—99,60; Włochy 42,10—41,80; Helsingfors 11,74—11,68; Hiszpania 72,70—72,40; Montreal 5,30—5,28 przeważnie mocniejsza.

Ogólne uspokojenie: spokojne.

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ z dnia 29 maja 1936 r.

Dawizy
Belgia 90,13—89,77; Berlin 213,98—212,92; Gdańsk 100,20—99,80; Holandia 359,15—358,87—358,43; Kopenhaga 118,60—118,80—118,31; Londyn 26,58—26,65; Nowy Jork 5,317—5,334—306; Nowy Jork kabel 5,32—5,334—5,303; Oslo 133,88—133,18; Paryż 35,01—35,08—34,94; Praga 22,01—22,05—21,97; Sztokholm 137,00—137,33—136,67; Szwajcaria 171,85—172,19—171,51; Wiedeń 100—99,60; Włochy 42,10—41,80; Helsingfors 11,74—11,68; Hiszpania 72,70—72,40; Montreal 5,30—5,28 przeważnie mocniejsza.

Waluty
Belgia 90,13—89,70; dol. St. Zjedn. 5,32—5,29; dol. kan. 5,30—5,26; floreny 359,87—358,15; franki fr. 35,08—34,92; franki szw. 172,19—171,85; funt. ang. 26,65—26,49; guldeny gdańskie 100,20—99,80; korony czes. 19,70—19,30; kor. dun. 118,89—118,00; kor. now. 133,88—132,85; kor. szw. 137,38—136,65; liry włoskie 35—33; marki fińskie 11,74—11,50; marki niem. 138—135; pesety 63,50—62,50; szyl. austr. 99—98;

Akcje
Bank Polski 105—104; Cukier 29—28,50; Lilpop 12,75—12,70—12,75; Modrzew 6,25; Norblin 49,50—50,00; Ostrowiec 32,50—33; Starachowice 34,75—35; Haberbusch 43,75—44.
Tendencja: przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe
3 inwest. 1 emisja 67,50 serie 75; 2-ga emisja 68,50 — serie 75; 5 konwersyjna 52,75; 6 dolarowa 76,50—76,75; 4 prem. dol. 50; 7 stabil. 58,75—60,50 ostatni drobny; 4 1/2 p. z. K. seria I 40,50; 8 prem. pol. 91,50—90—92; 4 1/2 ziemskie seria 5. 45—44,75; 5 Warszawy nowe 54,25—53,63—53,75; 5 łódz nowe 47,50; 5 Piotrkowa nowe 43,50; 5 Siedlec nowe 39; 6 obligacje Warszawy 6-ta emisja 56 8-ma i 9-ta em. 53,50.

Tendencja dla pożyczek i dla listów niejednotła. Uwaga: Dziś w sobotę dn. 30 maja giełda warszawska nieczynna.

Książeczki oszczędnościowe P.K.O. można przewozić przez terytorjum W. M. Gdańska

Ministerstwo Skarbu wydało decyzję, aby posiadaczom książeczek oszczędnościowych P. K. O. nie były stawiane żadne przeszkody w ich przewożeniu przy przejeździe przez terytorjum Wolnego Miasta Gdańska, nie tylko w wagonach tranzytowych, ale i otwartych.

Jeżeli podróżni zamierzają zatrzymać się w Gdańsku, to przed wyjazdem maja możliwość wysłania swej książeczki pocztą do Gdyni lub jakiegokolwiek innego Urzędu Pocztowego nad polskim morzem.

O. SOYKA

Sensacyjna

„Akta T”

powieść kryminalna

29)

— Doktor Srebrzyński? Owszem, znam go. Ale znajomość nasza miała specyficzny charakter.

— I o tem wiemy. Jeszcze się pan będzie musiał tłumaczyć z tego specyficznego charakteru znajomości. Zarówno z doktorem Srebrzyńskim, jak i z innymi hazardzistami z klubu ziemiańskiego. Słyszeliśmy już o pańskich systemach gry, opartych na horoskopach. Ale w tej chwili mówimy o sprawie Trosta. Czy ma pan coś do powiedzenia na swoją obronę?

— Ale przecież ja nie wiem, przed czym się mam bronić?

— Przed oskarżeniem, że zmusił pan doktora Srebrzyńskiego do odegrania roli zabójcy.

— Niech nas skonfrontują. Zobaczymy, czy doktor zezna, że ja go skłoniłem do tego czynu.

— Być może, że tego nie zezna. Być może, że wcale o tem nie wie. Ale posłuchajmy, co powie nam ekspert, który z pewnością więcej będzie wiedział o tym doktorze-graczu, niż on sam o sobie. A wreszcie: dlaczego pan uciekł?

— Wcale nie uciekłem. Poprostu wyjechałem z przyczyn natury osobistej.

— Nie. Uciekł pan, starając się zachować cel swej podróży w tajemnicy. Wiedział pan, że jest pan inwigilowany i próbował pan wprowadzić wywiadowców w błąd. Niech pan sobie przypomni o tych biletach do Gdańska, któreś pan sobie kazał przynieść. A tymczasem celem pańskiej podróży był Berlin. Zrobił pan wszystko, żeby umknąć. Jakżeż to było z wywiadowcą, który chciał zatrzymać pana i pańską towarzyszkę na dworcu Głównym?

— Nic nie wiem o takim wywiadowcy. Szanuję prawo i jego stróżów, nikt nie przedstawił mi legitymacji policyjnej.

Inspektorowi nie zależało na tem, by mówić właśnie o tym incydencie.

— A bilety do Gdańska? — powtórzył. — A adres gdański, któryś pan zostawił w hotelu? Z jakiej racji pan tak postąpił?

— Z powodów natury osobistej. Oczywiście, przyznaję, że zorientowałem się w tem, iż mnie śledzą i usiłowałem zmylić ślad. Ale nie sądziłem, ani przez moment, że jest to inwigilacja zarządzona przez władze. Byłem pewien, że chodzi tu o zlecenie prywatnej osoby, czyli innemi słowy o sprawę natury osobistej.

— I sądzi pan, że uwierzę w te bajeczki?

— Ależ to prawda! Jestem gotów w każdy żądany sposób i przed każdym forum powtórzyć, że to szczerą prawdą.

— Proszę, tylko bez tego patosu. Nie ma to najmniejszego celu. Proszę mi opowiedzieć jak najprościej i jak najwięcej o swych prywatnych sprawach.

— Sprawy te nie mają nic wspólnego z morderstwem.

— To się jeszcze okaże. Niech pan to udowodni.

— Nie mogę. Jest to kwestjańskiej dyskrecji.

Obowiązkiem człowieka honoru jest milczeć.

— Dobrze, w takim razie nie miałoby tymczasem sensu tracić czasu na rozmowy z panem. Poproszę profesora Daczyńskiego, żeby porozmawiał z panem i z doktorem Srebrzyńskim. A skoro tylko otrzymam

— Profesor Daczyński to mój wróg! Napisał bro-

szurę skierowaną przeciwko mnie i mojemu darowi wpływu na ludzi. A to jest dar niezaprzeczony!

— Jestem w tej dziedzinie laikiem i nie potrafię tego ocenić. Rzeczoznawca udzieli mi pomocy. A więc tymczasem... — Sięgnął po słuchawkę: — Odprowadzić!

— Nie! — Mistrz Martini wyglądał teraz jak przeżalone dziecko. — Niech mnie pan nie wydaje w ręce profesora Daczyńskiego. Przecież to będzie koniec mojej dobrej sławy, katastrofa mojej przyszłości. Znam wszystko, co wiem.

— Proszę! — Ruchem głowy dał inspektor do zrozumienia posterunkowemu, który ukazał się na progu, że może znów odejść.

— Otóż są to sprawy najzupełniej osobiste, sprawy dwojga ludzi. Muszę tedy mówić o wielkich rzeczach, o uczuciach ludzkich!

— Niech pan mówi o wszystkim, co ma jakiegokolwiek znaczenie, ale bez tej nieznośnej manieri. Jakżeż to było ostatecznie z panią Ireną Trostową? Im prościej będzie pan mówił, tem lepiej.

Jeszcze jedno badawcze spojrzenie na nieruchomą twarz inspektora i mistrz sugestji uznał ostatecznie, że wybiegi na nic się nie zdadzą.

Usiadł, dotychczas bowiem przemawiał w pozycji stojącej, licząc bardzo na to, że wyrafinowane jego gesty wywrą właściwy skutek. Zmienił również ton i mówił teraz jak zwykły śmiertelnik.

— Poznałem Irenę... panią Trostową przed ośmiu laty. Było to podczas mojego pierwszego publicznego seansu. Okazało się, że jest ona wybornym medjum.

Inspektor potrzaskał niecierpliwie głową. Nie był tego wszystkiego ciekaw.

Książę szwedzki w drużynie olimpijskiej

Syn szwedzkiego następcy tronu, książę Gustaw Adolf weźmie udział w olimpijskim turnieju bieżym.

— Proszę mi wybaczyć, że odbiegam nieco od przedmiotu — usprawiedliwił się Martini. — Muszę zaznaczyć, że mój kunszt wpływu na ludzi nie jest się przyznać, że nie wystarczy do tego moja dobra wola. W grę wchodzi szereg czynników. Tak na przykład zależy to od tego, czy dana osoba jest przygotowana na próbę sugestji z mojej strony, czy stawia moim rozkazom wewnętrzny opór, ważna jest również kwestja, czy nie jest już ona pod wpływem jakiejś innej jednostki. W każdym razie udaje mi się osiągać rezultaty, które wydają się wręcz niewiarygodne. Zwłaszcza, jeśli komunikuję się z medjum bynajmniej żadnym oszustwem. Profesor Daczyński twierdzi wprawdzie, że tak, ale mogę przedstawić panu świadectwa najwybitniejszych osób świata lekarskiego, które stoja po mojej stronie. Prawda jest taka, że istnieją ludzie, zarówno mężczyźni jak i kobiety, których potrafię podporządkować w niezwykle silnym stopniu swojemu wpływowi. Muszę jednak przez czas dłuższy. Pani Trostowa była niezwykle wrażliwa. Znajomość, zawarta w czasie seansu zaciętna się coraz bardziej, przybrała formy intymne...

— Znam dokładnie akta procesu rozwodowego Trostów.

— Wobec tego czuję się uwolniony od obowiązku mówienia o moich stosunkach z Ireną. Kochaliśmy się, ubóstwiałem ją poprostu!

— Proszę, wpada pan już znów w ten sam ton, co na początku.

Kryształ i Jubileuszowe

BROWARU GRUDZIĄDZKIEGO

tylko z tym znakiem

ochronnym

Martini zagryzł wargi.

— Po jej rozwodzie stosunki nasze rozluźniły się nieco, widywaliśmy się znacznie rzadziej. Warunki rozwodu podyktował pan Trost, nie bez pewnej wspałałości, muszę mu to przyznać. Ale jednocześnie z bezsprzeczną surowością. Zastrzegł się, że wolno mu zmniejszyć wyznaczoną Irenie pensję w wysokości tysiąca pięciuset złotych, wolno mu nawet odmówić jej wszelkich praw do spadku, jeśli jej tryb życia nie zyskał jego uznania. Irena nie mogła tego zastrzeżenia lekceważyć. O małżeństwie ze mną nie mogło być mowy dopóty, dopóki Trost żył. Ale przecież był on o dwadzieścia lat od niej starszy.

— Czekaliście więc oboje na jego śmierć.

— Przyznaję, czekaliśmy. Irena spełniała uległe wszystkie jego warunki. Prowadziła bardzo samotny tryb życia, widywała się tylko z nielicznym gronem przyjaciół i utrzymywała potajemnie stosunki ze mną.

— O ile mi wiadomo, otoczyła ona Trosta rojem prywatnych detektywów, o ile mi wiadomo, niepokoiła go nadal swoją bezsensowną zazdrością, a raz nawet pojechała za nim do Budapesztu.

(Dalszy ciąg nastąpi).

WESTON MARTER (9)

KOPALNIA ZŁOTA

Opowiadanie (z angielskiego)

(Ciąg dalszy)

— Dzisiaj około godz. 3-ej dokonam rozbicia skały — odpowiedział Mac. — Potem może pan zjechać, kiedy panu będzie się żywnie podobało. Mimo to nie radzę zjeżdżać przed godziną 7-mą rano, gdyż pożałowałby pan tego. Zatrucie gazem jest pewne.

— Dobrze. A teraz niech pan posłucha — rzekł Odell i zmienił ton. — Nie mam ochoty być nabrany. Pierwszym człowiekiem, który będzie oglądał świeże pokłady rudy, po rozsądzeniu, muszę być ja. Nie chcę wdawać się w żadne ciemne interesy, ani nie chcę ryzykować, aby mnie wystrychnięto na dudka i abym otrzymał do reki próbki rudy już osolone. Całą noc więc spędzę tutaj pięknie u wejścia do szybu, a każdy, kto będzie się włóczył w pobliżu po wybuchach, może otrzymać coś na parę kłatkę. Zrozumiano?

Mac odpowiedział:

— O ile o mnie chodzi, może pan całą noc siedzieć nawet u wejścia do samego piekła. Ja mam tej roboty tutaj już po same uszy.

Potem zwrócił się nagle do mnie:

— Pana już też mam dosyć! — rzekł. — Zjadł jeszcze raz do szybu, ale potem kołacz! Nie mogę pozostać ani minuty dłużej na kopalni, gdzie mi zarzucają, że solę próbę. Pojadę na pewien czas do Roodefont-

tein i pozostanę tam, aż pan się pozbędzie tego przybłądy Yankesa. A jeżeli panu się nie podobam, niech pan poszuka sobie innego górnik i miniera.

— No, nie tak ostro, stary! — uspokajał Odell. — Nie potrzebuje pan zaraz tak się rzucać. Nie twierdzą, przecież, że pan soli próby. Ale nietknięte próby kamienia to główny cel mojego przybycia, i chcę być pewny, że istotnie będą one nietknięte. Sądzą, że się zgodzimy. Wystarczy to panu?

— Niech mi pan przysła szczęście boy'ów — rzekł Mac do mnie. — Każe im teraz wiereć. Naładuję otwory i odstrzelę naboje, ale potem koniec. To moje ostatnie słowo.

O godzinie 2-giej otwory były wywiercone. Wyciągnęliśmy Odella na górę, a Mac pozostał jeszcze w szybie, aby naładować otwory. Kiedy i jego wywindowaliśmy, nastąpiło sześć silnych wybuchów.

Odell odjął linę z windy, usiadł na niej i rzekł:

— Zamykam tylko drzwi i klucz biorę do kieszeni. Sądzą, że wytrzymam do rana.

Mac bez słowa odpowiedzi udał się do namiotu. Poszedłem za nim. Pakował już swoje nieliczne drobiazgi do worka.

— Mac, pan przecież nie gniewa się na mnie, albo...?

— Broń Boże, chłopcze, nic podobnego —

odparł. — Ale muszę być przed Odellem w Jo'burgu, i muszę zwięzać stąd tak, aby nie zbudzić żadnych podejrzeń. Dlatego ten niby gniew. Sądzą, że zdążę jeszcze na pociąg, jeśli się pośpieszę. Leć piorunem po kuca. Jeśli spóźnię pociąg, będziemy zrujnowani!

— Pomyślności, Mac! — rzekłem, kiedy Mac już dosiadł kuca. — Na pana miejscu sprzedałbym wszystkie akcje z miejsca. Potem mielibyśmy już spokój.

— Polegaj na mnie! — odparł Mac, kiedy kuc już ruszał w drogę. — Nie zostawię ciebie na lodzie, synku!

ZŁOTO!!!

O godzinie 7 rano Odell zjechał do szybu, ja za nim.

Odell stał na dnie szybu i tak posąg, trzymając świecę wysoko nad głową. Skamieniały w bezruchu, wlepił rozszerzone oczy w rozsadaną ścianę skalną, jakgdyby wytapetowaną lśniącym złotem. W blaskach świecy złoto zdawało się ściekać po ścianie i wypływać gestami jak syrop strugami z każdej szczeliny skalnej. Łączyło się w ciężkie bryły i zwisało złotymi sznurami stalaktytów ku ziemi. Gdziekolwiek spłynęło już z rozzerwanej powały skalnej potworzyło na dnie szybu małe, złote kałuże. Złoto, szczerze złoto wylizowało zewsząd ze ścian szybu. Cała okolica zdawała się pachnąć złotem.

Na widok tej złotej ulewki stanąłem jak wryty, serce zamarło mi w piersi, a kolana ogarnęło drżenie. Grube pasmo złota zwi-
sało tuż obok twarzy Odella. Schwycił je i

począł ciągnąć, a do rąk spłynęło mu całe jezioro złota.

— Najczystsze złoto! — wyszeptał z trudem, kiedy złote pasma i płaty poczęły ugniać w bryłę. — Czegoś podobnego jeszcze nie widziałem. Nie do wiary! Ostatnie wybuchy musiały rozszarpać grubą żyłę i wytopić z niej ten skarb. Niech pan patrzy, to przecież nowa „Constellation”. O tak, udało wam się, mieliście nosa! Teraz pytanie, co zrobimy, ja i — pan?

Odell patrzył nieruchomym wzrokiem przed siebie. Jasne było, iż skierował pytanie do siebie samego, a nie do mnie. Ale było to pytanie, na które musiałem ciemprzej znaleźć odpowiedź.

— Co ja teraz pocznę? — myślałem. — Ach, gdyby Mac był tutaj! — Gdyż oczyma wyobraźni widziałem, jak Mac w tej chwili siedzi w biurze maklera i niecierpliwie czeka, aby pozbyć się naszych akcji po kursie 10 szylingów i 3 pensy. Po 10 s 3 d!

— A ja jestem tutaj i stoje na szczytach złota, dotykam szczytów złota, gdzie spojrzę, widzę złoto! Gdyby Mac wiedział to, co ja wiem, gdyby jeden tylko jedyny człowiek w Jo'burgu wiedział, co ja wiem — akcje „Feniksa” poszłyby w górę, podskoczyłyby na sto funtów i więcej! Akcje „Constellation” też skoczyłyby na sto. Teraz myśmy znaleźli szczerze złoto — a tam, w Jo'burgu, siedzi Mac i rzuca nasze akcje po 10 s 3 d! I niema żadnego sposobu aby mu donieść o odkryciu, aby go powstrzymać od sprzedaży! Nie znam przecież wogóle jego adresu ani nazwiska i adresu maklera!

(Ciąg dalszy nastąpi).

MATERJAŁY LETNIE

oraz artykuły kąpielowe
w olbrzymim wyborzepoleca Wojciech Mikołajczyk, GDYNIA,
ul. Świętojańska 32
telefon 15-59Wełniane — bawełniane
i galanterię
Płaszcz damskie

Na Wybrzeżu Polskim

GDYNIA

AUTODOROŻKI

Nr. tel. 15-40 dla postoju taksówek przy dworcu.

Nr. tel. 15-41 dla postoju taksówek na Placu Kaszubskim.

Nr. tel. 15-70 dla postoju taksówek przy Skwerze Kościuszki.

Nr. tel. 25—62 dla postoju taksówek przy ul. Św. Wojciecha.

— **Biblioteka T. C. L.** otwarta codziennie przedpołudniem od 10 do 12 i popołudniu od 3—6 oprócz niedziel i świąt. Abonament miesięcznie 1,50. Stały napływ nowości.

POGOTOWIE RATUNKOWE

Ubezpieczalni Społecznej dla nagłych wypadków nr. tel. 12-40.

NA WYPADEK POŻARU TELEFONOWAĆ:

Miejska Straż Pożarna tel. nr. 17-08

Portowa Straż Pożarna tel. nr. 10-12.

REPERTUAR KIN.

Kino Lido: Fenomenalny film dla pięknych kobiet „Roberta” w roli gł. Fred Astaire, Ginger Rogers, Irena Dunner. Bogaty nadprogram.

Kino Morskie Oko: Film sensacja „Potępieniec” w roli gł. „Victor Mc Laglen”. Premjowane arcydzieło. Bogaty nadprogram.

Kino „Bajka”: „Noc na transatlantyku” z Nancy Carroll i Gené Raymond. Bogaty nadprogram.

— **Dyżur aptek.** Apteka pod Gryfem, Starowajska 34.

ADMINISTRACJA „GAZETY MORSKIEJ ILUSTROWANEJ” MIEŚCI SIĘ

REPERTUAR KIN:

Kino Nadmorskie: Najwesejsza komedia austriacka „To lubią mężczyźni”. W roli gł. Szoke Szakall, Rossi Barsony i inni.

Kino Czarodziejka: Najnowszy film polski „Bohaterowie Sybiru”. W roli gł. Wyrwicz, Krystyna Ankiewicz, Stepowski, Bodo i inni. Dodatek kolorowy.

Z miasta

— **Zapisy do Gimnazjum Kupieckiego** (Szkoły Handlowej). Zapisy nowych kandydatów (ek) przyjmuje i bliższych informacji udziela kancelaria 4 kl. Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego Izby P. H. w Gdyni (ul. Morska 79 — I. p.) codziennie od godz. 11—13 do dnia 22 czerwca rb. Do klasy I-iej przyjmowani są uczniowie i uczennice posiadające co najmniej 6 klas szkoły powszechnej. Gimnazjum posiada pełne prawa państwowych gimnazjów ogólnokształcących. Egzamin wstępny odbędzie się dnia 2 czerwca rb. o godz. 8-iej rano. (2710)— **Pryw. Koeduk. Gimnazjum i Pryw. Koeduk. Szkoła Powszechna** dr. T. Zegarskiego w Gdyni - Orłowie przyjmuje do wszystkich klas zapisy uczniów i uczennic na nowy rok szkolny 1936-37 codziennie od 9—13 w kancelarii gimnazjum — tel. 91-27. Przy zakładzie internat. — Opłaty szkolne niższe. Koniec zapisów 20 czerwca. Egzamin wstępny 2 czerwca o godz. 9.— **Kursy odczytów „Alliance Française” Oddział Liceum Handlowego Gdynia.** Po zdaniu piśmiennych i ustnych egzaminów zasłużyli na dyplom stopnia średniego **Alliance Française** p. Irena Arciszewska (wyn. bardzo dobrym), p. St. Umiasztowski i p. Hel. Burdecka. (3080)— **Wycieczki Orbisu** do Katowic, Łowicza, Łodzi, Wilna, Kielc i Lwowa. Pobyty w Bułgarii i Jugosławii. 3020— **Na Dom Marynarza.** W ub. roku w czasie wycieczki po Morzu Północnym na pokładzie statku „Kościusko” zebrana została wśród pasażerów i załogi kwota zł 321 gr. 99, którą przeznaczono na rzecz gimnazjum im. Długosza we Włocławku. Obecnie dyrekcja gimnazjum uwiadomiła zarząd Linji Gdynia — Ameryka, że wobec trudności z wykorzystaniem tej kwoty godzi się, aby przeznaczono ją na rzecz Domu Marynarza w Gdyni.— **Zdobywajcie odznakę strzelecką!** Przypominamy, że w czasie od 10 maja do 7 czerwca odbywają się strzelania „10 strzałów ku chwale Ojczyzny” na strzelnicy K. P. W. koło dworca osobowego, każdego dnia od godz. 15 do zmroku, a na strzelnicy Witomińskiej w każdą niedzielę i świąta. Wszyscy obywatele, obywatelki i mło-

dzień od lat 12-tu powinni iść na strzelnicę i zdobywać Odznakę Strzelecką III i II klasy, a temsamem spełnić swój obowiązek wobec Ojczyzny i być gotowi do jej obrony.

— **Podziękowanie.** 77 Pomorska Drużyna Harcerska przy Gimnazjum Towarzystwa Szkół Średnich w Gdyni składa serdeczne podziękowanie zarządowi Główna Przyjaciół Drużyny, który przy ofiarnej pomocy szeregu obywateli Gdyni, kosztem około 600 zł ufundował drużynie piękny sztandar. Równie serdeczne podziękowanie drużyna składa rodzicom chrzestnym, wszystkim obywatelom Gdyni, którzy doceniając rolę harcerstwa, przyczynili się do ufundowania sztandaru i wszystkim ofiarodawcom gwoździ pamiątkowych.

W kawiarni „Europa” damska orkiestra

Od 1 maja koncertuje w reprezentacyjnym lokalu kawiarni „Europa”, której właścicielem jest p. M. Grabowski, znakomity zespół muzyczny p. Zofji Grosman, cieszący się niebywałym powodzeniem u gości. Koncert rozpoczyna się codziennie od godz. 17, w niedziele i święta odbywają się poranki muzyczne od godz. 12.30. Specjalnością kawiarni są znane ze swej dobroci lody oraz dobrze pielęgnowane napoje zimne. Restauracja w podziemiach poleca smaczne obiady i kolacje a la carte, dobrze pielęgnowane wódki, wina, piwa. Tamże codziennie od godz. 20 dancing familijny urozmaicony występami artystów. Koncertuje znany zespół pod kier. p. Freda Plucińskiego. Na I piętrze sala bilardowa, bilardy piramidkowe karambolowe godzina 1,50 zł., dla pań udziała się lekcji gry bilardowej codziennie od godz. 9-tej do 18-tej.

Wejście do kawiarni z ul. 10 Lutego 17, do restauracji z rogu ul. Abrahama. 2023

Operetka poznańska w Gdyni

Wystawione będą „Gejsza” i „Krysia Leśniczanka”.

Sfery kulturalne Gdyni, a zwłaszcza miłośnicy muzyki lekkiej, przyjęły z zadowoleniem wiadomość, że w oba dni Zielonych Świąt będzie bawił w naszym mieście zespół operetkowy Teatru Wielkiego z Poznania, który na scenie sali teatralnej K. P. W. wystawi dwie mile i popularne operetki: „Krysia Leśniczanka” Jajra i „Gejsza” Jonesa.

W zespole poznańskim wystąpią m. in. primadonna p. Danuta Laska i tenor opery poznańskiej p. Ignacy Wiśniewski.

Przedstawienia „Gejszy” odbędą się w oba dni świąt popołudniu, o godz. 17 — „Krysia Leśniczanka”, zaś wystawiona będzie w oba dni wieczorem, o godz. 20.30.

Ceny miejsc na przedstawienia popołudniowe od 49 groszy, a na wieczorowe od 75 gr. Przedprzedaż biletów odbywa się w „Owocarni Polskiej” przy ul. Świętojańskiej 53 (telefon 22-95).

Rzekomy inżynier sprzedawał gaśnice napelnione... cementem i mączką kartoflaną

Nowa afera oszukańcza w Gdyni

Podczas poprzedniego pobytu statku „Piłsudski” w porcie gdynskim, na pokład zakradł się „ślepy” pasażer, którym okazał się bezrobotny marynarz Aleksander Basa. Wszedł on na statek wraz z robotnikami, którzy tam byli zajęci i nawet dla zmylenia uwagi wraz z nimi pracował. Przed wyruszeniem w podróż Basa zaszył się w jakiś kąt i został przyłapany dopiero na Atlantyku.

„Ślepego” pasażera oczywiście aresztowano i deportowano — również na „Piłsudskim” — z powrotem do Gdyni, gdzie oddany został w ręce policji.

Ślepy pasażer na „Piłsudskim”

W ostatnim czasie znajdują duży zbyt na terenie całego kraju gaśnice suchoproszkowe „Pilot-Patria”, będące w przeciwieństwie do innych tego rodzaju aparatów, wytworem produkcji polskiej. Liczne próby, dokonane w Warszawie w obecności specjalistów, dowiodły wysokiej skuteczności gaśnic przy wszelkiej akcji przeciwpożarowej. Dzięki tym pomysłnym próbom gaśnice „Pilot-Patria” zaczęły rozpowszechniać się coraz szerzej, aż wreszcie dotarły również i do Gdyni.

Jako akwizytor, zbierający zamówienia na gaśnice i zarazem demonstrujący ich działanie, przybył tu niejaki p. inż. Józef Arno Folaron, rodem z Bydgoszczy. Ponieważ demonstrowane przezeń aparaty posiadały wszelkie cechy, wymagane od dobrych gaśnic, znalazł on w Gdyni niebawem wielu nabywców i szereg zamówień.

Ale p. Folaron nie miał zamiaru kontentować się prowizją, jaką otrzymywał od firmy za zebrane zamówienia i wpadł na pomysł skądinąd dość oryginalny. Ponieważ gaśnice używane są z reguły rzadko, więc wykombinował sobie, że gdyby nawet skuteczność ich nie była tak niezawodna, jak to wykazywał w czasie demonstrowania aparatów, to teżby na tem tak szybko nikt się nie połapał. Nie czekając więc, aż nadejdą zamówione przez nabywców gaśnice,

zaopatrzone w patentowane ładunki, zużył będące w jego posiadaniu puste gaśnice, które uprzednio napelnił... cementem, zmieszany z mączką kartoflaną! Oczywiście, proszkiem takim ognia ugasić nie można, ale klienci, przekonani, że nabywają gaśnice z prawdziwymi ładunkami, zapłacili za nie Folaronowi pełną należność.

Trafił chciał jednak, że machinacja wyszła na jaw. Ponowne próby, przeprowadzone z gaśnicami, sprzedanymi przez Folarona, wykazały całkowitą ich bezużyteczność, a nadto ustalono również w drodze analizy składniki nabożów, przez niego sfabrykowanych — cement i mączkę kartoflaną.

Wobec tak niezbitych dowodów oszustwa imię inżyniera aresztowano. W toku dochodzeń ustalono najprzód, że nie jest on żadnym inżynierem, dalej, że przeszłość jego obfituje w różne wykazy kryminalne i że obecny jego postępek.

Jako akwizytor, zbierający zamówienia.

Zarzuca się mu konkretnie oszustwo z fabrykacją fałszywych ładunków, dalej sprzeniewierzenie 30 sztuk gaśnic bez ładunków na szkodę firmy „Eshaley” oraz 20 sztuk gaśnic i ładunków na szkodę firmy „Silesia”. Szkody poniesione przez wymienione firmy oblicza się na 2000 zł.

Poświęcenie i otwarcie Automobilklubu gdynińskiego

Raid samochodowy do Juraty

W pierwszy dzień Zielonych Świąt odbędzie się uroczystość poświęcenia i otwarcia gdynińskiego Automobilklubu.

O godz. 10 rano samochody członków zbiorą się obok sekretariatu Klubu Turystycznego na ul. Świętojańskiej 110, po czym o godz. 10.30 nastąpi wyjazd do Swarzewa. W kościele swarzewskim przewidziane jest nabożeństwo, po którym nastąpi poświęcenie samochodów.

W dalszym ciągu ze Swarzewa samo-

chody wyruszą przez Wielką Wieś do Juraty, gdzie o godz. 14 odbędzie się śniadanie w hotelu „Lido”. Powrót z Juraty do Gdyni indywidualny.

Wieczorem o godz. 21.30 w Gdyni, w salach Klubu Towarzystwa Automobilklubu urządziła raut. W uroczystości wezmą udział obok członków również zaproszeni goście dla których rezerwuje się miejsca w samochodach. Informacji udziela sekretariat — telefony 1639, 3610 i 1754.

Sensacyjne spotkanie bokerskie

Warta (Poznań) — Marynarka Wojenna (Gdynia)

Największa impreza bokerska Gdyni, spotkanie Warty (Poznań) — drużynyowego mistrza Polski i zespołu o na większej liczbie gwiazd pięściarskich z twardą i zaciętą drużyną Marynarki Wojennej, reprezentującej Gdynię — wzbudziła ogromne zainteresowanie i zgromadzi zapewne tłumy widzów.

Większość przepowiada łatwe zwycięstwo Warty, jednak wtajemniczeni twierdzą, że marynarze „przyczaili się”, trenowali ostatnio sumiennie, wypoczęli i pójda na ring „jak tygrysy”.

Ostateczne składki obu drużyn ustalono, jak następuje (na pierwszym miejscu warta). **Waga kogucia:** Wirski (mistrz Polski) — Lasota; **waga piórkowa:** Rogalski (b. mistrz Polski) — Pasturczak; **waga lekka:** Fogt — Respa; **waga półśrednia I:** Jarecki — Jankowski. **półśrednia II:** Sipiński (mistrz Polski) — Plucik; **w. średnia:** Florysiak — Błaszak; **w. półciężka:** Szymura (mistrz Polski) — Ożarek; **waga ciężka:** Gajowy — Węgrowski.

Największymi atutami Marynarki będą Pasturczak, który ostatnio przeszedł o wagę niżej, a na sumieniu ma 2 wygrane z Rogalskim, Węgrowski jest w 90 proc. typowany na zwycięzcę Gajowego, Respa, Błaszak i Jankowski też są w dobrej kondycji, a przeciwników mają nie z pierwszego składu. Ożarek, na którego walkę z Szy-

murą cieszyli się wszyscy kiblice, prawdopodobnie nie wystąpi, gdyż ostatnio chorował, zastąpi go Stegiński.

Jeżeli dodamy jeszcze, że w ringu sędziować będzie kpt. Tyminski, jeden z najlepszych sędziów — to wysoki poziom sportowy imprezy jest zgóry zapewniony.

Zawody rozpoczynają się punktualnie o godz. 18.30 na Dworcu Morskim (dojazd autobusami). Przypominamy więc — poniedziałek 1 czerwca — przebieg sezonu bokerskiego.

Taryfa niektórych opłat portowych oraz magazynowych

W Monitorze Polskim nr. 122 z dnia 26 maja ukazało się obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu o taryfie niektórych opłat portowych, a mianowicie: **Za wejście i wyjście** (tonażowe), **za postój statków** (postojowe), **za przystań i nabrzeża** (przystaniowe), **za wyładowanie lub przyjęcie pasażera** (pasażerskie), **za wyładowanie lub załadunek towaru** (ładunkowe), **za służbę pilotową** (pilotowe) oraz opłaty ryczałtowe, roczne i jednorazowe. Wspomniane rozporządzenie obejmuje również zwolnienia od ogłoszonej taryfy.

W tym samym Monitorze Polskim ukazało się również obwieszczenie dyrektora Urzędu Morskiego o taryfie opłat za korzystanie z magazynów portowych w Gdyni. Nowa taryfa magazynowa zmienia zasadniczo dotychczasowy sposób pobierania opłat nie od zajętej przestrzeni, lecz od wagi towaru (za każde 100 kg). Taryfa opłat za korzystanie z magazynów obejmuje opłaty w magazynach krótkoterminowych, długoterminowych oraz na otwartych placach składowych. Taryfa weszła w życie z dniem 26 maja br.

Nieodwołalnie ostatnie 3 dni pobytu ■ Reprezentacyjny WARSZAWSKI

CYRK STANIEWSKICH W GDYNI

Wspaniały rewelacyjny

PROGRAM

20 ŚWIATOWYCH ATRAKCYJ

W sobotę 30 maja, niedzielę 31 maja, poniedziałek 1 czerwca po 2 przedstawienia o godz. 4.30 po południu i 8.15 wieczorem.

Ceny niskie od 1.— zł do 4.— zł.

3192M

Za okazane nam wyrazy głębokiego współczucia, ofiarowane wieńce i wzięcie udziału w pogrzebie

ś. p. Walerji Meikowej

najdroższej i niżej niezapomnianej żony i naszej najukochańszej matki, składamy tę drogą najserdeczniejszą

„Bóg zapłać”

wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym

Gdynia, w maju 1936 r.

Mał i Dzieci.

WEJHEROWO

— Dyżur lekarski w sobotę pełni dr. Taper, w niedzielę dr. Taper, w poniedziałek dr. Janowicz.

— Dyżur aptek pełni apteka Zielona przy ulicy Sobieskiego i apteka Pod orłem, plac Wejhera.

— Kino Apollo wyświetla komedię p. t. „Baby” Ulubienica Anny Ondra wszystkich rozśmiesza w swoim komedjowo-sportowym filmie pt. „Baby” (Dziewczątka).

— Kino Casino wyświetla od czwartku prześliczny film z uroczą 4-letnią Shirley Temple pt. „Tajemnica małej Shirley”; nad program polski tygodnik dźwiękowy.

Z miasta

— Lekarz powiatowy dr. Zakrzewski z powodu zajęć w Komisji Poborowej w Pucku nie będzie przyjmował interesantów od dnia 27 maja do 2 czerwca włącznie.

W dniach od 3 czerwca do 13 czerwca br. Lekarz Powiatowy przyjmować będzie w Starostwie w godz. od 18—19.

— Katolickie Stow. Czeladzi Oddział w Wejherowie. W poniedziałek, dnia 1 czerwca w drugie święto Zielonych Świąt o godz. 8.30 rano zbiórka członków przed dworcem. O godz. 8.53 nastąpi wyjazd pociągami do Rumji-Zagorza celem wzięcia udziału w uroczystości poświęcenia sztandaru bratniego Stowarzyszenia w Rumji. O liczny udział prosi Zarząd.

PORZĄDEK NABOŻENSTW W ZIELONE ŚWIATKI

Para: w 1-sze święto: Msza św. o godz. 7.30, 8.30, 9.30 i 10.45.

O godz. 10.30 Msza św. polowa na rynku i zaprzysiężenie rekrutów.

Po południu o godz. 3 nieszpory.

Kościół poklasztorny: o godz. 9 nabożeństwo niemieckie, godz. 10.15 Msza św. dla gimnazjum żeńskiego i przyjęcie do 1-ej Komunii św.

W drugie święto nabożeństwo jak w każdą niedzielę.

Obchód 10-lecia sprawowania urzędu Pana Prezydenta Rzpl tej w Wejherowie

Z powodu przypadającej w środę 10-tej rocznicy sprawowania urzędu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej przez p. prof. dr. Ignacego Mościckiego, odbędzie się w Wejherowie obchód z następującym porządkiem: we wtorek 2 czerwca wieczorem capstrzyk organizacyi wojskowych, następnie ognisko harcerskie; w środę 3 czerwca o godz. 10 nabożeństwo w Parze, potem defilada, a wieczorem o godz. 8 akademja na sali p. Prusińskiego.

Zaprzysiężenie rekrutów

W pierwsze święto Zielonych Świąt odbędzie się zaprzysiężenie rekrutów Baonu Morskiego. O godz. 10 raport na rynku, o godz. 10.30 nabożeństwo polowe i akt zaprzysiężenia, o godz. 11.30 defilada, potem śniadanie w kasynie oficerskiej i wspólny obiad.

Uprasza się Szanowne Obywatelstwo o wywieszenie chorągwi, by tem samem zadokumentować swe przywiązanie i cześć do wojska naszego.

Z występu Teatru Wybrzeża Morskiego

W środę, dnia 27 maja br. Teatr Wybrzeża Morskiego wystawił w Wejherowie komedię p. t. „Trafika pani generałowej”. Koncertowo zgrany zespół teatru wywłaził się znakomicie ze swego zadania, z postaci występujących w komedji bardzo dobrze odegrały swe role pp. K. Schmidtowa, Wirska, A. Michałkowiak i Bergerowa, z ról męskich pp. Helleński, Józwicki, Szydłowski, Graczyk, Armatus. Nad całością zespołu czuwał p. reżyser Władysław Helleński. Całość wypadła bardzo dobrze.

Obrady osadników powiatu morskiego

W ubiegłą sobotę w Wejherowie na sali hotelu p. Prusińskiego odbyło się walne zebranie Sekcji Osadniczej Towarzystwa Rolniczego Powiatowego, na które przybyli osadnicy — członkowie Kółek Rolniczych powiatu morskiego w liczbie około 130 osób. Z Torunia przybył na to zebranie prezes Wojewódzkiej Sekcji Osadniczej T. R. p. Rząsa, następnie z Gdyni dyrektor Oddziału Państw. Banku Rolnego p. Boreślawski, z Urzędu Skarbowego z Wejherowa naczelnik p. Rolecki. Obecny był również prezes Tow. Rol. Pow. p. poseł B. Formella oraz przewodniczący Sekcji Osadniczej Tow. Roln. pow. kartuskiego p. Kaleta. Zebranie zabrał i obradom przewodniczył prezes Sekcji p. Teodor Kuhnke z Zagorza, który po zagajeniu i powitaniu przybyłych gości i członków Sekcji — osadników wygłosił referat o sytuacji osadnictwa powiatu morskiego.

Przemawiali następnie — p. prezes Rząsa na temat aktualnych spraw dotyczących osadników na Pomorzu, informując jednocześnie o poczynionych przez zarząd stow. P. T. R. staraniach o usunięcie rozmaitych niedomagań i bolączek odczuwanych przez osadników, oraz p. poseł Formella na temat ogólnej sytuacji gospodarczej rolnictwa powiatu morskiego, podkreślając potrzebę należenia osadników do organizacji zawodowo-rolniczej, jaką jest Towarzystwo Rolnicze z powołaną do życia, w celu skutecznego zajęcia się sprawami osadnictwa, — Sekcja Osadnicza. Zabierał głos również p. prezes Kaleta, składając pozdrowienia od osadników powiatu kartuskiego, zrzeszonych również w Sekcji Osadniczej tamt. Towarzystwa Rolniczego.

Następnie zgodnie z porządkiem obrad zebrania instruktor osadniczy p. Zaremba wygłosił referat fachowy na temat organizacji gospodarstwa na osadach stosownie do obecnych warunków ekonomicznych i odpowiedniemi płodźmianami i z uwzględnieniem uprawy nowych roślin, które według przeprowadzonych doświadczeń dają dobry plon, a zarazem są bardzo pożywną paszą dla inwentarza.

P. Thokarski — przedstawiciel Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych — w krótkim referacie wyjaśnił warunki ubezpieczenia ogniewego i gradowego, oraz wskazał na ulgi, jakie daje Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych osadnikom przy ubezpieczeniu gradowym.

Z kolei zabrał głos p. naczelnik Rolecki, udzielając informacji o stosunku do stemplowych oraz spłaty zaległości podatkowych, które w ciągu maja mogą rolnicy wpłacić na ręce soltysów, względnie egzektorów bez wpłaty kosztów egzekucyjnych, zaznaczając, że w razie gdy rolnik zamierza prosić o odroczenie licytacji zajętych przedmiotów — należy to uczynić nie w ostatniej chwili, lecz niezwłocznie po zajęciu.

Po referatach rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której zabierało głos kilkun-

stu osadników, poruszając szereg zagadnień, utrudniających osadnikom ostateczne zagospodarowanie się. W toku dyskusji wysunięto szereg wniosków, dotyczących osadników z parcelacji rządowej, Państwowego Banku Rolnego i prywatnej. W poru-

szonych sprawach udzielali wyjaśnień i informacji dyrektor Państwowego Banku Rolnego p. Boreślawski, naczelnik Urzędu Skarbowego p. Rolecki, prezes p. Rząsa i poseł p. Formella, jak i przewodniczący p. Kuhnke.

SOBOTA
30
Ferdynanda
Króla
Feliksa
godz. 9 wiecz.
MAJ

Znany w Gdyni długoletni kierownik kabaretów i dancingów **EDWARD SOKOL** ma zaszczyt zaprosić na **OTWARCIE** własnego lokalu przy pl. Kaszubskim (dawniej „Colombina”).

„Café Club”

Kabaret - Dancing - Restauracja
Lokal ośmowiony — Znakomity atrakcyjny program artystyczny. Wysokiej klasy orkiestra
W niedzielę i święta: five od 17-tej do 20-tej. (3186M) Ceny specjalnie niskie

KOŚCIERZYNA

Z miasta

— Repertuar kin. Dźwiękowe kino Apollo wyświetla film p. t.: „Karjera”. Od soboty wyświetlany będzie film p. t.: „Kochany łobuz”. Ponadto doskonały nadprogram.

— Wycieczka do Gdańska. Zapowiedziana wycieczka krajoznawcza z Kościerzyny do Gdańska wyjedzie dnia 1 czerwca br. o godz. 7 rano autobusem z rynku. Powrót około godz. 23. Opłata za przejazd w obie strony wynosi 3,50 zł. od osoby. Zgłoszenia przyjmuje inspektorat szkolny.

— Baczność Powstańcy i Wojaacy. W sobotę, dnia 30 bm. o godz. 20.15 odbędzie się w świetlicy Domu Społecznego nadzwyczajne walne zebranie placówki celem uzupełnienia stanu osobowego zarządu. Zarząd.

— Nadzwyczajne walne zebranie Powst. i Wojaków O. K. VIII. W sobotę, dnia 30 bm. o godz. 20 odbędzie się w świetlicy Domu Społecznego nadzwyczajne walne zebranie placówki Powst. i Wojaków OK VIII. Na porządku obrad uzupełnienie składu zarządu.

— Strzelanie o godność króla kurkowego. W drugie święto świąt odbędzie się tradycyjne strzelanie o godność króla kurkowego i rycerzy tutejszego Kurkowego Bractwa Strzeleckiego połączone z zabawą ludową i koncertem. Program strzelania: godz. 7 pobudka, godz. 8.30 zbiórka przed ratuszem, godz. 8.45 odmarsz na sztandar króla kurk, rycerzy i pochód do kościoła; godz. 9.30 uroczyste nabożeństwo; godz. 12 otwarcie strzelania przez oddanie honorowych strzałów; godz. 13 wspólny obiad; godz. 15 koncert; godz. 19.30 zakończenie strzelania; godz. 20 proklamowanie króla; godz. 21.30 odmarsz do miasta i odprowadzenie króla; godz. 22.30 zabawa taneczna w Hotelu Pomorskim.

— Walne zebranie Pow. Tow. Łowickiego. Zarząd kościerskiego powiatowego Towarzystwa Łowickiego zawiadamia i prosi o podanie do wiadomości czytelnikom ich pisma, że w/w Towarzystwo odbędzie dnia 5 czerwca br. swa roczne walne zebranie o godz. 11 w Hotelu Pomorskim. Na zebraniu tem na zaproszenie zarządu wygłosi dwa referaty łowieckie na temat: „Selekcyjny odstrzał rogaczy” i „Hodowla zająców” p. dr. inż. Ossowski z Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

— Baczność Powstańcy i Wojaacy! W sobotę, dnia 30 bm. o godz. 20.15 odbędzie się w świetlicy Domu Społecznego nadzwyczajne walne zebranie placówki celem uzupełnienia stanu osobowego zarządu.

— Zebranie Towarzystwa Restauratorów. W ubiegłą środę odbyło się w lokalu p. Rolbieckiego zebranie Tow. Restauratorów, na którym p. prezes Tkaczyk złożył sprawozdanie ze zjazdu przesławsz w Gdyni. Po stanowionym gremjalnie brał udział w wystawie gastronomiczno-cukierniczo-hotelarskiej, która się odbędzie w Gdyni od 15—23 sierpnia rb.

Jako delegata na zjazd w Chojnicach w dniu 9 czerwca wybrano p. Tkaczyka. Przeciwnie szkodliwym zawodu restauracyjnego uchwalono wystąpić energicznie i to za pośrednictwem Związku w Toruniu.

— Jutrzejany mecz piłkarski Tczew — Kościerzyna. Przypominamy, że w dniu jutrzejszym o godz. 14.30 rozegrany zostanie na boisku przy ul. Dworcowej mecz piłki nożnej pomiędzy Unją Tczew a Rezerwą Kościerzyna.

— Nowe przedsiębiorstwo. Pan Suchomski Jan otworzył przy ul. Wilsona 3 skład kolonijny.

— Wycieczka do Gdańska 1 czerwca br. W poniedziałek dnia 1 czerwca br. wyjedzie z Kościerzyny do Gdańska wycieczka krajoznawcza.

— Strzelanie o O. S. I kl rozpoczęte. Dnia 21 bm. odbyło się na strzelnicy za dworcem kol. pierwsze w roku bież. strzelanie o odznakę I kl. Strzelanie odbyło się z broni wojskowej na odległość 300 mtr. pod kierownictwem komendanta powiatowego P. W. p. kpt. Bańkiewicza. Strzelanie z broni małokalibrowej odbywa się na strzelnicy przy stadionie sportowym (ulica Dworcowa) w sobotę każdego tygodnia. — Imienny spis osób, którzy wypełnili warunki, podamy w jednym z najbliższych numerów naszego pisma.

— Wzajemne nadzwyczajne walne zebranie Powst. i Wojaków. Przypominamy, że w dniu dzisiejszym o godzinie 20 odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie placówki Powstańców i Wojaków O. K. VIII.

— Taryfa dla taksówek miejskich. W najbliższym czasie ustalona zostanie nowa taryfa dla taksówek miejskich. Dotychczasowa taryfa ustalona przez Zarząd Miejski wynosi: Rynek — Dworzec 1 zł w dzień, a w nocy 1,25 zł; Rynek — Strzelna 1,20 zł w dzień, a w nocy 2,50 zł; Rynek — Szarlota 2 zł w dzień, a w nocy 4 zł; Rynek — Markubowa 1,50 zł w dzień, a w nocy 3 zł.

— Popieranie Biblioteki TGL. Wielki wybór książek. Wkrótce dużo nowości beletrystycznych. Kaucja 2 zł, abonament miesięczny 50 gr. Biblioteka czynna, w poniedziałki, środy i piątki od godziny 4—6. Raz w tygodniu w środę — biblioteka wymienia książki czytelnikom bezpłatnie.

Z dniem 27 bm. przeprowadziłem się na Rynek 14. Przyjmuję również urzędników państwowych na karty porady. Godziny przyjęcia od 9—12-tej i od 15—17-tej.
A. TRAWICKI, lekarz praktyk. 8124

Kościerzyna, Rynek 14.

Poszukuję używanego **repozytorjum** wielk. 5—6 metr. od zaraz.

Leon Gołuski.
Kościerzyna, Rynek 11.

3133

— Po długim czasie znów operetka. W pierwszych dniach czerwca zjeżdża do naszego miasta zespół artystów poznańskich z operetką pt. „Gaisza” Jonesa w roli Miłomysłowskiego po dwuletniej przerwie świetnie odtwórczyni „Krysi Leśniczanki” pani Danuta Leska. Partnerem jej będzie ulubieniec publiczności p. Stanisław Winiński.

— Wycieczka hodowców trzody chlewnej. W dniu 17 maja br. odbyła się wycieczka przedstawicieli kół hodowlanych w liczbie 60 uczestników, reprezentujących kół z pow. kościerskiego i kartuskiego, celem zwiedzenia najlepszych chlewni zarodowych. Marszruta wiodła przez St. Kiszewę do Dólnych Malik, Modrowa i Kobyła. W poszczególnych miejscach żywo interesowali się uczestnicy prowadzeniem hodowli bydła, owiec a przeważnie hodowlą trzody chlewnej. Podkreślić należy życzliwe ustosunkowanie się właścicieli do uczestników wycieczki oraz ich gościnne przyjęcie. Wielkie uznanie należy się Pomorskiej Fabryce Bekonów za bezpłatne oddanie do dyspozycji wycieczkowców samochodu, który przebył trasę przeszło 250 km. Również należy wyrazić tu uznanie inicjatorowi wycieczki p. inż. Ruciochowi, który przyczynił się do sprawnego jej zorganizowania dzięki czemu uczestnicy odnieśli jaknajlepsze wrażenia, gdyż mieli możliwość obserwacji wzorowych hodowli pomorskich.

— Mecz związkowy Unja Tczew — Rezerwa Kościerzyna. W niedzielę, dnia 31 bm. rozegrany zostanie na stadionie sportowym im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (ul. Dworcowa) w Kościerzynie mecz piłki nożnej pomiędzy Klubem Sportowym Unja Tczew a Klubem Sportowym Z. R. Rezerwa Kościerzyna. Początek o godz. 14.30.

— Zaginięcie umysłowo-chorej. W niedzielę dnia 24 bm. po południu oddalila się niespostrzeżenie umysłowo chora Teresa Groth, mieszkanka naszego miasta, która skierowała się w stronę Kłukowajhuły — Sulęcyna, gdzie ją też zauważono. Groth liczyła około 70 lat, jej wzrostu średniego, czarno ubrana. Osoby, które znają miejsce pobytu kobiety proszone są o powiadomienie o tem najbliższy posterunek policji państwowej lub rodzinę.

WIELKI PROGRAM CZERWCOWY DANCINGU MELODYST

G D Y N I A, ul. Wybickiego 3.
Telefon 50-50 i 80-52.

Atrakcyjny duet Marzeli i Manto.

Fenomenalna tenperka

— IRA MILL.

Przebojowy duet

FERRO

oraz znakomity humorysta MARCISSE.

Początek codziennie o godz. 21.30

Orkiestra pod dyr. Czesława Lewandowskiego.

UWAGA! W sobotę — niedzielę i święta FIVE O

CLOCKI od godz. 17.30 do 20-tej. z pełnym programem.

8204

Fortune i dobrobyt

osiągniesz kupując **LOS** LOTERJI PAŃSTWOWEJ W KOLEKTURZE

„DROGA DO SZCZĘŚCIA”

Gdynia, Świętojańska 10, tel. 1377

Na Ziemi Gdańskiej

GDAŃSK

RUCH TOWARZYSTW.

— **Marszałek Związku Polaków w Gdańsku** wysłał zaproszenia na zgromadzenie zwyczajne Rady Naczelnej Związku Polaków, które odbędzie się w niedzielę, 7 czerwca rb. o godz. 14 w sali Stoczni Gdańskiej przy ul. Fuchswall.

NABOŻEŃSTWA POLSKIE PODCZAS ZIELONYCH ŚWIĄT.

Kościół Chrystusa Króla w Gdańsku. W I. święto: o godz. 8.30 cicha msza św., o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15.30 ostatnie nabożeństwo majowe; w II. święto: o godz. 8.30 cicha msza św., o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15.30 nieszpory.

Bazylika św. Mikołaja w Gdańsku. W oba święta: o godz. 11.30 msza św. i kazanie.

Kościół św. Stanisława we Wrzeszczu. W I. święto: o godz. 8 cicha msza św., o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15.30 ostatnie nabożeństwo majowe; w II. święto: o godz. 8 cicha msza św., o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15 nieszpory.

Kościół parafialny Serca Jezusa we Wrzeszczu. W II. święto: o godz. 10.30 msza św. i kazanie.

Kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej w Nowymporcie. W I. święto: o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15 ostatnie nabożeństwo majowe; w II. święto: o godz. 10 suma z kazaniem, o godz. 15 nieszpory.

Katedra w Oliwie. W II. święto: o godz. 11.30 msza św. i kazanie.

Kaplica w Sopotach przy ul. Nordstr. W I. święto: o godz. 8 msza św. i kazanie.

Kościół parafialny w Sopotach. W II. święto: o godz. 11.15 msza św. i kazanie.

DYŻURY LEKARZY I APTEK.

— **Dyżury nocne lekarzy w Gdańsku i Wrzeszczu.** Pełnią dyżur dnia 30 bm. w Gdańsku dr. Frick, Milchkanngasse 27, tel. 236-30 i dr. v. Zelberschwecht, Langgasse 55, tel. 227-27; we Wrzeszczu dr. Fröhud, Brunshöferweg 42, tel. 421-06; dnia 31 bm. w Gdańsku dr. Beckershaus, Langer Markt 6, tel. 231-21 i dr. Blumenthal, Lavendelgasse 4, tel. 243-01; we Wrzeszczu dr. Bieberówna, Adolf Hitlerstr. 55, tel. 412-85; dnia 1 czerwca rb. w Gdańsku dr. Lamey, Heiligegeistgasse 25, tel. 250-05 i dr. Roszkowski, Halzmarkt 15, tel. 240-11; we Wrzeszczu dr. Perscheidówna, Heiligenbrunnerweg 43, tel. 411-79.

DYŻURY LEKARZY PODCZAS ZIELONYCH ŚWIĄT.

W Gdańsku: w pierwsze święto dr. Gesche, Hundegasse 47, tel. 215-03 (akuszer); dr. Miran, Langgasse 20, tel. 233-77; dr. Wolff, Karthausenstr. 112, tel. 222-77 (akuszer); w drugie święto dr. Behrendt, Langer Markt 28, tel. 268-79; dr. Hochfeld, Kohlenmarkt 6, tel. 222-18; dr. Siegmund, Elisabethwall 5, tel. 220-20; dr. Wronski, Holzmarkt 15, tel. 237-19 (jedynie dla położnic).

We Wrzeszczu: w pierwsze święto dr. Bieberówna, Adolf Hitlerstr. 55, tel. 412-85 (udziela pomocy położnicom) i dr. Perscheidówna, Heiligenbrunnerweg 43, tel. 411-79; w drugie święto dr. Boenheim, Adolf Hitlerstr. 78, tel. 419-58 (akuszer) i dr. Wendt, Adolf Hitlerstr. 63, tel. 416-42.

W Oliwie: w pierwsze święto dr. Klinge, Am Schlossgarten 22, tel. 450-85; w drugie święto dr. Senf-Bronerowa, Georgstr. 38, tel. 452-25.

W Nowym Porcie: w pierwsze święto dr. Dutschka, Schleusenstr. 96, tel. 352-33 (akuszer); w drugie święto dr. Oppenheimer, Fischerstr. 9, tel. 350-06 (akuszer).

DYŻUR NOCNY I ŚWIĄTECZNY APTEK od 30 maja do 6 czerwca br.

W Gdańsku: Apotheke zur Altstadt, Holzmarkt 1; Marien-Apotheke, Heilige Geistgasse 25; Adler-Apotheke, IV Damm 4; Henderwerks-Apotheke, Melzergasse 9.

We Wrzeszczu: Hansa-Apotheke, Adolf Hitlerstr. 47; Gedania-Apotheke, Neuschottland 16/17.

W Oliwie: Adler-Apotheke, Am Schlossgarten 92.

W Nowym Porcie: Apotheke zum schwarzen Adler, Oliwastr. 80.

W Sidiłcach: Kronen-Apotheke, Karthausenstr. 102 (podczas świąt od godz. 14—20 nieczynna).

W Oruni: Stern-Apotheke, Stadtgebiet 7. W Siennej Hucie: Heidsee-Apotheke, Amseweg 1.

miasta i okolicy

— **Terminy uiszczania podatków.** Urząd podatkowy ustalił następujące terminy uiszczania wzgl. zgłaszania podatków: do 5 czerwca uścić podatek od wynagrodzeń za maj rb.; do 10 czerwca uścić podatek obrotowy za maj rb., do 15 czerwca podatek mieszkaniowy za czerwiec rb. Pozatem na-

leży uścić zaległości podatkowe, opłaty, grzywny wszelkiego rodzaju. Niezależnie od tego zgłosić winni podatnicy wysokość podatku od wynagrodzenia i podatku mieszkaniowego.

— **Film o krainie 1000 jezior.** Generalny konsulat fiński w Gdańsku zaprosił licznych gości na seans do kinoteatru U. T. Lichtspiele. Wyświetlano bardzo interesujący film o Finlandji, który to kraj jest naogół dość nieznany. Przed rozpoczęciem seansu powitano licznych gości. Na ekranie ukazały się na ekranie piękne krajobrazy Finlandji południowo-zachodniej z licznymi jeziorami, rzekami, lasami, sadami, uprawioną rolą i wioskami. W dalszym ciągu oglądano zdjęcia szeregu miast, jak Abo, Wiborg itd. oraz kilka potężnych zamków, a wreszcie miasta stołecznego Helsinków. W ostatniej części widzowie mieli możność podziwiać rozwój przemysłu fińskiego, a mianowicie wyrób płótna i wełny, obróbki drzewa i wyrób celulozy i papieru. Seans zakończony został odegraniem przez orkiestrę fińskiego hymnu narodowego.

— **Znowu konfiskata czasopisma.** Na zasadzie rozporządzenia gdańskich władz policyjnych skonfiskowany został ostatni numer organu socjalistycznego związku zawodowego kolejarzy i pracowników Rady Portu „Das Signal”. Konfiskata uzasadniona została ogłoszeniem w piśmie tem sprawozdania o procesie w sprawie zgłębienia szaltowania związków zawodowych.

— **Udaremniona kradzież.** Jednej z ostatnich nocy zabrała dwóch osobników dokonana włamanie do chlewu z świniami dzierżawcy serowni Juliusa S. w Klein-Lichtenau w powiecie Wielkie Żuławy. Wracający od pracy S. zauważył jednak złodziei i zdołał ich spłoszyć. Policja wszczęła dochodzenia celem wykrycia amatorów cudzej wleprzowiny.

— **Grom zabił jałówkę.** Podczas czwartej burzy zabił grom na pastwisku przy tamie nadwiślańskiej jałówkę rolnika Eugenjusza W. z Neukirch. Grom uderzył najpierw w ogrodzenie z drutu kolczastego i przeskoczył następnie na jałówkę, którą zabił na miejscu.

— **Kronika policyjna z dnia 29 bm.** Przytrzymano 13 osób, z tych 1 za kradzież z włamaniem, 1 za sfalszowanie paszportu, 1 za opilstwo, 1 za uchylenie się od uiszczenia cła, 1 za wykroczenie proceduralne, 1 za przemyt, 1 za żebractwo, 6 z innych przyczyn.

— **Znaleziono w Gdańsku:** tekę zawierającą butelkę kawy i skibki chleba, kolejowy wykaz szkolny dla Edmunda Kamienia, polską książkę do nabożeństwa, brunatny piórnik skórzany, zawierający włóczkę pióra, ołówek itp., jedwabny szal męski, różaniec z brzozy, perłami drzewnymi, złotą obrączkę ślubną z inicjałami M. P.

— **Z urzędu stanu cywilnego w Gdańsku.** Zmarli: inwalida Bernard Fuhrmann, 73 l.; wdowa Marjanna Ohmke z domu Balowska, 72 l.; b. szachmistrz Maks Rebelowski, 67 l.; mężatka Anna Preuss z domu Ziolkowska, 39 l.; asesor proceduralny Alfred Budweg, 35 l.

— **Z urzędu stanu cywilnego we Wrzeszczu.** Zmarli: em. asystent pocztowy Wilhelm Runge, 74 lata; wdowa Maria v. Riesen z domu Zernecke, 84 l.; robotnik Paweł Looper, 61 l.; mężatka Maria Wiens z domu Klein, 49 l.; rentobiorca Andrzej Gellwitz, 71 l.; rentobiorca August Glosa, 76 l.; inwalida Franciszek Braatz, 79 l.; em. asystent policji kryminalnej Fryderyk Schönhoff, 73 l.; kupiec Maks Guseck, 52 l.; mężatka Maria Omnitz z domu Kirsch, 37 l.

— **Film o Finlandji.** W czwartek, 28 bm. o godz. 22.30 wyświetlany będzie w kinie „U. T. Lichtspiele” przy ulicy Flisabethkirchengasse 9-11, film o Finlandji. Zaproszenia na ten seans wysłał generalny konsulat fiński w Gdańsku.

Obchód dziesięciolecia urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej

Związek Polaków organizuje uroczysty obchód dziesięciolecia urzędowania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej I Mościckiego w dniu 6 czerwca b. r.

Wieczorem tego dnia o godz. 19 w

sali Danziger Hoff przy ul. Dominikańskiej w Gdańsku odbędzie się uroczysta akademja. Wstęp na akademję bezpłatny. Program akademji podamy w najbliższym numerze naszego pisma.

Gdańszczanie tłumnie zwiedzają największy port na Bałtyku - Gdynię

Zwiedzanie największego na Bałtyku portu — Gdyni, od strony morza, w lecie ub. roku było jedną z największych atrakcyj obywateli gdańskich. Kilugodzinna wycieczka morska, miły pobyt na statku, popularne ceny biletów jazdy (1.50 gd. z Gdańska do Gdyni i z powrotem, jednak bez prawa opuszczenia statku w Gdyni) zachęciły tysięczne rzesze Gdańszczan do zwiedzenia portu gdynńskiego od strony morza.

Wzorem r. ub. gdańskie tow. żeglugi już na Zielone Świąta urządzają pierwsze wycieczki morskie do portu gdynńskiego.

A możeby i gdynskie tow. żeglugi zaczęły organizować tanie popularne wycieczki Gdynian do portu gdańskiego? Napewno opłaca się sownie, jak w r. ub. opłacili się gdańskim tow. żeglugi wycieczki do portu gdynńskiego.

Tarapaty paszportowe obywatela gdańskiego

Mistrz piekarski Golunski był w roku ubiegłym kandydatem na posła do Sejmu gdańskiego z listy niemieckich narodowców. G i żonie jego odebrano wówczas paszporty gdańskie. Prezydent policji gdańskiej był bowiem zdania, że obywatelstwo gdańskie G. jest wątpliwe, ponieważ jako nieletni znajdował się w dniu 10 stycznia 1920 r. w Polsce, a później pracował w Niemczech.

G. wytoczył przeciw zarządzeniu prezydenta policji skargę administracyjną, domagając się unieważnienia zarządzenia władzy policyjnej.

Izba dla spraw cywilnych Sądu gdańskiego rozstrzygnęła, że małżon-

kom G. należy zwrócić paszporty.

Przeciw takiemu rozstrzygnięciu zgłosił prezydent policji apelację, którą rozpatrywał przed 2 tygodniami Senat dla spraw administracyjnych Najwyższego Sądu Gdańskiego. Z pewnych względów odroczone rozprawę na ostatnią środę, na której zastępca prezydenta policji, asesor Mueller, oświadczył, że w przeciągu 3 dni doręczone zostaną małżonkom G. nowe paszporty. Wreżenie paszportów nie wpływa jednak na bieg toczącej się sprawy administracyjnej. Nowa rozprawa w tych tarapatach paszportowych wyznaczona została na 10 czerwca rb.

Uroczyste poświęcenie sztandaru Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet w Oliwie

Ludność polska pięknej, historycznej Oliwy przeżywała ostatnio wielki dzień, a mianowicie uroczystość poświęcenia sztandaru Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet (dawniej Tow. Polek).

O godz. 11.30 do prastarej katedry wprowadzono w asyście licznych polskich sztandarów nowy sztandar przed ołtarz główny, gdzie miejscowy prob. ks. dr. Spiett dokonał aktu poświęcenia, poczem na nabożeństwie zebrana ludność polska odśpiewała pieśń: „My chcemy Boga”. Uroczystą sumę odprawił ks. wikary Piechowski. Podczas sumy miejscowy chór „Lutnia” odśpiewał mszę polską. Podniosłe kazanie o kościelności wygłosił ks. wikary Muzałewski.

Po południu o godz. 17 odbyła się na sali Ochronki Polskiej uroczysta akademja. W asyście licznych sztandarów polskich i przy śpiewie: „Kto się w opiekę” wprowadzono nowy sztandar na salę. Prezeska Stowarzyszenia p. rektorowa Michnowa przywitała przedstawicieli władz kościelnych i świeckich, liczne delegacje towarzyszy siostrzanych i bratnich, oraz wszystkich miłych gości. Jako zastępczyni p. ministrowej Papee w uroczystościach tak w kościele, jak i w ochronce brała udział n. Weyersowa. Występy chóru „Lutnia”, deklamacje i przemówienie ks. prof. Rogaczewskiego wypełniły dalszy program.

Po złożeniu życzeń i wbiściu gwóźdź

pamiątkowych odegrano jedno-aktówkę pt. „Perły Najświętszej Panny”. Żywym obrazem „Anioł Pański” zakończyła się oficjalna część programu.

Przy dźwiękach polskiej orkiestry bawiono się następnie ochocz w szczeropolskim gronie do późnego wieczora.

Cała uroczystość, a przedewszystkiem akademja, udała się pod każdym względem znakomicie. Ubolewano jedynie, że Ochronka Polska w Oliwie okazała się za małą, z powodu czego dużo spóźnionych gości nie znalazło miejsca i wrócić musiało do domu.

Liczny udział społeczeństwa polskiego w uroczystości dowodził, jak wielkiem poważaniem cieszy się Kat. Stow. Kobiet w Oliwie.

Bilety ulgowe w Cyrku Staniewskich dla obywateli gdańskich

W związku z pobytem warszawskiego reprezentacyjnego Cyrku Staniewskich w Gdyni, którego program cieszy się niebywałym powodzeniem i rekordową frekwencją, dyr. Cyrku, chcąc dać możność widzom z Gdańska zobaczenia wspaniałego programu, dla wszystkich zam. na terenie Wolnego Miasta Gdańska za okazaniem dowodu osobistego, poleciła kasom cyrku wydawanie biletów ze zniżką 25 procentową. Znacząca się, że cyrk pozostaje ostatnie 3 dni w Gdyni, tj. do 1 czerwca włącznie i codziennie daje po 2 przedstawienia o godz. 4.30 i 8.15.

Aresztowanie b. senatora dr. Blaviera

W czwartek po południu dokonała gdańska policja polityczna aresztowania b. senatora dr. Blaviera, prezesa związku właścicieli nieruchomości i odpowiedzialnego redaktora czasopisma „Neue Zeit”. Aresztowanie nastąpiło w związku z ostatnią konfiskatą tego czasopisma.

Jak donosi „Danziger Vorposten”, interwenjował w sprawie artykułu dr. Blaviera w „Neue Zeit” w Senacie gdańskim generalny konsul niemiecki w Gdańsku.

Polacy w Gdańsku i w okolicy w sklepach i nabywają w sklepach wyłącznie

Właściciel piwa Tychy

od 300 lat najwyżej za klasa produkcji piwatowej

NAJWIĘKSZY BROWAR W POLSCE I EUROPIE WSCHODNIEJ.

Wylączna sprzedaż hurtowa na Wolne Miasto Gdańsk:

J. Bender, Bierverlag

Gdańsk, I. Damm 19. telef. 246 79.

UFA-PALAST

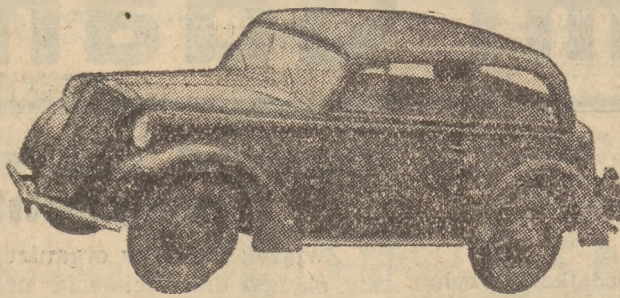
 GDANSK,
Elisabethkirchengasse 2
Telefon 24600.

Anny Ondra - Hans Söhnker
w filmie Ondra - Lamas Ufy.

„MIODOWE TYGODNIE”
(Flitterwochen)

 Udział biorą: Adele Sandrock, Rudolf Platte,
Carsta Löck, Robert Dorsey.
Reżyserja: Carl Lamac. Muzyka: Franz R. Friedl.
Wesoła, fabularna historia młodego małżeństwa,
podczas którego gruboskórni parnerzy przy wyjaś-
nieniu stosunków „władzy” koziołkują z jednej
komicznej sytuacji w drugą. Najweselejszy film „nau-
kowy” dla małżonków i takich, którzy zamierzają
się pobrać.

Na lśniących ścieżkach
Film kulturalny Ufy.

 Po seansów w dni powszednie o godz. 4, 6, 15 i 8,30
W niedziele i święta o godz. 3, 5, 7 i 9.

 Opel „Typ Olympia”. Limuzyna.
1,3 l. — 26 KM, 4-cylindrowy motor, Opel-Syn-
chron resory i wykluczająca przeciąg wentylacja.
Model 1936.

Nowe modele OPEL dostarczamy już
od zł. 4.600,— Wszelkie typy na-
3200Gd tychmiast dostawiamy.

GDANSK — Sopoty

Nasi czytelnicy uczęszczają do następujących lokali
Winiarnia - Siniarnia
Restauracja
Gustav Nagel
Gdańsk
Reitbahn 18 Tel. 23806
Pierwszorządna Kuchnia.
CAFE VATERLAND
Gdańsk, Langgasse 57/58.
Orkiestra Schulz

 2882 Gd Lokal otwarty od 30 maja b.r.
od godz. 10 rano.

Koncert od godz. 16-19 i od 20-1.

Ulubiony zakład gastronomiczny

Restaurant zum Paulus
Gdańsk

Langer Markt 15. Telefon 276 17.

 oczekuje Was w sezonie z wyborowemi
obiadami i kolacjami po cenach przystęp-

Pilsner Urquell Gd3195

Dla zwizzków i towarzysów ceny niższe.

W Sopotach!
INDRA - PALAST
KABARET - DANCING - BAR

 Po całkowitem przebudowaniu będzie Kabaret
i Dancing Palast „ADRIA” (dawniej Regina),

Seestrasse 39 znów otworzony
w sobotę, dnia 20-go czerwca 1936 r.

Gd3120 Dyrekcja: Louis Ernst

Restaurant Bieberstein

WŁAŚC. K. KNEIPHOF

GDANSK Gd3118

 Renomowany lokal gastronomiczny. Obszerny taras
przy Holzmarkt 6/7
oddalony 5 minut od dworca głównego.

Bezpieczeństwo!

Już została otwarta nowa kawiarnia p. n.

Café-Heldt

właściciel: Adalbert Heldt

GDANSK, Passage-Dominikswall 7 — tel. 23711

■ Pierwszorządny lokal gastronomiczny z tarasem. ■

 Nowocześnie urządzone sale bilardowe
i do gry w karty. — Pokoje konferen-
cyjne i klubowe na około 60 osób. —

8117 Gd

RESTAURANT AYCKE
GDANSK, Hundegasse 11, tel. 250 12.

Staro gdański lokal.

Potrawy i napoje

2883 Gd po cenach umiarkowanych.

We wszystkich lokalach

Zadajcie
„Gazety Gdańskiej”
Hotel Vanzelow
Gdańsk, Heumarkt 3.

właśc. Felix Schörnack.

Restauracja - Winiarnia

 renomowany lokal gastronomiczny od-
dalony 5 minut od dworca głównego.

Bieżąca woda ciepła i zimna.

3115 Gd Telefon we wszystkich pokojach.

HOTEL REICHSHOF GDANSK

naprzeciw głównego dworca

Pokoje z bieżącą wodą
i telefonem

Godny uwagi hotel i restauracja zostały świeżo odnowione.

Gd2536

Ceny umiarkowane

 W Sopotach **ASTORIA**

właśc. Otto Eichelmann

mistrz cukierniczy.

Telefon nr. 510 77.

Przodująca cukiernia w Sopotach.
Sala bilardowa.

Gd3116

Zielone Świąta w Sopotach:

W obydwa dni świąteczne po południu i wieczorem dyryguje

JOHANN STRAUSS

były dyrygent orkiestry C. i K. dworu austriackiego i śpiewa

HILDE SCHELLENBERG

Berlin (Sopran)

Wiedeńskie walce w wielkim ogrodzie zakładowym
CENY WSTĘPU:

 Karty dzienne (3-krotny wstęp) dorośli 0,75 G, dzieci
do 16 lat 0,30 G. — Karty pojedyncze (1-krotny
wstęp) dorośli 0,50 G, dzieci do 16 lat 0,25 G.

Karty kuracyjne i stałe karty koncertowe bez dopłaty.

RUDOLPH MISCHKE

Gdańsk, właśc. Otto Dubke, Langgasse 5

Wyroby żelazne, 978Gd

 artykuły gospodarcze,
narzędzia ogrodowe.

W. Manneck
Gdańsk

Tapety

Dywany

Linoleum

Rok zał. 1869

Langgasse 16.

Pożyczkę inwestycyjną

3084

100 %

przyjmujemy jako wpłatę przy zakupie

RADIO - APARATU
Beresin et Co.

 Gdańsk,
Langgasse 19.

 Wrzeszcz,
Adolf Hitlerstr. 44.

RADIO — ELEKTRO — ROWERY
Reklama dźwięnią handu!
GDANSK

 Farby — lakiery —
pendzle, farby lako-
we do podłóg, natych-
miast schnące. Arty-
kuły do czyszczenia
i prania w znanej jakości
Fachdrogerie Bruno Fasel
Gdańsk, Junkergasse 1,
obok hali targowej.
1636 Gd

W miesiącach letnich

 przyjmować będę w moim
zakładzie dentystycznym
tylko przedpołudniem od
godz. 8 — 13.

Arthur Mathesius

Dentysta

 Gdańsk, Gr. Wollweberga-
sse 2. 2240 GdK

Szkolne
flety Blocka

 „Hobner”
organki i akor-
deony nadeszły znów.
Naprawa skrzypiec i akordeonów
dobrze i tanio
MUSIKHAUS
Gdańsk,
Trossert, Kohlenmarkt 10
Tel. 28837. 762 Gd

Fortepian

 regulator, skrzypce do sprze-
dania. Gdańsk, Pfefferstadt
43. I. p. 3060 GdK

Wrócił z podróży

dr. med.

KOPCZYŃSKI

 GDANSK, I Damm,
narożnik Breitgasse.
3199

Ogłaszanie się

w naszym

dzienniku

oplata się

stokrotnie!

DOM PRZEMYSŁOWO-TOWAROWY**JOZEF FETTER S.A.****GDYNIA-PORT, Nabrzeże Polskie**

tel. 29-87

tel. 29-87.

1828M

Import towarów kolonialnych, owoców suszonych i świeżych z krajów południowych.

Zakłady uszlachetniania śliwek suszonych, dojrzewalnia bananów, łuszczarnia pestek morelowych.

GDYNIA

Polecamy następujące firmy:

ARTYKUŁY BIUROWE, piśmienne, pocztówki, karty do gry. Własne pióra Waterman Parker, Pelikan, Montblanc. Dostawy do urzędów i biur

ADAM TOMASZEWSKI

ulica Świętojańska 44. (1862) Telefon 10-55
Hija ul. Świętojańska 9 (1862) Telefon 10-70

PARATY RADJOWE za obligacje oraz świadectwa tymczasowe 3% Pożyczki Inwestycyjnej i 6% Poż. Narodowej

POLSKIE RADJO-PHONET, ul. Świętojańska 50

Zakłady Bezpłatnie na żądanie wysyłamy prospekt.

BRACIA WELZ Sp. z o.o. (1866M)

DOM EKSPEDYCYJNY

GDYNIA, ul. Stefana Batorego, Tel. 20-10
GDAŃSK: Altstadtischer Graben 102, Tel. 24772

BEDNARSKI LEONARD

WYTWÓRNIĄ RZEŹNICKO-WĘDLINIARSKĄ

połącza:

Codziennie świeże mięso oraz inne wyborowe wędliny

Centrala: Gdynia 3, ul. Dąbkowa 4 — Telefon 33-33
Filja: Gdynia, 10 lutego 5 — Telefon 20-12

BEDNARSKI BRISTOL - restauracja

Świętojańska 15, tel. 25-88

połącza po cenach niskich

wykwintne obiady i kolacje.

CERAMIKA

Skład wyrobów ceramicznych, Świętojańska 63

połącza w dużym wyborze luksusowe wyroby ceramiczne w artystycznym wykonaniu. M2299

ROGERJA CENTRALNA i HURTOWNIA

Droger. — Apteczna 2683

FR. SZYPERSKI

10 lutego 7, tel. 2406. 10 lutego 7, tel. 2406.

Najkorzystniejsze źródło zakupu branży drogerijnej.

DYKTY KLEJONE

o zasadniczych wymiarach oraz specjalne wymiary do drzwi. Fornierzy z drzew krajowych i zagraniczo.

W. MIERKIEWICZ Gdynia, Świętojańska 61. Telefon 80-12

ELEWACJA - Morska 49, tel. 22-73

Marmur Granit Lastico

Szlachetne tynki własnej fabrykacji

Stopnie — Marmurek do lastrica — Xylolit

Ceny zniżone o 80%.

ELEKTROTECHNIKA

TO WEDISKA 2508

Wł. Dąbrowski i S-ka ul. Mściwoja 10. telefon 36.04

róg 10-go Lutego

ESPLANADE - KAWIARNIA

ulica Świętojańska nr. 56 (M2303)

GDYŃSKI IMPORT OWOCÓW POŁUDNIOWYCH

HURTOWA SPRZEDAŻ OWOCÓW

DOJRZEWAŁNIA BANANÓW

GDYNIA, UL. Władysława IV. Nr. 30

Tel.: 12-85, 12-87. Adres telegr.: „GDYNIMOWPOL”

FARBBIARNIA

PAR. PRALNIA CHEMICZNA

farbuje, czyści i pierze pierwszorzędną i tanio

GDYNIA WEJHEROWO

„BŁYSK” Świętojańska 49 Sw. Jacka nr. 8

GETHA Starowiejska 3. Telefon 14-69

Okucia budowlane

węże ogrodnicze

siatki do ogrodzenia

HAFTOPLIS Świętojańska 73

Pracownia haftów i plisownia, meryżki

okreśki rysunki i t. d.

JAŻDŻEWSKI GDYNIA Sw. Jacka 16

NOWOŚCI: *Bluski, apaszk. swetry, pończochy, gorsety, blustonosze, kramaty, koszule, kołnierzyki, szelki, skarpetki.*

Sukienki i ubrania do szycia. 2058M

LODY WŁOSKIE prawdziwe oryginalne.

tylko w GELATERIA „Venexia”

wł. Giovanni Soravia, Świętojańska 76

obok dawnej Winiarni Seydla. (2057M)

MEBLE biurowe, pięta, łóżka metalowe, sypialnie, jadalnie, kuchnie

DOM MEBLI H. CHOMICKA

ul. Świętojańska 63. — Tel. 21-83.

MACHWITZ ul. Lipowa 3. Telefon 28-15

Kawa, Herbata, Kakao

Import towarów kolonialnych.

MARMURKI mielone i maczka do wyrobu terraca, płyty marmurowe i piaskowe, przybory do szlifowania, farby cementowe, oselki i toczaki.

Posiadam licencje na tynki szlachetne myte.

Dom Handlowy, Jerzy Szlifirz-Karski, ul. Słowackiego 54. Telefon 80-44

LADY ul. 10 Lutego nr. 7. vis à vis B. G. K.

połącza ostatnie nowości. Wielki wybór

Kape luszy damskich

szlacheckiej biżuterji.

pasków, kołnierzyków, apaszek i t. p. 2538

Mleczarnia Parowa i Wytwórnia Serów

W WĄBRZEŹNIE

Oddział w GDYŃI - Świętojańska 88 — tel. 2875

Poleca po cenach bardzo niskich hurt. i detal.

Codziennie świeże mleko, jaja, śmietana, masło, sery

Dla hotelów-restauracji i pensjonatów specjalny rabat.

OBOWIE wszelkiego rodzaju kupuje się najkorzystniej w

Centrali Obuwia

Świętojańska 62, właśc. Kazimierz Gabrielewicz

OPTYKA stale na składzie najnowsze modele okularów i binokli w wielkim wyborze po cenach umiarkowanych poleca Fza

Optynaut Świętojańska 34, tel. 13-74

Polskie Biuro Podróży „ORBIS”

przyjmuje zgłoszenia wolnych mieszkań na pomieszczenia dla turystów i wycieczek.

Oferty z podaniem ceny.

P. B. P. „ORBIS” — Skwer Kościuszki 18.

SKŁAD FABRYCZNY Mistrzów Światowej sławy

AMI SALON OBRAZÓW

Z. ZAGANCZYK Świętojańska 65. Telefon 85-44.

Specjalny magazyn w dużym wyborze

REKAWICZEK oraz pranie i naprawa

W. KORZUN, Świętojańska 46

ROWERY - OPONY - DĘTKI - CZĘŚCI

ZAMIENNE - GRAMOFONY

PLYTY najtaniej

„Sport-Promień” Starowiejska 21 telefon 1097

Przyjmujemy pożyczki inwestycyjne

SERWIS 2246M

ul. ŚWIETOJAŃSKA 64 — Telefon nr. 1509

Specjalny Magazyn Porcelany — Szkła — Galanterji i Hotelowej porcelany

SIATKI OCYNKOWANE

połącza tanio wprost z fabryki

Gdyńska Wytwórnia siatek i ogrodzeń drucianych

„SPLOT” ul. Morska 39, 2711

Meble biurowe

urządzenia składowe, okna, drzwi, oraz wszelkie prace stolarskie wykonuje na miejscu 367 M

Gdynia, ul. Lipowa 11 telefon 21-18

BYDGOSKA FABRYKA MEBLI BIUROWYCH**ELEWACJA**

Gdynia, Morska nr. 49 Telefon 22-73

Marmur, granit, lastrico, szlachetne tynki, własnej fabrykacji

Stopnie — Marmurek do lastrica — Xylolit 2143

Ceny zniżone o 30%.

Urządzenie cegielni

wapienno - piaskowej kompozycji

letnie na sprzedaż natychmiast. Bydgoszcz Jary 5. tel 3687. 2873

Kilka

wymownych panien do propagandy na pracę stałą potrzebna. Adres wskaże „Gazeta Morska Ilustrow.” Gdynia. 2321M

Okazja

Za pożyczki państwowe można nabyć wszelkie towary konfekcji, galanterji i obuwi. R. Nagórska, Gdynia, ul. Starowiejska 5. 3112Mk

2 pokoje

i kuchnia od zaraz do wynajęcia. Gdynia-Rumja, Lipska 2. 3078Mk

Magiel

marki Zimmermann do sprzedania Wejherowo ul. św. Jacka 18. 3085

Gdynia!

Okazja! Restauracja najlepiej prosperująca, pełny wyszynk w centrum miasta do sprzedania: Powód wyjazdu. Biuro „Tempo” Gdynia 10 Lutego 7. 3202M

Potrzebna **ekspedjentka** od zaraz lub później. Oferty z świadectwami i fotografiami do: Rzeźnictwo Drew — Puck. 3194

Dzielnia **stenotypistka** stenografująca bęgle w językach polskim i niemieckim poszukuje posady. Oferty „Gazeta Morska Ilustr.” pod 474. 3187

Do sprzedania

lub wydzierżawienia

w Gdyni większa nieruchomość na cele przemysłowe. Informacje: tel. 1504, ul. Ślaska 45, u właściciela. 3190

Parcela w Rumji około 5000 m² do sprzedania. Wiadomości: ul. Ślaska 45, u właściciela. 3189

„Pantareli” unieważnia zagubiony konsument celnym Rp. 360/42 U. C. Gdynia. 3188

TYNKI Posiadam licencje patentu Nr. 22044 Urząd Patent. Rzplitej Polskiej i wyłączne prawo udzielania zezwoleń na tynkowanie tynkiem szlachetnym mytym.

Dom Handlowy JERZY SZLIFIRZ-KARSKI ul. Słowackiego 54. Telefon 30-44

ZIELIŃSKI RYSZARD ul. Pułaskiego — Tel. nr. 15-58

Szlifiernia szkła - Fabryka luster - Zakłady szklarskie

Hurtownia szkła - Oprawa obrazów.

Specjalność: Szyby wystawowe.

STOWARZYSZENIE KUPCÓW DLA HANDLU KOLONIALNEGO**„HAKOL”**

Sp. z o. o.

IMPORT TOWARÓW KOLONIALNYCH I OWOCÓW POŁUDNIOWYCH.

GDYNIA

10 LUTEGO 21/23

TELEFON 3400 i 3408

3071M

BIURO POŚREDNICZE „TEMPO”

Polecamy najkorzystniej

Domy czynszowe dające do 30% dochodu z pożyczkami B. G. K.

Parcele budowlane od 75 groszy za 1 m².

Małe domki od 1.000 zł.

Lokale handlowe i przemysłowe.

Kolonjalki urzędzenia i towar od zł. 500.—

Orłowo Morskie: wille, parcele, lokale handlowe, domy czynszowe

Restauracje urządzone i dobrze wyposażone, pełne wyszynki od zł. 1.200.—

wypłacające się w 4 latach, na bardzo dogodnych warunkach zapłaty.

Nasze biuro jest tak na Gdynię, jak i na Orłowo bezkonkurencyjne.

Wyczerpującą odpowiedź bezwzględnie wysyłamy po dołączeniu znaczka pocztowego. 2712

Firma shipchandlerska poszukuje**przedstawiciela na okręg gdyński.**

W rachubę wchodzi doświadczeni kupcy, władający conajmniej poza językiem polskim i niemieckim, także językiem angielskim, mogący stawić kaucję zł. 5.000.—.

Oferty prosimy kierować do Administracji pisma niniejszego pod „Przedstawiciel”.

Biuro Pośrednicze „EUROPA”

Gdynia, ul. 10 Lutego 1. Tel. 3815.

Poleca parcele od 2 zł mtr. kw.

w Orłowie Morskim jak również działki w Gdyni

Willa 12 pokoi, 2 kuchnie parceli 1,500 mtr. kw., widok na morze i port, ładny ogród. Cena 55.000 zł., wpłaty 40.000 zł.

Willa w Orłowie Morskim parceli 850 mtr. kw., dochód mies. 1400 zł. II. piętr. Cena 48.000 zł.

Dom czynszowy do chód mies. 600 zł., parceli 700 mtr. Cena 42.000 zł.

Parcela 1012 mtr. dom gosp. Cena 12.000 zł., wpłaty 9.000 zł.

Parcela ul. Świętojańska, 1.300 mtr. kw. Cena 120.000 zł., wolna i zatwierdzona pod budowę.

Parcela 470 mtr. kw. Cena 5.500 zł. zatwierdzona pod budowę.

Chcesz dobre i tanie MEBLE

zwróć się z zaufaniem tylko do

POMORSKIEGO SKŁADU MEBLI

Gdynia, Świętojańska 99. 1910

Przyjmujemy

POZYCZKI PAŃSTWOWE

PO KURSIE NOMINALNYM
zł. 100 za 100

przy ratałnem nabywaniu radioodbiorników najwyższej klasy—TELEFUNKEN: Ambasador, Special i Uniphon na prąd stały i zmienny. OKRES CZASU PRZYJMOWANIA POZYCZEK JEST OGRANICZONY. Szczegółowych informacji o przyjmowaniu Pożyczek Państw. udzielają upoważnione sklepy radiowe, oznaczone specjalnymi plakatami.

RADIO TELEFUNKEN
MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

Wkraczanie
do lasów swaro-
żyńskich jest
wzbronione.
Na wnioski mogą być
wydane zezwolenia za
wpłatą 3,— zł. 3170
Zarząd lasów
Ordynacji Swarozyn

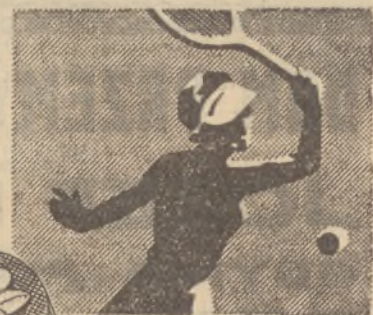
Kawiarnia
Ośrodka Sportów
Wodnych
Nad Wisłą obok dworca
miejskiego
Bridż w ogródku
na świeżym powietrzu
oraz w specjalnych poko-
jach. 2222 CK

Przeprowadzki
wyścielane wozy meblowe
przechowywanie, magazyn-
nowanie we własnych jas-
nych zdrowych składnicach
zwózki, wszelkie, kołmi i
samochodami wykonuje naj-
taniej.
Proszę żądać ofert.
Ludwik Szamański
rok założ. 1913
Toruń, Żeglarska 3, tel. 1909
tel. przyw. 1549. 751

Tapicerzy
kupują sprężyny, pakuły,
trawę, płótna, szpagaty, włos
i gwoździe najtaniej w
firmie
Zygmunt Balcerowicz
skład skór, Toruń, Żeglar-
ska 21. 1928C

Artykuły
wiejskie
wprost od producentów gwa-
rantowane świeże poleca
Złotanka Polska
Sp. z o. u.
Toruń, Żeglarska 36,
tel. 1874. 2946C

OBIADY
najlepiej smakują na świe-
żym powietrzu.
Kawiarnia-Ogród
Ośrodek Sportów Wodnych
nad Wisłą, obok dworca
miejskiego. 2223

Cera
ożywiona

przez ruch, w sporcie, na
wycieczkach i spacerach
wymaga przetarcia pus-
zkiem delikatnego pudru
roślinnego, miłego, do-
brze przylegającego, nie
zatykającego porów, do-
branego w odcieniu kor-
nacji cery, sporządzone-
go ze sproszkowanych
cząstek cebulek lilii
białej, jakim jest

Puder
ABARID
PERFECTION

Numer akt: II. 573/35. 3158

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rew-
ru II-go Michał Dobrzański, mający kancelarię w
Grudziądzu ul. Piłsudskiego nr. 72, na podstawie
art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiado-
mości, że dnia 30 czerwca 1936 r. o godz. 10-tej w
Grudziądzu odbędzie się sprzedaż w drodze publicz-
nego przetargu należące do dłużnika Aleksandra
Sobiszewskiego nieruchomości miejskiej położo-
nej w Grudziądzu, przy ul. Kościuszki 40, składa-
jącej się z domu mieszkalnego czynszowego. Nie-
ruchomość ma urządzoną księgę hipoteczną w Są-
dzie Grodzkim w Grudziądzu, oznacz. Grudziądz,
k. 1444.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł.
54.065,— cena zaś wywołania wynosi zł. 40.542,—.
Przystępujący do przetargu obowiązany jest zło-
żyć rękojmię w wysokości zł. 5.405,—.

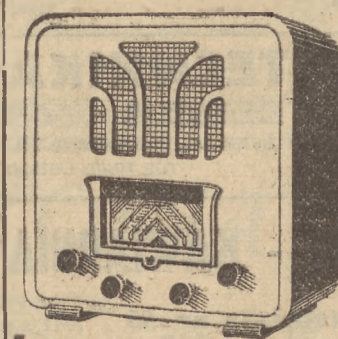
Rękojmię należy złożyć w gotówzinie albo w
takich papierach wartościowych bądź książeczkach
wkładowych instytucji, w których wolno umie-
szczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe
przyjęte będą w wartości trzech czwartych części
ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe wa-
runki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym
obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości
warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do li-
cytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy
bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem
przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powódz-
two o zwolnienie nieruchomości lub jej części od
egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego
sądu nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licyta-
cją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie
od godziny 8-mej do 18-ej, akta zaś postępowania
egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodz-
kim w Grudziądzu ul. ks. Budkiewicza nr. 19/23,
sala nr. 19. Grudziądz, dnia 23 maja 1936 r.

(—) Dobrzański, komornik.

RADJO
odbiorniki
PHILIPS

na spłaty za
zł 15 miesięcznie
poleca
największy w Pol-
sce autoryzowany
odsprzedawca

Grimm i Kamiński
3185M

I. oddział Gdynia
Starowiejska 47
Telefon 20-48.

„EMTEHA” SPÓŁKA
AKCYJNA
WARSZAWA - GDYNIA

Składy własne — Dostawy okrętowe

Eksport chmielu i słodu

Import towarów kolonialnych.

KAŻDY OTRZYMUJE NAGRODĘ!

ogracach aid ogendurt cIN

Za trafne rozwiązanie wyżej wymienionego przysługują następujące nagrody ośm zdobyła klienteli:			
1. Nagroda	4-rolampowy aparat radiowy.	11—12. Nagroda	Gramofony walizkowe.
2. "	Maszyna do szycia.	13—30. "	Zegarki męskie.
3. "	Rower damski lub męski.	31—40. "	Obrazy olejne.
4—6. "	Aparaty fotograficzne.	41—60. "	Kasety toaletowe.
7—10. "	Aparaty radiowe.		

Prośbę tego wiele innych nagród oraz wielką ilość nagród pocieszenia. Rozdzielanie nagród odbędzie się pod nadzorem notariusza
w biurze o którym się zawiadomi na piśmie. Nadawca rozwiązywania nie ma żadnych zobowiązań. Nieznaczna opłata wysyłki na
koszt odbiorcy. Rozwiązanie należy przesłać odwrotnie załączając ew. znaczek na odpowiedź, którą się w każdym razie otrzymuje.
Adresować:

Dom Wysyłkowy „POLONIA”, Kraków, Wielopole 8-10.

Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Tczewie
przyjmuje młodzież do klasy I

w wieku od 14 do 17 lat, do klasy II i III przyjmowani będą tylko kandydaci, któ-
rzy udowodnią, konieczność przeniesienia się z innej szkoły równorzędnej.

Do podania należy dołączyć:

- 1) świadectwo ukończenia 7 lub 6 oddziałów szkoły powszechnej,
- 2) metrykę urodzenia,
- 3) krótki życiorys.

Przed przyjęciem odbywa się egzamin wstępny oraz badanie lekarskie,
Nauka praktyczna i teoretyczna trwa 3 lata w działach: 1) kowalskim, 2) ślu-
zarskim, 3) o róbki maszynowej.

Kandydaci po ukończeniu kursu 3-letniego otrzymują świadectwo ukończenia
szkoły i świadectwo czeladnicze ślusarskie.

Opłaty szkolne wynoszą 160,— zł. rocznie wraz z wpisem w wysokości
10,— zł. przyczem wpisowe płatne jest w pierwszym miesiącu roku szkolnego a
reszta opł. w 10 ratach miesięcznych po 15 zł.

W drugim i trzecim roku nauczania pilni i niezamożni uczniowie mogą być
zwolnieni z opłat szkolnych do 90% na podstawie umotywowanego podania.

Podania o przyjęcie należy składać do Dyrekcji Szkoły do dnia 20 czerwca.
Egzamin wstępny odbędzie się dnia 23 czerwca o godzinie 8-ej rano w gma-
chu szkoły przy ul. Sobieskiego 11.

Przy szkole jest internat.

3077

W tutajszym rejestrze spółdzielni R. S. 41 (Ino-
wrocław) przy firmie Deutsche Spar- und Dar-
lehnskasse Spółdzielnia z nieograniczoną odpowie-
dzialnością w Glinie Wielkim wpisano dnia 2 ma-
ja 1936, że likwidatorowie Juliusz Reiman i To-
masz Graf są upoważnieni do udzielania Willemu
Heinrichowi zezwolenia na wykreślenie hipotek.
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy.

Zł. 737-8

Pasy zapędowe

troki, łączniki, włoki do
pomp. sprzedaje najtaniej
Skład skór

Zygmunt Balcerowicz

Toruń, Żeglarska 21. 1929C

PRZETARG BUDOWLANY.

Dyrektor Okręgu Poczty i Telegrafów w Bydgo-
szczy ogłasza nieograniczony przetarg na wykona-
nie nadbudowy i przebudowy budynku Urzędu
pocztowego Gdynia 1, przy ul. 10 Lutego, o kuba-
turze nadbudowanej części — 7500 m³. Czas trwa-
nia robót wynosi 6 miesięcy od daty przyjęcia
oferty.

Blizsze informacje, rysunki oraz ślepe kosztory-
sy i warunki przetargowe są do nabycia w Oddziale
Budowl. Dyrekcji Okręgu P. i T. w Bydgoszczy
pokój 35 za zwrotem wydatków administracyjnych.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 15 czerwca 1936 r. o
godzinie 12 w Oddziale Budowlanym Dyrekcji O.
P. i T. w Bydgoszczy.

Do oferty należy dołączyć wadium w wysokości
8% oferowanej sumy. Zastrzega się prawo dowol-
nego wyboru oferenta oraz unieważnienie prze-
targu. 3174

Zł. 742-8.

(—) Inż. Wł. Kozubek.

Co. 34/36.

OGŁOSZENIE. Uchwałę Sądu Grodzkiego w Ko-
ronowie z dnia 29 kwietnia 1936 r. ubezwłasnowol-
niono rolnika Maksa Rocha z Łukowca powodu
marnotrawstwa.

Koronowo, dnia 29 kwietnia 1936 r.

Zł. 732-8

Sąd Grodzki.

KWIT ABONAMENTOWY.

Do

Urzędu Pocztowego w

Zamawiam niniejszem abonament na „GAZETĘ GDANSKĄ” na mies. czerwiec 1936
r. i proszę należność — Gd. 2.32 pobrać przez listowo.

Imię i nazwisko

Miejscowość

Poczta

KWIT POCZTOWY

Odbiór kwoty Gd. 2.32 tytułem prenumeraty „GAZETA GDANSKA” za mies.
1936 r. potwierdzam

ZAMOWIENIE.

Do

Administracji „Gazety Gdańskiej”

w Gdańsku

Zamawiam niniejszem abonament na „GAZETĘ GDANSKĄ” na mies. czerwiec 1936 r.
i proszę dostarczać pismo przez gościa.

Imię i nazwisko

Miejscowość

Poczta

(prosimy podać dokładny adres)

Opłatę Gd. 2,— proszę pobrać przez inkasenta.

ATA

czyści i szoruje wszystko!

A 185 b

MEBLE

3093

wielki wybór
niskie ceny
solidne wykonanie

tylko w firmie

BRACIA TEWS
TORUN, ulica Mostowa 30.

Nieruchomość

z dużym domem mieszkalnym

w dobrym położeniu w Grudziądzu korzystnie do sprzedania.

Oferty należy kierować do Administracji „Dnia Pomorza” pod nr. 3047.

Zdumiewająco Niskie Ceny

przynosi

moja **Sprzedaż Jubileuszowa**

Skład bławatów

W. GRUNERT

Torun, Szeroka 32. Telef. 1990

10 lat

w służbie Klienta to pewność i zaufanie, że gatunki prima a ceny tanie.

WAPNO

BUDOWLANE

CEMENT PORTLANDZKI

PAPA DACHOWA

SMOŁA DESTYLOWANA

GIPS

TRZCINA SUFITOWA

Oraz wszelkie materiały budowlane dostarczają po zniżonych cenach

BRACIA PICHERT

SP. Z O. O.

Torun, Przedzamcze 7/9, tel. 1627 i 1679
Chelmża, Kolejowa 9, tel. 14
Chojnice, Szosa Gdańska 41, tel. 211.

d.h. **A. GEPNER**

WARSZAWA GRZYBOWSKA 21
TEL. 690-27, 655-25, 659-25

**BLOKI
BLACHY
PRĘTY
DRUTY
RURY**

CYNA, CYNK, OŁÓW, MIEDŹ, NIKIEL, ANTYMON, ALUMINIUM, BIZMUT, KADM, MANGAN, MAGNEZ, KOBALT, RTĘĆ.

MOSIĄDZ, BRONZ, STOPY ŁOŻYSKOWE, STOPY DRUKARSKIE I INNE.

MINJA I GLEJTA OŁOWIANA.

BLACHA CYNKOWA, BLACHA POCYNKOWANA, BLACHA BIAŁA, BLACHA CZARNA.

STARE METALE.

Wstąp do „Kiermaszu Światowego”
Inaczej okazja Cię minie!

Wiesz dlaczego „Kiermasz Światowy”
tak szeroko słynie?

Bo ma wciąż wybór nowy pięknych ładnych rzeczy.

A że tanio tam kupisz — nikt temu nie przeczy!

„Kiermasz Światowy”

TORUN, Staromiejski Rynek 30.

Oddziały: Gdynia, Teżew.

Pończochy, Rękawiczki, Skarpety, Bielizna, Paski podwiązkowe, Bluzeczki Jedwabne, Szale, Apaszki, Kostiumy kąpielowe.

3031

poleca najtaniej

PAWILON POŃCZOCH

Torun, Królowej Jadwigi 15/14.

TORUN

BRACIA BŁOCH

SZEROKA 11

polecają po cenach wyjątkowo korzystnych

Krawaty

najmodniejsze wzory

Koszule

prima gatunki

Kołnierzyki

LETNISKO

w majątku

Las, jeziora, duży park, rybołówstwo, radio, biblioteka, pianino na miejscu, zdrowa kuchnia, ceny przystępne, 3-cia stacja od Torunia, 15 minut od stacji. Krautówstowa, maj. Nowy dwór, poczta Wielkie Rychnowa 2966 Ck

TAPETY

Franaszka
w najnowszych deseniach
DROGERJA

„UNIVERSAL”
Torun, Szeroka 17. 1425 C

Po cenach fabrycznych sprzedaje

Łom piernikowy, wafelowy, czekolady, piernik, keksy, praliny i inne wyroby A. ROST dawniej

Hermann THOMAS
Torun, Nowy Rynek 4.
Dla odsprzedawców rabat.

Horendalna
zniżka cen

3074

Kantorowicz

Rowery

turystyczne wyścigowe we wielkim wyborze dla PP. urzędników i wojskowych po cenach najniższych. Oddaje na 12 miesięcznych równych rat. H. Dłubek, mistrz mechanik. Podgórk. Torunia, ul. Pułaskiego 49. 3035 Ck

TOREBKI WALIZY

wszystkie przybory skórzanego i podróżnego poleca najtaniej 3045 C

Wegner Mast.
Torun, Król. Jadwigi 20.

4-pokoje mieszkanie z wszelkimi wygodami, z ośrodkiem, w willi, na 1 piętrze, przy ul. Legionów 27, do wynajęcia od 1 lipca. Wiadomości: Tarasowski, Torun ul. Siemkiewicza 30/32, telefon 19,45. 3038 C.

Znana ze swej dobroci oraz prawde wykonania fachowego
f-a Leon Chojnicki
Szeroka 46 i ptr. 2678
Trwałą **ondulację** po cenach konkurencyjnych

Chcesz dobre a tanie

MEBLE

zwróć się z zaufaniem do Fabrycz. Składu Mebli
Wincenty Gralewski
Torun, ul. Prosta 21
vis a vis ul. Wysokiej
Obsługa rzetelna.

Tynki szlachetne

po cenach najniższych poleca **M. Czude i Ska**
Hurtownia materj. budowl.
Torun, P. ernikarska 3/7
Telefon 1648

MEBLE

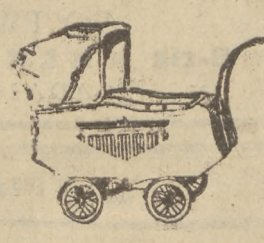
solidne po cenach przystępnych tylko w firmie **GOECKI, Torun**
Zeglarska 27, telef. 1251. 687

Wszystkie roboty **ślusarskie, wercenie studzien, oraz odlewy żeliwne** wykonuje szybko i tanio Firma **„PEDAB”** w Toruniu, ul. Koszarowa 15/17 6

Posadzki

terracowe, lastryko, terrakot, wez plytek ceramitowe, skalodrzewne, układa

materiały budowlane dostarcza najtaniej **Cerament** Sp. z o.o.
Torun, Nowy Rynek 7, tel. 2728 wejście z ul. Browarnej 19 54

Wielki wybór
Najtaniej w firmie:

M. Seckmann
właśc. Aniela Freinling
Torun, Szczytna 4

Najstarszy skład towarów koszy owoch na miejscu. 1538

Książeczki
do 1. Komunii św. w wielkim wyborze poleca

Fr. Wienczek
Torun, Mostowa 38, tel. 1345 2699 CK

Rowery
po cenach zniżonych na dogodnych warunkach częściej za pożyczkę inwestycyjną. Poleca „Elektra” Torun, ul. Chelmińska 4 telefon 1:26. 2677 CK

Obiady
z 3-cich dań 75 gr. Kolacje od 50 gr. Potrawy ratalikowe po znacznie zniżonych cenach oraz trunki i piwa pielegnowane poleca Śniadnia **Crystal** Torun, św. Katarzyny 7. 2522 C

Kupię
mniejszy dom piętrowy oferty „Dzień Pomorza” pod nr. 3146 CK

Maszynę
do pisania małą walizkową używaną w dobrym stanie kupię. Laska, Mat jki 50 Torun. 3144 CK

Letnisko
urocze położenie w Jabłonie wie kolo zamku pokoje z całkowitem utrzymaniem, Oferty Torun, skrzynka pocztowa 75. 3145 CK

Pierwszorzędna
pracownia sukien kostjumów, okryć damskich, dziecięcych Wykonanie solidne. Kursy kroju szycia modelowania Koncesjonowane warunki dogodne. Torun, Stary Rynek 23.1.p. 3142

Na święta!!!
kawę niezrównaną w smaku i aromacie, herbatę oryginalną, wafle do lodów poleca Araczeński, Chelmińska 2. 3107 CK

Praktykant
biurowy bezpłatny potrzebny. Zarząd gminny Podgórz—wieś ul. Kluczyki 2. 3136 CK

Bezpłatny
kurs szycia, haftu, cerowania urządzamy od 8-20 czerwca „Singer”, Torun, Stary Rynek telefon 16-44.

Najzdrowie

wypoczywać po pracy na świeżem powietrzu

Kawiarnia-ogród

Ośrodek Sportów Wodnych nad Wisłą

2098 **TORUN**
obok dworca miejskiego
Dojazd tramwajami 1 i 5
Przystanek na miejscu.

Podwozie
samochodowe okazje e sprzedam. Wakarecy, Torun Kopernika 37. 3100 CK

OKULARY
Przeciw słoneczne od 80 gr
Drogerja pod Łabędziem
Torun, Szeroka 26/28, 3041 CK

2 mieszkań a
w Gniewie, ul. 27 stycznia 7. 2 pokoje, kuchnia za 15 zł. miesięcznie, 5 pokoiów, kuchnia za 40 zł. miesięcznie, kompletnie odnowione, elektr., światło, do wynajęcia. Bylicki, Torun, Szeroka 26. 3201

PIĘGI PRYSZCZE
PLAMY usuwają
KREMY spec.

Drogerji pod Łabędziem
Torun, Szeroka 26/28, 3040 C

Sprzedam
place budowlane Stawki II Torun Bronisawa Szulc. 3171 CK

Niniejszym p.daję do łaskawej wiadomości, że 3-go czerwca b. r. otwieram Gabinet Racjonalnej Kosmetyki wykonywanie zabiegów według najnowszych metod dra Switalskiej Torun, Piekary 22, m. 6, Plaskowicka. 3156 CK

ROŻNE

Samouczek Rachunkowy i Geometrii

Sitowskiego 100 zadań rozwiązyanych. Łatwa nauka bez pomocy nauczyciela. Uniwers. poradnik dla każdego zawodu. Cena 4.80 zł Wpłacone zgóry na PKO 307.354 z pioskiką 5.10. Za za liczeniem poczt. 5.80 Księgarnia Mikulskiego Katowice, Marjaska 2. 1687

BALTOIL**Benzyna, nafta
i wszystkie produkty naftowe****Gdańsk, Schichaugasse 11**

Gd3114

NA SEZON

potrzebujecie aparat fotograficzny
z wszelkimi dodatkami od firmy
SCHILLING & Co G.m.b.H.
Gdańsk, L. nggasse 50, tel. 23722.
Wszelkie marki jak: Zeiss, Ikon, Leitz, Voigtl.
i inne stale na składzie. 2202 Gd

**POLSKI APARAT
FOTOGRAFICZNY**

Cena zł. 18.75 do nabycia wszędzie
Fabryka B-cia PAWELSCY
Warszawa, Długa 29 2912

PRZEDZIERŻAWIENIE CZEREŚNI.

Powiat wąbrzeski wydierżawi drogą publicznego przetargu zbiór czereśni z około 33 klm. szos powiatowych.

Ustny przetarg odbędzie się w piątek, dnia 5-go czerwca 1936 r. o godz. 12-tej w południe w gmachu Starostwa Pow., sala posiedzeń.

Kaucja licytacyjna wynosi 50.— zł.

Warunki dzierżawy zostaną przed rozpoczęciem licytacji podane do wiadomości.

Wąbrzeźno, dnia 26 maja 1936 r. 3046

**Wydział Powiatowy — Zarząd Drogowy
w Wąbrzeźnie.**

DO KAŻDEGO UŻYTKU!**OSOBOWE**

JUNIOR 4/21 K. M.	
od	zł 4.515.—
JUNIOR DE LUXE 5/32 K M	
od	zł 5.355.—
V8 14/90 K M	
od	zł 15.040.—

PODWOZIA DOSTAWCZE

4-CYLINDROWE 4/21 K M	zł 4.275.—
4 CYLINDROWE 5/32 K M	zł 4.735.—

PODWOZIA CIEŻAROWE

4-CYLINDROWE 13/50 K M	
2,4 ton rozstaw osi 3,34	
z gaźnikiem benzynowym	zł 10.350.—
" " ropowym	zł 11.350.—
3,3 ton rozstaw osi 3,98	
z gaźnikiem benzynowym	zł 10.800.—
" " ropowym	zł 11.800.—

St. Marlewski i S-ka

GDANSK, Dominikswall nr. 10. tel. 22464
GDYNIA, Abraham 27, telefon 1241.

3198

WĘDKI**PRZYBORY DO RYBOŁÓWSTWA****WYTWÓRNA I HURTOWNIA**

B-cia MAŁKOWSCY, Warszawa, Graniczna 3.
3125 **ŻĄDAJCIE CENNIKÓW—KATALOGÓW.**

Stary znajomy w nowej szacie!

Praktyczne butelki kieszonkowe szczególnie w czasie podróży i wędrówek.

AMOL

orzeźwia i usuwa zmęczenie.

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Jąkanie

oraz inne zaburzenia mowy radykalnie usuwa wieloletni zakład leczn. dla jękających się

Dr. J. ŻYŁKIEWICZ,
Warszawa, ul. Chłodna 22.

Prospekty kancelaria wysyła bezpłatnie. 2843

Zarząd Gminny

w Osiecznej k/Czerska kupi zaraz maszynę do pisanja używaną lub nową. 3168

Już czas

3170 II

odł. 10.—zł.
na chwilkę
z kolektury

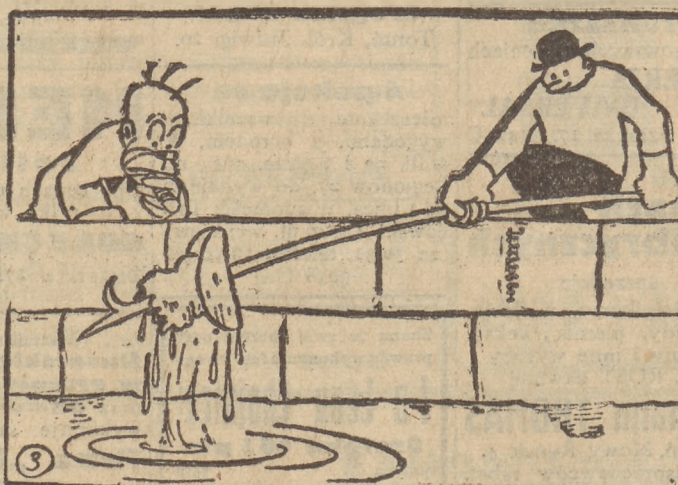
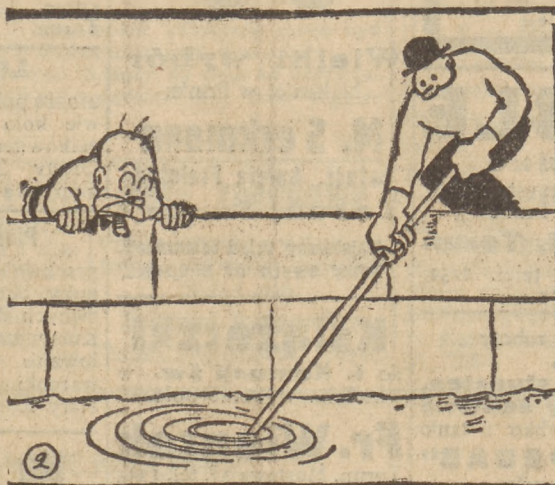
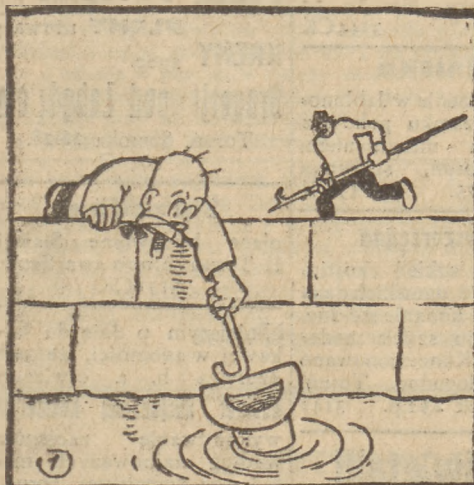
K. Rzanny

Bydgoszcz, Gdańska 25 tel. 33-33

Kilowy kadłub

stalowy motorówki morskiej długości 11 m. stan bardzo dobry

okazyjnie sprzedam
za 1500zł. Zgłoszenia:
Moryciński, Warszawa, Mickiewicza 25.
3127

Niedźwiedzia przysługa**OGŁOSZENIA:**

wiersz milimetry na stronie 7-lamowej . . . . . 0.30 zł
wiersz na pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł
wiersz na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
wiersz na dalszych stronach . . . . . 0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Gieldy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2.00 zł
Z odnośnikiem do domu . . . . . 2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2.40 zł
Pod opaską . . . . . 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2.32 gd; przez gońca . . . . . 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1.75 gd
Z zagranicą . . . . . 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:

Wacław Wytyk, Toruń, ul. Mickiewicza 41.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 60 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledztwie należność rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsa. Pocha 12. — redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „PageŃu”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziąd: Wacław Gańca, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Leon Formański, Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odpowiedzialny na Toruń: Leon Formański, Toruń, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odpowiedzialny na Włocławku: Leon Formański, Włocławek, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odpowiedzialny na Żelazowej Woli: Leon Formański, Żelazowa Wola, Kościuszki nr. 1.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odpow. udziałami w Toruniu.

Za ogłoszenia odpowiada Administracja.

Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.